דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום חמישי, כ"ח באדר תשמ"ח, 17 במרץ 1988 ● גליון 19372

היום בדבר

● מלחמת ההשמצות התחילה / חגי אשד
● הרפורמים ו"העבודה" / יקיר צור
● רצון חזק / יצחק רועה
● ללא סנטימנטים / חיים ביאור
● בורסה וכלכלה (עמ' 4–5); "עכשיו" למשפחה (9)
● דבר פתוח (10); ספורט (11); בידור (12)

מזג האויר

נאה עם מעלות חום גבוהות בעונה.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 8–10; רמת־הגולן: 10–20; צפת: 8–17; חיפה: 10–14; טבריה: 11–25; עפולה: 9–24; נצרת: 9–21; שומרון: 9–21; תל־אביב: 11–23; לוד: 10–24; יריחו: 12–26; עזה: 11–22; באר־שבע: 9–25; אילת: 14–27.

היום 12 עמודים ● המחיר 1.20 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.04 ש"ח

מחלוקת עמוקה רייגן־שמיר אך לא קרע ● רייגן: האומרים "לא" – ישאו באחריות לעם

שולץ עשוי לצאת לסיבוב נוסף במזה"ת בעוד כשבועיים ● עיכוב בחתימה על מזכר ההסכמה

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר").– החלק החשוב של ביקור ראש הממשלה בוואשינגטון הסתיים אתמול במחלוקת גלויה ועמוקה עם הממשל בנושא הוועידה הבינלאומית, אך בלא ביטוי של קרע או של לחצים קשים.

בחדר המזרחי של הבית הלבן עמדו אתמול שני המנהיגים זה בצד זה וביטאו באורח פומבי את המחלוקת. הנשיא רייגן אמר בהודעת הסיכום כי לא יסכים לקיצוצים בתכנית שולץ או לנטישתה, ורמז בכך על התנגדות הממשל לכל שינוי במתכונת של ועידה בינלאומית רחבה. יצחק שמיר אמר לעומת זאת כי הרעיון הנראה לו הוא פתיחה בינלאומית באמצעות קריאה של ברה"מ וארה"ב לצדדים שיבואו למו"מ ישיר. שני המנהיגים נראו חמורי־סבר וכמעט קודרים שעה שהאזינו זה לדבריו של זה. הם לא חייכו אפילו פעם אחת.

(המשך בעמוד 2)

הבית הלבן: הנשיא לא חייך

ריגן ושמיר בבית הלבן. (צילום: אי.פי.)

פרושו של "דבר"

דריכה נמרצת במקום

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר").– מקורביו של ראש הממשלה ניסו אתמול להציג כהישג את הציבורי הדיק של ניגונים ידידותיים שביטאו על הגרעין הקשה של המחלוקת. לשמע הסבריהם ניתן היה לחשוב לרגע שהעובדה שהנשיא רייגן לא קם ממקומו הנהיג סטירה על לחיו של שמיר היא ביטוי לידידות המופלאה בין שני העמים, ולהצלחה גדולה של ראש הממשלה שבא לוואשינגטון, עמד על דעתו ויצא מכאן בריא ושלם.

אולם אתמול, בתום החלק החשוב של ביקור שמיר בוואשינגטון, היה ברור כי ארה"ב גם היא יודעת להתעקש, והנשיא רייגן אמר בהודעה הפומבית, אותה קרא בנוכחותו של שמיר, כי ארה"ב ממשיכה לדחוף קדימה את תכנית שולץ וממשיכה לפעול ליישומה.

(המשך בעמוד 2)

– מה היית עושה בתור פלשתיני? "אין לי זמן ועצבים לשאלה כזאת"

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר").– ראש הממשלה יצחק שמיר היה אמש עצבני, מבולבל ועייף באופן בולט בשעה שנפגש במלונו בוואשינגטון עם עתונאים מוסמכים למזרח־התיכון ואנשי רוח אמריקאים. שמיר, אחרי יום מתיש של שיחות מדיניות, הגיב בחומר הבנה, בעצבנות ובמעידות לשון שעה שענה לשאלותיהם של הנבחנים.

בתשובה לשאלה על המצב בשטחים אמר למשל שמיר "יש לנו מחוייבות מוסרית לא להרוג אנשים... זאת אומרת, לא להרוג הרבה אנשים, כי זאת הדרך של המצרים, הירדנים והסורים ולא דרכנו".

על השאלה, "מה היית עושה, אתה, אילו היית פלשתיני" אמר שמיר: "אין לי זמן ועצבים בשביל השאלות האלה".

שמיר לא הבין רבות מן השאלות ונזקק לעזרתם של דובריו שיפרשו

שמיר הבטיח לנוכחים כי ממשלת ישראל תתכנס בשבוע הבא ותקבל החלטה. הוא סרב לומר מה ההחלטה הצפויה, על מה יוחלט, ומה תהיה עמדתו שלו. הוא חזר והדגיש כי בבסיס גישתו לפתרון הסכסוך עומד תהליך קמפ דייויד וכינה בזלזול את תכנית שולץ "התכנית המתקראת תכנית שולץ". הוא אמר כי הוא עומד על דעתו שרק פתיחה בינלאומית של שתי המעצמות היא הדרך להענקת לגיטימציה בינלאומית לתוכנית כדי שיבואו למו"מ ישיר.

אמנון שנהב

עיקרון תחילה

● אבן נגר ארנס בטלוויזיה האמריקאית / עמ' 2
● ירדן לא תנהל מו"מ נפרד עם ישראל / עמ' 2
● בריגדה של השמצות – משיב פרס להתקפות הליכוד / עמ' 3
● יצירה אבודה של ואגנר התגלתה במינכן / "אנשים" עמ' 5
● הדרוזים לא אשמים במשבר בענף התפוחים, אומר נחמקין / עמ' 6
● חוקרים את 2 החברות של ברוש / עמ' 6

מאסר שנה וחצי לערבי אזרח ארה"ב שהשתתף בהפגנת "יום השלום"

מאת יצחק בן־יהודה, סופר "דבר" בעמק

מוחמד יונס, בן 24, אזרח ארצות הברית, שהתגורר אצל קרובי משפחתו בכפר ערערה, שבגליל עירון, נידון אתמול בבית משפט השלום בחדרה, לשנה וחצי מאסר בפועל ועוד שנתיים מאסר על תנאי, לאחר שהורשע בהשתתפות בהפגנה שנערכה ב"יום השלום" האחרון בצומת ערערה.

שני האחים איגבריה מוחמד בן 29 ואחמד בן 44, שניהם מאום אל־פאחם, נידונו אתמול לחודשים וחצי מאסר ולשנה על תנאי, לאחר שהורשעו בהשתתפות בהפגנה ובהנפת ציור הנבועה באום אל פאחם ב"יום השלום".

עמירם ניר פורש ב־1 באפריל

מאת טלי לירון, המשתית הצבאית של "דבר"

יועץ ראש הממשלה לענייני טרור עמירם ניר יפרוש ב־1 באפריל מתפקידו. הוא יפנה כנראה לעסקים פרטיים.

עדיין לא הוחלט מי ימלא את מקומו.

נודע, כי לאחר תקופה ארוכה שבה ביקש ראש הממשלה יצחק שמיר להחליף את היועץ לענייני טרור, על רקע פרשיות "איראנגייט" ועניינים נוספים, סוכם באחרונה כי ניר יבקש לפרוש מתפקידו, זאת לאחר תקופת כהונה של למעלה משלוש שנים.

איום על תיירות החג

עובדי השטחים נוטשים בתי־המלון ערב פסח

מאת דניאל בן־סימון, סופר "דבר" בירושלים

תושבי השטחים העובדים בבתי מלון בישראל עומדים לנטוש את מקום עבודתם לקראת הפסח. עונת החג נחשבת לעונת שיא בתפוסת בתי המלון. לעובדי השטחים שיעור גבוה בין עובדי המלונות.

גורמים תיירותיים בשיתוף שירות התעסוקה מנסים זה כמה ימים להיערך לפתרון הבעייה. בין השאר יערכו מבצעים מיוחדים לגיוס עובדים מחליפים במרכזי הקליטה ובאולפנים. מנכ"ל שירות התעסוקה דוד מנע, מסר שהעובדים מהשטחים שינטשו את עבודתם ללא הודעה מוקדמת, יהיו צפויים לסנקציות.

לא צריך פיחות עכשיו– סבור יועצו הכלכלי של רה"מ

מאת דרור שרביט

"אין צורך בפיחות עכשיו, הוא רק יוביל לעליית מחירים נוספת במשק" – סבור יועצו הכלכלי של ראש הממשלה, עמוס רובין.

בניגוד לשמועות ולהערכות, כי פיחות עומד על הפרק, אומר רובין, כי למרות הלחצים של גורמים במשק, לא היתה כל החלטה חיובית בכיוון זה.

יועצו הכלכלי של ראש הממשלה מציין, כי מצב התעסוקה, הצריך לשמש מבחן עיקרי לצורך בפיחות, מצביע על מחסור בעובדים, על שיעור אבטלה נמוך ועל דרישה גוברת לייבוא פועלים. סימנים אלה מעידים, לדעתו, כי המשק פועל כראוי, למרות העלייה הריאלית בשכר.

לדבריו, אמנם יש מפעלים המתקשים לתפקד בשל כושר תחרות ירוד, אך אין הם צריכים לגרור את כל המשק לפיחות כולל ומיותר. פיחות כזה יהיה כדאי רק כאשר יימצאו קשיים בתחום התעסוקה שיקלו על תנאי ההסכמה לעיקור הפיחות מהשכר במטרה לשמור על היקף העבודה.

רובין, שהגיב על מאמר ב"דבר" בנושא זה מציין עוד, כי הוא מסכים להפחתת מסכים גם ללא פיחות כאמצעי להורדה נוספת של המחירים במשק, אף אם יביא הדבר להגברת היבוא מהמזרח הרחוק וממזרח אירופה. "במקום לייבא פועלים מפורטוגל, נייבא מהם מוצרים ואת כושר הייצור שלנו נוכל להפנות למוצרים כדאיים למשק", סבור רובין.

חזר מהכותנה והתמוטט

דן לנר, מבכירי קציני השריון ומפקדי הפלמ"ח – היום למנוחות

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בגבעון

בקיבוץ נאות־מרדכי מת אתמול אלוף (מיל.) דן לנר, שהיה מבכירי קציני השריון של צה"ל וממפקדי הפלמ"ח הבכירים. בן 65 היה במותו. לנר נפגע בשעות הצהריים בביתו מהתקף לב. לנר שב במדי יום מעבודתו בכותנה, ובפתח ביתו התמוטט. השאיר אשה, תרצה, שלושה ילדים ושמונה נכדים. הלוויתו תערך היום בשעה 3 בקיבוץ שבו היה חבר מאז עלה ארצה מאוסטריה.

דן לנר סיים את שירות הקבע שלו בדרגת אלוף בתפקיד מפקד הכוחות המשוריינים של צה"ל בסיני, שנה לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים. כשפרצה

(המשך בעמוד 2)

אחרי ניתוק הטלפונים והפסקת אספקת הדלק

שוקלים לסגור כליל חנויות בשטחים אתמול נהרגו עוד שלושה ונפצעו 18

רבין: מנסים לשלב צעדים כלכליים נוסף על שימוש בכוח

מאת דני רובינשטיין, דני צדקוני ויהודה לוי, סופרי "דבר" התגבר מתכבות עתיים

למוות שלושה תושבים נהרגו אתמול במהלך פיזור המבכות בשטחים ו־18 אחרים נפצעו. בכפר נחלת עיסה נהרג מירי כוחות צה"ל הישאם ראשד עלהש, בן 23, שנורה בצהריים בעת פיזור הפגנה. בכפר יעבד ליד ג'נין נורה למוות עומאר יאסין כאמנם. באותה התפרעות נפצעו ארבעה תושבים מקומיים נוספים מירי.

תושב מקומי נוסף מטול־כרם, סאלימי איתיאם בן 60 מת בבית־החולים לאחר שלקה, לטענת צה"ל, בהתקף לב. גורמים ערביים טענו כי האיש נחנק מגאז מדמיע שנורה כדי לפזר הפגנה במקום.

עוד מסרו מקורות ערביים על פצוע קשה שמת בבית החולים "הדה" בירושלים. הוא נפצע בנור־שאמס בעת פיזור הפגנה. שמו אשר מוחמד איברהים, בן 25.

במערכת הבטחון שוקלים לא לאפשר כליל פתיחת חנויות בשטחים, אף לא לשלוש שעות ביום, כפי שנהוג על פי הנחיות הכרוזים בשבועות האחרונים. במסגרת הפעולות נגד ההתקוממות הופסקה לשבוע אספקת הדלק לתחנות בשטחים, נותקו הטלפונים

(המשך בעמוד 2)

סימני תשישות בקרב תושבי השטחים; צה"ל מבצע סריקות ומעצרים

מאת טלי לירון, המשתית הצבאית של "דבר"

צה"ל מנצל את התשישות שמגלים תושבי השטחים – תשישות רגעית לפחות – בימים אלה הופעל באורח שיטתי לביעור מסיתים ומפירי סדר בריכוזי אוכלוסיה קטנים בשטחים.

גורם צבאי אמר כי בימים האחרונים מורגשת החולשות מסויימת בקרב האוכלוסיה המקומית ביהודה ושומרון, יתכן שבשל הלחצים הכלכליים הכבדים שצה"ל מפעיל.

במסגרת זאת מתבצעות סריקות ונערכים מעצרים בכפרים, בערים ובמחנות הפליטים ביהודה ושומרון, וכן במיתקני הכליאה בהם מוחזקים עתה למעלה מ־1000 עצירים.

תוספת היוקר לא תידחה

– סיכמו נסים והברפלד ● דיון נוסף על קופ"ח בין ההסת' לאוצר – היום

מאת אמנון אמר חיים ביאור, סופרי "דבר"

תוספת היוקר הקרובה בשיעור 4.9 אחוזים תשולם במתכונת, בתחילת החודש הבא. כך הובהר אתמול בתום פגישה שקיימו שר האוצר משה נסים וממלא מקום מזכיר ההסתדרות חיים הברפלד.

בפגישה חזר נסים על בקשתו לדחות את תשלום התוספת בחודש, אולם בקשתו נדחתה מכל וכל על ידי הברפלד. עיקר הפגישה הוקדש להסכם תוספת היוקר החדש.

הברפלד שב והודיע כי ההסתדרות אינה מקבלת את הצעת האוצר והמעסיקים לשלם תוספת יוקר רק באינפלציה העולה על 12 אחוז.

לדבריו, מוכנה ההסתדרות להמשיך בהסכם הקיים או להכניס בו שינויים קלים בלבד. כן מתגבשת בהסתדרות להצעה לשלם תוספת רק פעם בשנה ומציעה לשלב הפחתת שיעור ההצמדה בתשלומים תכופים יותר של תוספת היוקר.

בתום הפגישה הודיע הברפלד כי ההסתדרות לא תחתום על הסכם חדש מבלי שתיפתר סוגיית תשלום 2.7 האחוזים, שאותו הסכימה ההסתדרות לדחות במסגרת עיסקת החבילה האחרונה.

בפגישה אתמול דנו הצדדים גם בנושא קופת חולים.

האוצר חזר על עמדתו לפיה הסכם עם רופאי הקופה לא יוכל להתממש ולהתבצע. הבוקר יתקיים בהסתדרות דיון פנימי בנושא ואחרי הצהריים אמורים הברפלד והממונה על השכר יעקב דנון לשוב ולהיפגש לדיון נוסף.

(המשך בעמוד 2)

חברי "אגד" בוחרים היום את הנהלת הקואופרטיב

מאת אריה אריה, סופר "דבר"

5,000 חברי "אגד" משלימים היום את הבחירות באגודה בקביעת 27 חברי ההנהלה מתוך 108 חברי המרכז, שנבחרו לפני שבוע. מצפים, כי בראשית השבוע הבא תורכב המזכירות ושלמה לוין ישוב וייבחר ליו"ר הקואופרטיב.

בעקבות נצחונה של סיעתו בשבוע שעבר אמר אתמול לוין לסופר "דבר", כי בדעתו להקדיש מחשבה "להרחבת המחנה". לפי הערכות ישיג לוין שליטה גמורה בהנהלה, שתיבחר היום.

נראה, כי לוין יעמוד על הרכבת מזכירות מצומצמת בת שבעה חברים בלבד כדי להפוך אותה לגוף ביצועי יעיל. מעריכים, כי במזכירות החדשה כבר מובטח מקומם של מנחם גיביץ', של אמנון רשטיק ושל שמואל כליפא.

כ־800 ניתוחים בוטלו אתמול; 40,000 חולים ממתינים בתור

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

בין 700 עד 800 ניתוחים מתוכננים מראש, כולל פעולות כירורגיות קטנות בוטלו אתמול בגלל השבתת חדרי הניתוחים על ידי הרופאים. החולים שניתוחם נדחה לא קיבלו מועד חדש והבראה יצורפו לתור של כ־40 אלף ממתינים (לעומת 22,000 לפני עיצומי הרופאים המרדימים שהחלו לפני שבעה חודשים).

השבתת חדרי הניתוחים תימשך עד יום א' בערב, על פי החלטת ארגון רופאי המדינה, אולם גם בסיומה צפויים עיצומים נוספים, כי הרופאים איתנים בתביעתם להפעלת משמרת שניה על פי הסדר שהושג בבתי החולים של קופת חולים.

בישיבת הנהלת משרד הבריאות נמסר, כי ניתוחיהם של חולי סרטן וקשישים שסבלו משברים לא נדחו. הרופאים המרדימים ממשיכים במאבקם הם משביתים היום את חדרי הניתוחים בבית החולים של קופת חולים "סורוקה" בבאר שבע. ביום א' עלולים לממש את איומם 1000 עובדי המעבדות בשרות הממשלתי ולגשוש באופן מאורגן את המעבדות בבתי החולים, בבנקי הדם ולשכות בריאות הציבור. סלע המחלוקת, במשא ומתן שמנהלים נציגי העובדים עם האוצר, נציבות שרות המדינה ומשרד הבריאות, הוא בתביעות לשכר העידוד, שעות נוספות והשוואת שכרם של המועסקים בשרות הממשלתי לזה שמקבלים עובדי המעבדות בקופת חולים.

מזכ"ל הסתדרות הביוכימאים והמיקרוביולוגים אשר גולדשלגר מסר, כי האיגוד המקצועי בהסתדרות עומד מאחרי מאבקם של העובדים.

רופאי בתי החולים של קופת חולים משלימים את ההכנות

(המשך בעמוד 2)

קטיושות בגליל פעם שניה תוך 10 ימים: מטעים נפגעו, זכוכיות נופצו

מאת יוסי ליבוביץ ושמעון וייס סופרי "דבר"

מספר טילי קטיושות נורו אתמול בשעה 7.00 בבוקר לעבר הגליל. הקטיושות, מסוג 122 מ"מ, נורו מדרך לאיזור הבטחון ונחתו ליד קל בלבד. מן הדי נפגעו מטעים ונופצו זכוכיות.

אחד התושבים סיפר כי הילדים היו בשעת נפילת הקטיושה בחדרי הבטחון ובחוב התושבים היו במקומות העבודה. עוד אמר כי כוחות הבטחון הגיעו במהירות ופתחו בסריקות.

זהו מקרה שני תוך עשרה ימים שקטיושות נופלות באיזור הגליל המערבי.

טילי הקטיושה נורו מאיזור הכפר מג'דל־זון שמצפון לאיזור הבטחון, בגזרה המערבית בדרום לבנון. עדיין לא ברור מי הניח את משגרי הקטיושות, אך נראה שמדובר בחוליה פלשתינית שחבריה פעלים בשטח.

בינתיים נמסר אתמול כי 14 טילי קטיושה התפוצצו בעיירה הנוצרית ג'זין, כ־10 ק"מ מצפון לאיזור הבטחון. ככל הידוע, לא היו נפגעים בקרב תושבי העיירה המוחזקת בידי כוחות נוצרים של הגנרל לחד. הקטיושות נורו מאיזור צידון שממערב לעיירה הנוצרית.

קודם לכן נפצעו שלושה חיילי לחד, שניים קל ואחד באורח בינוני, במארב מחבלים ליד ג'זין. נמסר כי באיזור התנהלו משך מספר שעות חילופי אש בין כוחות נוצרים של לחד לבין כוחות של מחבלים שיעים ופלשתינים הממוקמים ממערב לאיזור. לא נמסר על נפגעים בקרב תושבי האיזור וחיילי לחד.

תנו סיכוי לשלום – יקראו 50 אישים פלשתינים וישראלים בכינוס בבריסל

מאת גדעון קיץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר").– כינוס גדול בהשתתפות כ־50 אישים ישראלים ופלשתינים בולטים ייערך בסוף השבוע בבריסל תחת הסיסמה "תנו סיכוי לשלום".

על כך מסרו מארגני הכינוס. "המרכז הקהילתי היהודי הבלגי" בראשות איש העסקים היהודי דוד סוסקינד. לדבריו, באה יוזמה זו על רקע הדאגה בקהילות היהודיות בתפוצות מן המתרחש בארץ ונגד פעילותם של "קיצונים ופסימיסטים" משני הצדדים.

בין המשתתפים הפלשתינאים: העתונאי המגורש אכרם הנייה, הבא סיניורה, פארז אבו רחמה, מוסטפה נטשה, מרי הני מעוה, האליד סאריק, זיאד אבו זיאד, עורך כתב העת הפלשתיני בפאריס אליאס סנבר ופרופסורים ממוצא פלשתיני מארה"ב. מישראל יבואו אבא אבן, חיים צדוק, שולמית אלוני, אהרן ידיב, לובה אליאב, מנחם הכהן, השופט הכיבני, משה עמירב, יהודה עמיחי וארז ביטון. נציב השוק המשותף לענייני המזרח־התיכון קלוד שסון נתן את חסותו לכינוס. כן ישתתפו שרים בלגים ונשיא הקונגרס היהודי העולמי לשעבר פיליפ קלוצניק, שר מצרי לשעבר ודעיית ראש הממשלה הצרפתי המנוח מנדס פרנס. הפתיחה תעוד ביום ו' בעיריית בריסל, והדיונים בבניין מועצת אירופה.

עם התרבות מקרי האלימות מצד מתנחלים:

הכתבים בטלוויזיה הקימו ועד: "סכנת נפשות לסקר בשטחים"

מאת דניאל בן־סימון, סופר "דבר" בירושלים

כתבי מחלקת החדשות של הטלוויזיה החליטו אתמול להקים ועד פעולה שיגיב על כל מעשה התנכלות נגדם.

לאחרונה התרבו מקרי האלימות מצד מתנחלים כלפי כתבי הטלוויזיה. כתב אחד סיפר אתמול שחייל הצמיד אקדח לרקתו ואיים לירות. אחר סיפר שמתנחלים איימו לשרוף את מכוניתו אם לא יסתלק משטח.

במסגרת המדיניות החדשה של מחלקת החדשות, כל הכתבים יוצאים לסקר את השטחים ברוטציה. על כן כולם רואים את עצמם מועדים לפגיעה מצד גורמים עוינים בשטח, כשהכוונה היא למתנחלים.

בישיבה, שהיתה סוערת ביותר, זעמו הכתבים נגד עסקני הליכוד שמנצלים כל הזדמנות אפשרית כדי להסית את הציבור נגדם. "זו סכנת נפשות לצאת לסיקור בשטחים" אמר אחד מהם.

בסיום הישיבה החליטו הכתבים ליזום פגישות דחופות עם ראשי הצבא והמדינה כדי למצוא דרכים שיאפשרו סיקור הולם מהשטחים.

סכנאי הטלוויזיה מתכוננים לעיצומים. הטכנאים מבקשים תוספת שכר שתפצה אותם על הסכנה בשטחים. אם לא ייענו דרישותיהם, מתכוונים הטכנאים להכריז על סכסוך עבודה.

חוסיין ואסד בתום שיחותיהם בדמשק:

ירדן לא תנהל מו"מ נפרד עם ישראל ולא תייצג את אש"ף

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

המלך חוסיין סיכם עם הנשיא אסד בתום שיחותיהם בדמשק ב־11 במארס, שירדן לא תנהל משא ומתן נפרד עם ישראל, לא תחתום עימה הסכם חד צדדי ולא תתפוס את מקומו של אש"ף בשום פורום מייצגי – כך מסרו מקורות דיפלומאטיים מוריים.

לדברי מקורות אלה, סיכמו אסד וחוסיין בנוסף לכך, שהדרך היחידה לקידום תהליך השלום היא כינוס ועידה בין־לאומית בעלת סמכויות, שתסלול את הדרך לנסיגה ישראלית מוחלטת מהשטחים ולמימוש הזכויות הלאומיות של הפלשתינים.

אתמול הגיע חוסיין לריאד, כדי לעדכן את המלך פאהד במגעים שהוא קיים עד עתה עם הנשיא אסד ועם מנהיגים נוספים בעניין תוכנית שולץ. בתום ביקורו בריאד ייצא חוסיין למסורה דומה לתימן, שם ייפגש עם שליטה עלי עבדאללה צאלח. מקור דיפלומאטי ערבי ברבת־עמון מסר אתמול, שירדן ושאר המדינות הערביות הנוגעות בדבר סיכמו שלא לתת את תשובתם על תוכנית שולץ עד שישראל תפרסם את „עמדתה הסופית" כלפי תוכנית זו.

מחלוקת עמוקה רייגן־שמיר

(סוף מעמוד 1)

בריפות של הבית הלבן נאמר כי הנשיא רייגן „בראה קפוץ שפתיים וקודר כשהאזין לדחיית שמיר את רעיון הוועידה הבין־לאומית". רייגן אמר עוד כי „ארה"ב לא תיטוש את התכנית ואלה שיאמרו 'לא', וראש הממשלה לא השתמש במילה זו, לא צריכים להיות אחראים כלפינו, הם יהיו אחראים כלפי עצמם וכלפי העמים שלהם, מדוע דחו תכנית ריאליסטית וסבירה להתחלת המו"מ".

„להחליט על מה להחליט"

בשיחה עם כתבים ישראליים אמר ראש הממשלה: „התרכזנו בשיחותינו בנושא הוועידה הבין־לאומית משום שזה השלב הראשון. אנחנו מוכנים להתקדם הלאה גם בלי זה אבל עבור האמריקאים זה חלק חשוב. הסברתי לאמריקאים את הסתייגויותינו הנמרצת מן התכנית של שולץ שלדעתנו אין בה כדי לשרת את השלום. כאשר באוקטובר 1987 הודעתי לאמריקאים כי אני מקבל את הצעתו של שולץ, להשתתף באירוע, שבו, לרגל הפסגה, יוזמנו ראשי מדינות האיזור על ידי שני מנהיגי המעצמות, באורח חגיגי למו"מ, חשבתי כי בכך תבוא על סיפוקה דרישתו של חוסיין ללגיטימציה בין־לאומית למו"מ ישיר. בזאת יסתיים האירוע הבין־לאומי ונעבור למו"מ ישיר מיד. הסכמתי לכך אז, משום שציפיתי להעמיד למבחן את חוסיין – אך הוא סירב לקבל זאת. גם היום אני מוכן לקבל הודעה זו, אם היא יכולה לקדם את המו"מ הישיר".

שמיר אמר עוד כי לא נכנס לפרטים אחרים בנושא הוועידה הבין־לאומית, או באשר לפרטים אחרים בתכנית שולץ, כי רוב הזמן הוקדש לדיון על מסגרתה של הוועידה הבין־לאומית, שאינה מקובלת עליו לחלוטין. הוא הדגיש כי עד כה לא התקבלה אצל האמריקאים תשובה אף לא מאחד מהצדדים, וגם לא מישראל. עוד אמר כי הוא יבוא לישראל, יכנס את הממשלה והיא תחליט. בתשובה לשאלה אם ימליץ לממשלה להחליט על דחייתה של יוזמת שולץ אמר שמיר כי „בחלים גם על מה צריך להחליט" ודחה בכך כי הוא עשוי להגיש לממשלה הצעת החלטה ששב לא, תסגור את הדלת ליוזמת שולץ.

שמיר אמר עוד כי לא השב על מועד מוקדם לבחירות וכי לא שמע ממארחיו מלים רעות על פעולות צה"ל בשטחים. הוא סיפר כי הציע למארחיו לכלול בכל תכנית מאמץ בין־לאומי לפתרון בעיית הפליטים, והוסיף בחיוך כי לצורך זה הוא מוכן אפילו לוועידה בין־לאומית, אולם רק לצורך זה.

„שמיר לא טרק הדלת"

פקיד בכיר בבית הלבן אמר אתמול בתדרוך לכתבים כי הנשיא רייגן אמר לשמיר כי הוא מבקר בוואשינגטון בזמן גורלי להתקדמות תהליך השלום. רייגן אמר כי שתי המדינות שותפות לשכנוע כי אין להשלים עם טירור ואלימות והדגיש כי אש"ף הוא גורם המכשול בתהליך השלום. רייגן הבטיח לשמיר כי לא ירשה לגורמים ערביים קיצוניים לתקוע טריז בין ישראל לארה"ב. הוא אמר כי תכנית שולץ אינה מעניקה סיפוק מלא אף לא לאחד מן הצדדים אולם היא מספקת את הצרכים הבסיסיים של כולם. אחד מהנוכחים בפגישה העיר בבדיחות כי הערבים קוראים לתכנית שולץ תכנית שמיר וכמה ישראלים מכנים אותה תכנית פרו ערבית.

הפקיד הבכיר אמר כי לא היתה פריקה רלת של ישראל בפני יוזמת שולץ וכי ברור מדבריו של שמיר כי הוא מוכן להמשיך בדיונים. הוא אמר כי רייגן הזכיר לשמיר איך עמדה ארה"ב תמיד לימינה באו"ם ובפורומים בין־לאומיים אחרים, כדי להרגיע את חששו מכפייה של ועידה בין־לאומית. הפקיד הבכיר אמר כי אין טעם לחזור ולהעלות את ההצעה שהציע שמיר בעניין חסות של שתי המעצמות לתהליך של פתיחה בין־לאומית, משום שחוסיין לא יסכים לכך.

הפקיד הבכיר הדגיש כי מתקרב התאריך שבו אי אמירת „כן" תהיה כאמירת „לא", משום שלוח הזמנים של תכנית שולץ הוא הדוק. הכוונה, אמר, להתחיל בדיונים על ההסדר הסופי עוד בכהונתו של הממשל הנוכחי ולפיכך יש צורך בתשובות חיוביות בקרוב.

מקורות אמריקאיים וישראליים הגדירו את השיחות אתמול כ„מחלוקת חריפה, אך לא שבירת כלים". את מירב העניין מיקדה הודעתו של הנשיא רייגן בתום השיחה, משום שהיתה חריפה שלא כרגיל באירועים מסוג זה. בעיקר נדהמו הישראלים מפיסקה המטילה אחריות אפשרית על כשלון היוזמה על המנהיגים שיאמרו „לא". אמנם היתה כלולה בה הסתייגות על פיה לא אמר שמיר „לא", אך היה ברור כי האמריקאים מצפים לתשובה של „כן" או „לא" בקרוב וכי תשובה שלילית תביא למתיחות גדולה בין המדינות.

ראש הממשלה הגיע לבית הלבן בשעה 11.30, אחרי פגישה לא מתוכננת עם שולץ בשעות הבוקר. שולץ ניסה שוב לשכנע את שמיר לזוז מעמדתו בשאלת הוועידה הבין־לאומית ושוב בלא הצלחה. השיחה עם רייגן נמשכה שעתיים וכללה גם ארוחת צהריים על שולחן הנשיא. גם מקורות אמריקאיים וגם ישראליים הדגישו את האווירה הטובה ששררה בשיחות עם רייגן, אולם לכל היה ברור כי המחלוקת מעיבה במידה רבה על הידידות. בפגישה נדונה גם בעיית הטיפול בשטחים. שמיר הודה כי ישראל ניצבת בפני בעיות קשות, אך הביע בטחון כי ניתן יהיה לפתרן. רייגן אמר לו כי הדרך הטובה ביותר היא למצוא פתרון פוליטי על פי יוזמת שולץ והדגיש כי נוצרה עתה הזדמנות לפתרון כזה.

נמנעה חתימת המזכר

שלושם מסרו מקורות ישראליים כי במהלך הפגישה עם רייגן יחתמו שני המנהיגים על מזכר הסכמה לשיתוף פעולה אסטרטגי בין שתי המדינות, שיעגן בביסוסים חוזיים מחייבים הבנות שהיו עד כה. אולם האמריקאים מנעו את החתימה, ואפילו הודעה בעניין בשלב זה. מקורות מקורבים לראש הממשלה אמרו כי עדיין ייתכן שהמזכר או הודעה עליו יפורסמו בתום פגישה נוספת שתהיה לראש הממשלה עם שולץ הבוקר, אולם מקורות אמריקאיים הטילו בכך ספק.

מקורות אמריקאיים אמרו אתמול כי עדיין לא מן הנמנע שבפגישה שתהיה בשבוע הבא בין שולץ לעמיתו הסובייטי שווארדנדזה יוסכם על משלוח הזמנות לצדדים להשתתף בוועידה בין־לאומית, ובכך הם יועמדו בפני עובדה מוגמרת. המקורות אמרו כי למעשה קיבלה ארה"ב „תשובה חיובית גמורה" מהרוסים על תכנית שולץ. אולם מקורות ישראליים הביעו ספק אם האמריקאים יעשו צעד זה שיגרום מתיחות רבה בישראל. כן העריכו כי היחסים בין ארה"ב לברה"מ נתונים בקשיים זמניים בשל המתיחות במרכז אמריקה ומתיחות מחודשת בעניין אפגניסטן, דבר העלול להקל בשיתוף הפעולה בין שתי המעצמות בנושא המזרח התיכון.

שמיר יסיים את ביקורו בוואשינגטון בארוחת ערב על שולחנו של סגן הנשיא בוש, בפגישה נוספת עם שולץ הבוקר ובפגישה עם חברי ועדת החוץ של בית הנבחרים. מוואשינגטון ימריא ללוס אנג'לס ולניו־יורק לפגישות עם יהודים.

מפגינים: ישראל סרטן

בעת ביקורו של שמיר בבית הלבן נערכה מעבר לשדרה הפגנה גדולה וסוערת של כ־500 מוסלמים קיצוניים פרו־איראניים אשר הניפו כרזות בהן הוגדרה ישראל כסרטן במזרח־התיכון, וקראו קריאות גנאי לעבר ראש הממשלה. מולם ניצב קומץ מפגינים יהודים ועד מהרה התפתחה תיגרה שבה שלף אחד המוסלמים סכין. המשטרה התערבה ונערכו מספר מעצרים.

דריכה נמרצת

(סוף מעמוד 1)

רייגן איים על שמיר בהודעת איום מוסווה אומנם, אולם בכל זאת מאיימת. הוא אמר כי מי שיענה בשלילה ליוזמת שולץ יישא באחריות כלפי עצמו וכלפי העם שלו. הוא אמר את הדברים בפנים חמורות ובמבע הרחוק מהחיוך הכמעט־תמידי שלו. רייגן אמר אומנם: „ראש הממשלה שמיר לא השתמש במלה 'לא', אולם ההצגה בממשל היא כי רגע האמת יהיה בשבוע הבא, כשממשלת ישראל תצטרך לענות ב'כן' או 'לא'".

פקיד בכיר בממשל, שתידרך כתבים לאחר פגישת הנשיא וראש הממשלה, הדגיש כי לוח הזמנים דוחק וכי אי־אפשר לסחוב את התשובה יותר מעוד כמה ימים. הרושם הוא כי המשחק המתנהל עתה הוא מי מהצדדים במזרח התיכון יהיה הראשון להשיב בשלילה. ממשלת ישראל, בשל המבנה הדמוקראטי של המדינה, נקלעת למצוקה, מכיוון ששאר הצדדים יכולים להמתין עד הרגע האחרון ממש, ולתת תשובה על פי החלטה של איש אחד, ואילו אצלנו הלחצים הפוליטיים יביאו ככל הנראה לתשובה הראשונה, בין אם תהיה הן או לאו.

נחישותו של הממשל להמשיך בתהליך מופגנת גם על ידי התכניות לביקור נוסף של שולץ באיזור בסוף החודש או בתחילת החודש הבא. הרושם הוא שעוד דבר לא נגמר בביקור שמיר וכי מה שהאמריקאים מכנים כשבוע תקיף שלהם, עוד יימשך.

בשבוע הבא תיערך פגישה מכרעת בין מזכיר המדינה שולץ לבין עמיתו הסובייטי שווארדנדזה. אמריקאים אינם מוציאים מכלל אפשרות כי שתי המעצמות יחליטו להוציא מכתבי הזמנה לצדדים לבוא לוועידה בין־לאומית ולראות מי יהין לסרב.

ביקור שמיר כאן לא פתר כלום, לא הבהיר כלום, לא הזיז כלום ומקור אמריקאי אמר בסיכום: „בהחלט היתה תנועה אבל זאת היתה תנועה של מי שדורך במרץ במקום".

תוספת

(סוף מעמוד 1)

עובדי המדינה מתנגדים

הסתדרות עובדי המדינה מתנגדת בתוקף לדחיית התשלום של תוספת היוקר בחודש אחד.

מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בדעמי, אמר אתמול כי שכרם של רוב עובדי המדינה אינו מן הגבוהים, לפיכך תשלום תוספת היוקר חיוני עבורם לקראת חג הפסח. הוא חזר על דרישתו לשלם מקדמה לעובדי המדינה על חשבון הסכם השכר החדש שייחתם לשנתיים הקרובות.

חריש יעכב הליכים נגד אפרים פורן

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יעכב הליכים נגד תא"ל (מיל') אפרים פורן, ותחת זאת יומר עונשו בכופר כסף.

נגד פורן, לשעבר מזכירו הצבאי של בגין הוגש לפני שלוש שנים כתב־אישום בעבירות מטבע חוץ. הוא הואשם בכך שלא דיווח על הכנסות במטבע חוץ בסכומים המגיעים לעשרות אלפי דולארים.

חריש החליט כי ראוי לעכב את ההליכים נגד פורן מכמה סיבות: מצבו הרפואי של פורן היה קשה לאחר שפקד אותו אירוע מוחי. הוברר כי משטרת ישראל נתנה לו עם ראשית החקירה הבטחה מפורשת כי תקל עימו ותאות להמליץ על המרת עבירותיו בכופר כסף אם ישתף פעולה ויביא לגילוי כל חשבונותיו בבנקים שבחו"ל. כן נתגלעו קשיים בהוכחת האשמה בשל הספק בקבלת ראיות מסויימות.

יחד עם זאת אומר חריש כי היו כמה טעמים למיצוי הדין: הסכומים העצומים במט"ח שבהן נעברו העבירות, אישיותו ומעמדו של פורן בשים לב לתפקידיו רמי הדרג שמילא בצה"ל ובשירות המדינה.

מובארק עוואד נעצר לחקירה

מאת יהודה לוי, סופר „דבר" בירושלים

ראש המרכז לאי־אלימות מובארק עוואד נעצר אתמול אחה"צ לחקירה בחשד שהשתתף בהפגנה בלתי־חוקית בכפר עיסאוויה שבצפון ירושלים.

עוואד הובא לחקירה במחלק המיעוטים של משטרת ירושלים ובסיומה שוחרר בערבות.

חיים הנגבי נחקר במשטרה על פגישה עם אנשי אש"ף

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

חבר הנהלת „הרשימה המתקדמת לשלום" חיים הנגבי, המשמש גם מזכיר סיעתה בכנסת, נחקר אתמול במטה הארצי של המשטרה, בחשד שעבר על הפקודה למניעת טירור בקיימו מפגשים עם אנשי אש"ף.

הנגבי סירב למסור גירסתו לחוקרים ובחר למסור עדות בבית משפט, אם וכאשר יובא העניין לערכאה משפטית. לחוקריו אמר רק, כי היה חבר במשלחת פוליטית מטעם „הרשימה המתקדמת" שיצאה לאתונה להביע סולידריות עם המגורשים הפלשתינים, השואפים לחזור לארצם, לבתיהם ולמשפחותיהם. הוא שוחרר בערבות עצמית בסך 2,000 ש"ח והתבקש להפקיד דרכונו במשטרה.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

ניוטה (חנה) ברקאי

הלוויה תתקיים היום יום חמישי כ"ח אדר תשמ"ח 17.3.88 בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין „הדרום" בגבול חולון בת־ים

נפגשים ליד השער החדש

המתאבלים:
כלתה ובנה: יעל ודן ברקאי
נכדיה: טל, אמיר, יובל ומיכל
וכל המשפחה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של יקירתנו

עדינה זלצר
לבית וייצנר

הלוויה תתקיים היום יום חמישי כ"ח באדר תשמ"ח 17.3.88 בשעה 1.45 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

נפגשים על יד השער הראשי

אבלים:
בתה וחתנה: רינה ורם ברמן
הנכדים וכל בני המשפחה

לחברנו זגג ג'רי
עובד הבנק בגמלאות
איתך באבלך במות
בנך ז"ל

בנק הפועלים
מנהלת אזור ירושלים
ההנהלה והעובדים

מחוז תכנון מקומי יבנה
הועדה המקומית לתכנון ובניה יבנה

התבקשה לאשר תוספת לבית מגורים ברחוב שבץ נוה אילן גוש 4906 חלקה 2115 הריגה בקו אחורי של 6.7%.

אם לא תתקבלנה התנגדויות תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו, תאשר הועדה את התכנית.

יהודה ברום
יו"ש מ.ב.ע.

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי

מנהל כללי: אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאויה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

דו"ח קרן המטבע

שער החליפין היציב פוגע ברווחיות היצוא

מאת אמנון אמיר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

במצב של אינפלציה גבוהה יחסית ושל עלייה בשכר הריאלי, פוגע שער החליפין היציב ברווחיותו וביכולת התחרות של הסקטור המייצא – כך קובעת משלחת קרן המטבע הבינלאומית בדו"ח ביניים המסכם את ביקורה בארץ.

שלשום הגישו חברי המשלחת את הדו"ח לנגיד בנק ישראל ולשר האוצר. בתחילת הקיץ יוכן במרכז הקרן בוואשינגטון דו"ח מפורט על כלכלת ישראל שיופץ בין כל הגורמים הכלכליים בעולם.

בדו"ח הביניים מזהירים מומחי הקרן מפני הידרדרות תחרותית ביצוא במשך תקופה ארוכה, העלולה לדעתם לפגוע במאזן התשלומים.

חברי המשלחת מביעים את דאגתם מהתייצבות האינפלציה ברמה של 15־20 אחוזים, הגבוהה בהרבה משיעור האינפלציה במדינות איתן סוחרת ישראל.

היעד המרכזי של המשק, קובעים עוד הכלכלנים האורחים, הינו צמיחה תוך יציבות מחירים. יעד זה ניתן להשגה רק בדרך של ריסון הביקושים המקומיים. כישלון בתחום זה עלול לסכן את הישגי תוכנית הייצוב הכלכלי.

עוד מומלץ בדו"ח למכור חברות ממשלתיות ולהרחיב את הרפורמה בשוק ההון.

„בחירות" בתיכון במגדל־העמק

40% ליכוד, 27% צומת ו־20 אחוז למערך

יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

בהצבעה שנערכה אתמול בבית הספר המקיף על שם רוגוזין במגדל העמק, בהשתתפות 800 תלמידי כיתות ט' עד י"ב, נחל השמאל תבוסה קשה ואילו הימין זכה בהישג מרשים: הליכוד קיבל 40 אחוז מקולות התלמידים, „צומת" זכתה ב־27 אחוז, המערך ב־20 אחוז ו„רצ" 13 אחוזים.

היום יערך במתנ"ס של מגדל העמק עימות בין חברי כנסת מהליכוד, המערך, „רצ" ו„צומת", ולאחריו, ביום א', תערך הצבעה נוספת בבית הספר המקיף, כדי לבדוק את השפעת העימות על התלמידים.

בר־לב המליץ להגיש אישום נגד „פוליטיקה"

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

שר המשטרה חיים בר־לב הודיע שהמשטרה המליצה להגיש כתב אישום נגד מערכת העתון „פוליטיקה" בגין פרסום דברי הסתה ומרד.

בתשובה לשאילתא של ח"כ גאולה כהן („התחיה") אמר בר־לב כי הנושא נתון כעת להחלטתו של היועץ המשפטי לממשלה. ח"כ כהן הודיעה כי תפנה ליועץ המשפטי לזרז את החלטתו.

העילה להמלצת השר היא מאמר שפורסם בגליון „פוליטיקה" ביוני 87, בו טוען ד"ר עדי אופיר בזכות הסירוב לשרת בשטחים. הגליון כולו הוקדש ל־20 שנות הכיבוש הישראלי בשטחים.

ועידת ישראל־גרמניה תיפתח במוצ"ש בירושלים

מאת סופר „דבר"

תמיכה עקרונית חזקה בקיום ישראל בגבולות בטוחים ומוכרים, [illegible] בשטחים [illegible] לבוחות המתונים בארץ ולמחייבי הוועידה הבין־לאומית – כל אלה יבואו כנראה לביטוי בוועידה השנתית ישראל־גרמניה בהשתתפות משלחת חברי הבונדסטאג וחברי כנסת שתיפתח בירושלים במוצאי שבת.

בוועידה, הנערכת ביוזמת אגודת גרמניה־ישראל, בראשותו של חבר הפרלמט־ האירופי אריק בלומנפלד, ואגודת ישראל־גרמניה בראשותו של אשר בן־נתן, יופיעו מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי ושר המדע גדעון פת.

שניים מהמרצים המרכזיים בכינוס הם פרופ' משה מעוז שינתח את ההתפתחויות בשטחים, והשגריר לשעבר יוחנן מירון, שיסקור את יחסי ישראל־גרמניה. ביום א' תבקר המשלחת בבאר־שבע ובשדה־בוקר.

סופר „דבר" מעיר כי זו הפעם הראשונה תיוצג רשמית בכינוס ישראלי־גרמני גם סיעת „הירוקים", שהסתייגה בעבר מישראל. המפלגה הסוציאל־דמוקרטית תהיה מיוצגת בוועידה על־ידי הנס קושניק, חבר נשיאות המפלגה.

שוקלים

(סוף מעמוד 1)

שני תושבי מחנה הפליטים האדיתם נפצעו מירות חיילי צה"ל בעת שתושבי הפרו את העוצר שהוטל עליו בשעות הצהריים. אחד הפצועים הועבר לבית־חולים במרכז הארץ.

צעירים ידו בשעות הבוקר אבנים והבעירו צמיגים בעיר עזה.

כוח אדם

מפקדות ובסיסים עורפיים החלו לאחרונה להקצות כוח־אדם לפעילות קצרה בשטחים. כך מוסר „במחנה" בגליונו החדש. חיילים בעלי פרופיל רפואי 31 ומעלה, שעברו טירונות ואינם בנים יחידים או בנים למשפחות שכולות או בעלי אישור לשרת קרוב לבית יישלחו לשטחים לתקופות של שבוע, לביצוע משימות בטחון שוטף ואבטחה. כל קבוצה תורכב מכמה עשרות חיילים מלווים בכמה קצינים.

בדואי הואשם

(ע).– כתב אישום נגד חסין אל עובדה בן 47, סוכן ביטוח בדוי מהכפר רהט, על הסתה להתפרעויות, הוגש אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

רבין: מאמץ הסברתי

ישראל מנסה לשלב אמצעים כלכליים נגד תושבי השטחים בנוסף לצעדים האדמיניסטרטיביים ושימוש בכוח על־פי חוק – אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין בעת שהשיב לשאלות תלמידי בית הספר התיכון „בית חינוך" בירושלים.

בהופיעו אמש גם בפני חברי מפלגת העבודה במחוז ירושלים אמר רבין כי הוא מתרשם שראש הממשלה שמיר לא יתן תשובה שלילית לאמריקאים על תוכנית שולץ ויביא זאת להכרעת הממשלה. „המפלגה חייבת לעשות מאמץ הסברתי, למה צריך להשיב בחיוב, משום שההצעה האמריקנית יכולה להביא למו"מ עם סיכוי לשלום בזמן שיש ממשל אמריקאי אוהד". הוא הוסיף כי הוא אינו יודע אם תהיה עוד פעם הצעה כמו יוזמת שולץ שיתרונה בכך שיש דגש על מו"מ פנים אל פנים במסגרת של ועדות דו־צדדיות כאשר אין השפעה בין הוועדות.

חזר מהכותנה והתמוטט

(סוף מעמוד 1)

המלחמה, התמנה לתפקיד מפקד אוגדת מילואים ברמת־הגולן ופיקד בתפקידו זה על עיקר קרבות הבלימה של צה"ל בגולן. לאחר המלחמה השתחרר מצה"ל וחזר לעבוד בענף הכותנה של משקו, שבו השקיע את כל מרצו עד יום מותו. לנר לא הסתיר את אכזבתו מההנהגה המדינית של ישראל ערב מלחמת יום הכיפורים, ועיקר ביקורתו הופנתה נגד שר הבטחון דאז, משה דיין, שבו ראה את האשם העיקרי במלחמת יום כיפור.

לנר היה בצעירותו מפקד הגדוד הראשון של הפלמ"ח ולחם לשחרור הגליל והנגב. אחר־כך היה למפקד החטיבה הצעיר ביותר בצה"ל. את מרבית שנותיו בצה"ל עשה בחיל השריון.

בקיבוץ נאות־מרדכי ציינו אתמול את מסירותו הרבה של לנר למקום העבודה שלו – ענף הכותנה. בשנים האחרונות מיעט לעסוק בפעילות ציבורית, ובעצם, מאז פירוק „חוג עין ורד" הניצי, לא נענה לנר לפניות רבות של מפלגות ואישים להיכנס לפוליטיקה ולפעילות הציבורית. אתמול סיפרה אלמנתו תרצה: „מה ששבר את ליבו של דן, היה מצבה של מדינת ישראל בשנים האחרונות ובייחוד בתקופה האחרונה". חברים רבים בקיבוץ העידו, כי לקח ללב את המתרחש במדינה והתקשה להשלים עם המתחים החברתיים והתערערות מעמדה של ישראל כמדינת העם היהודי. לנר נחשב לנץ בהשקפתו המדינית־בטחונית.

האשמות הדדיות ארנס־אבן בהופעה בטלוויזיה בארה"ב

מאת מרים סוקס, סופרת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר").– חברי־הכנסת משה ארנס ואבא אבן יצאו בהאשמות איש כנגד רעהו במהלך הופעה משותפת אתמול בתוכנית הבוקר של רשת הטלוויזיה סי.בי.אס.

ארנס אמר, שידוע לו שח"כ אבן נמצא בארה"ב כדי לבקר את ראש הממשלה. „אני רוחש כבוד רב כלפי ח"כ אבן", אמר, „אך אני נרגז מכך שהוא עושה זאת במהלך ביקורו של ראש הממשלה בוואשינגטון".

ח"כ אבן השיב על דברי ארנס באמרו: „אינני מבקר איש, בסך הכל אני מסביר באופן חיובי, מדוע תומך שר החוץ שלי ביוזמת מזכיר המדינה שולץ". הוא הוסיף, שבהיות יצחק שמיר שר החוץ שיגר הוא את ארנס למזכיר המדינה שולץ, כדי לנסות ולמנוע את בואו לישראל במטרה לקדם את יוזמת השלום שלו. „זה היה בהחלט מהלך בלתי מכובד", אמר אבן והוסיף: „אני קיבלתי את הזמנתם של ארגונים יהודיים להסביר מדוע מציע שר החוץ שלי לקבל את תוכנית השלום של שולץ".

לישראל „חוזה" עם הקהילה הבין־לאומית

אבן אמר אתמול בראיון לעתון „ניו־יורק ניוזדיי": „במיעוט הבטחנו את מדינתנו על־ידי קבלת עקרון החלוקה", ובכך, לדבריו, ערכה ישראל חוזה עם הקהילה הבין־לאומית, שלפיו תתחלק ישראל בטריטוריה ובריבונות בשטח שבין הירדן לים התיכון. כל מי שמשנה את דעתו עתה ודורש 100 אחוז משטח זה חושף את ישראל להאשמה ולגינוי על העמדת פנים.

להלן אמר אבן, שלאמריקאים ידידי ישראל יש תמונה מסולפת על כוחנו. „אנו נראים להם כ'ישראל קטנה ומסכנה שקיומה בסכנה' ולא כך הם הדברים". לדברי אבן, ישראל היא המדינה הקטנה החזקה ביותר בהיסטוריה.

לדעת אבן, עשה ממשל רייגן הכל כדי לחזק את ישראל מבחינה צבאית, כלכלית ודיפלומאטית, אולם לא עשה מספיק להשגת הסכם עם הערבים. „אין אמת בדברים שהערבים אינם מעוניינים לנהל מו"מ", הוסיף אבן. לדבריו, חל שינוי במהלך החשיבה ובמודעות של הערבים, ואפילו אש"ף מעוניין עתה לנהל מו"מ. „במשך שנים ניסינו לשנות את מהלך המחשבה של הערבים, וכעת, כשזה השתנה, אין אנו מוכנים לקבל 'כן' כתשובה".

שר החוץ הסורי פארוק א־שארה – לסופר „דבר":

„עמדת סוריה כלפי תכנית שולץ כעמדת הליגה הערבית"

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל„דבר").– עמדתה של סוריה כלפי תכנית שולץ וכלפי התנאים להסדר במזרח התיכון היא עמדת הליגה הערבית כולה – כך אמר אתמול לסופר „דבר" שר החוץ הסורי פארוק א־שארה, שהשתתף לצד סגן נשיא עיראק טארק עזיז, שר החוץ של ירדן טאהר אל מסרי, מזכ"ל הליגה הערבית שאדלי קליבי, חבר הנהגת אש"ף פארוק קאדומי ושגרירי אלג'יריה ותוניסיה במשלחת הליגה הערבית שנועדה בפריז עם שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנאר רמון.

„מחר (היום) אנחנו נוסעים למוסקווה ולפקין, ואחר כך נהיה בוואשינגטון ונדבר בשפה אחת", אמר.

להלן תקף א־שארה את יצחק שמיר ושמעון פרס, ש„אינם רוצים בשלום של ממש באמת", אך מזכ"ל הליגה הערבית היה מאופק יותר ביחס לתכנית האמריקאית. לא ניתן היה להשיג את תגובת שר החוץ הירדני, שעזב את הישיבה לפני סיומה. לדברי שר החוץ הסורי תכנית שולץ בצורתה הנוכחית אינה יכולה להתקבל על־ידי „שום צד ערבי", משום שאינה מתחשבת בשתי נקודות: „ההתקוממות בגדה ובעזה והביטוי שקים לה על־ידי אחים סודים ברמת הגולן מוכיחים, שהכיבוש הישראלי של שטחים ערביים צריך להסתיים", אמר. „לא יהיה כל פתרון אחר, כל עוד ישראל מחזיקה אינץ' אחד של שטחים ערביים כבושים. לעם הפלשתיני זכות לאומית להגדרה עצמית – הכוללת כל מה שירצו ואי אפשר להגביל אותה". כמו כן, אמר, „לא נוכל לקבל בשום מקרה ועידה בין־לאומית שהיא כיסוי או מטריה ללא סמכויות, והבהרנו זאת לא רק למר שולץ אלא לכל המדינאים שביקרו בדמשק".

להלן האשים א־שארה את ארה"ב וישראל בנסיון „להטעות את דעת הקהל" על־ידי הצגת ההבדלים בין פרס לשמיר. „שמיר מסרב לוותר אפילו על אינץ' אחד של שטחים ערביים כבושים, ואילו פרס „מוכן להחזיר אינץ' או שניים", אמר. „אנו הערבים אומרים ששניהם נגד השלום".

השגריר סופר: השמצות

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר").– שגריר ישראל בפאריס עובדיה סופר הגיב בחריפות על ידיעה שהתפרסמה אתמול ב„דבר" מאת סופרו בתל־אביב ובה הואשם, כי הוא פועל למען ראש הממשלה ז'אק שיראק ומעורר עליו את זעמם של הסוציאליסטים.

„זוהי שערוריה מאין כמוה", אמר סופר, „המזכירה את התקופות האפלות שהייתי קורבן להן מצד חוגים מסויימים בישראל. לא רק שאין אמת בטענות אלה – אלא שהעובדות מדברות בעד עצמן. יחסי האישיים ההדוקים עם כל המנהיגים המועמדים לנשיאות, כמובן פרט לימין הקיצוני ולשמאל הקיצוני, הם מן המפורסמות. בחודש האחרונים אירחתי בביתי את מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית ליונל ז'וספן, ואת המועמד לנשיאות מישל רוקאר. נפגשתי עם לורן פביוס והוזמנתי לביתו של ז'אן פייר שוונמן (מנהיגיה העקריים של המפלגה הסוציאליסטית). קיימתי שיחות־הסברה עם הצמרת של המפלגה הסוציאליסטית באסיפה הלאומית ובסנאט ובערים שונות שבהן ביקרתי. אני מופתע מהשמצות אלה שאין להן כל שחר והפוגעות במעמדו של שגריר ישראל. רק בימים האחרונים קיימתי שיחות עם יועציו הקרובים של הנשיא מיטראן בארמון האליזה. תפקידו של שגריר ישראל בימים שישראל היא בראש החדשות, מלבד הנוכחות הקבועה באמצעי התקשורת, הוא להיפגש ולהסביר את עמדתה של ישראל לציבורים מגוונים ברחבי צרפת, והופעות אלה זכו להערכה מפי כל".

סופר „דבר" בצרפת מעיר, כי חוגים סוציאליסטים או יהודים רשמיים בפאריס לא השמיעו ביקורת מעין זו כלפי שגריר ישראל.

כ־800 ניתוחים

(סוף מעמוד 1)

להפעלת ההסכם על קיצור תורים לניתוחים באמצע השבוע הבא. אם הנהלת קופת חולים לא תגיע בימים הקרובים להסכמים עם הגורמים הפרא־רפואיים על עבודה בחדרי הניתוח בשעות אחר הצהרים, יתחילו הרופאים לבצע את הניתוחים בחדרי ניתוח של בתי החולים הפרטיים תמורת תשלום.

דובר קופת חולים דוד תגר אמר ל„דבר", כי הנהלת קופת חולים תבצע את ההסכם עם הרופאים „כרוחו וכלשונו". העיכוב נגרם בגלל ועידת ארגון עובדי קופת חולים ובחירות הוועד הארצי החדש. לדבריו, תוך ימים ספורים אמורה הנהלת קופת חולים להגיע להסכם על התמורה שיקבלו העובדים הפרא־רפואיים.

אידיאולוגיה וחולים

סופר „דבר" בעמק יצחק מרידור מוסר: „עוד מעט תהיה לנו מערכת בריאות מושבתת כולה. או יכול להיות שיש מישהו שרוצה למוטט את מערכת הבריאות־הציבורית". כך אמרה אתמול שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, בכינוס מאות צירי המועצה הארצית ה־15 של עובדי קופת חולים, שהתכנסה בבית הנופש על שם שפרינצק בנצרת.

„שר האוצר, משה נסים, אינו מסתיר שזאת האידיאולוגיה שלו. אז מה הוא חושב, שלנו אין אידיאולוגיה? מי שרוצה לנהל מאבק על אידיאולוגיה צריך לזכור שבינתיים מי שסובל הם החולים, והמערכת כולה שנפגעת ונזוקה, ולכן אסור לו, לשר האוצר לכפות עלינו את האידיאולוגיה שלו, על ידי סנקציות, על ידי אי הזרמת כספים לתפקוד היום יומי של המערכת", אמרה ארבלי אלמוזלינו.

השר יעקבי בלשכת רואי חשבון:

קיום הסטטוס קוו המדיני – אשליה של טירוף לאומי

מאת סופרת „דבר"

„מי שמשלה עצמו שאפשר לקיים את הסטטוס קוו המדיני והדברים יימשכו כמו שהם, לא רק גוזר עלינו גורל קשה אלא גם יוצר אשליה שהיא על גבול טירוף לאומי. ההיסטוריה הוכיחה שהתמצאות גרמו לאסונות".

דברים אלה אמר אתמול השר גד יעקבי באסיפה הכללית השנתית של לשכת רואי החשבון.

הבטחון הלאומי ייקבע על ידי הגבולות האיכותיים, היכולת האנושית, המדעית והכלכלית, לא פחות מאשר על־ידי הגבולות הטריטוריאליים. אמר יעקבי, בהתייחסו להשפעה הכלכלית של האירועים בשטחים. לדבריו במצב של אי ודאות פוליטית לא מתקבלות החלטות בדרג המפעל, החברה ומשק הבית וזה מתבטא במשק.

לדברי יעקבי הוא מנסה מזה שלושה חודשים להביא להסכם משולש לממשלה, להסתדרות ולתעשיינים כדי לעבור בשלום את תקופת הבחירות.

„לא ההסתדרות ולא התעשיינים הם אלה שמנעו עיסקה כזו". אמר השר.

הודעה
לבעלי היחידות של
כחל – קרן נאמנות
שחף – קרן נאמנות

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן פטור ממס־הכנסה לחודש מרץ 1988 כדלקמן:

ב־**כחל** – 1.3% מהערך הנקוב

ב־**שחף** – 1.0% מהערך הנקוב

התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים ביום 28.3.88 בגין יחידות שתהיינה במחזור ביום 20.3.88

המרת הדיבידנד ביחידות חדשות ללא שיעור הוספה

בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום 28.3.88.

מנהל הקרן: להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

הנאמנים: בנק המזרחי המאוחד בע"מ
חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

להק - ניהול קרנות נאמנות
של אמריקאי ישראלי בע"מ

בריגדת השמצות ופסטיבל הכפשות – כינה פרס את ההתקפות מן הליכוד

מברק מחאה נשלח לפרלמנט האירופי ● קריאה לפיטורי צחי הנגבי

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

מליאת הכנסת טעמה אתמול את טעם הבריונות, ההסתה והוויכוח הצפויים מהליכוד במערכת הבחירות המתקרבת. דיון בהצעה לסדר יום של ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) שעניינה מסעו של ח"כ אבא אבן לארה"ב, ואשר נועדה לגנות את שמעון פרס והמערך, הסבה עד מהרה לשוק פראי של האשמות ואנדרלמוסיה עד כי יו"ר הישיבה דן תיכון נאלץ להפסיק אותה למשך חמש דקות שבמהלכן המשיכו הכל לצעוק ולהתווכח. רישומה של המהומה היה בה גדול עד כי יו"ר הכנסת שלמה הלל הוזעק כדי להמשיך את הישיבה.

היה זה עוד ציון דרך ביחסי הקואליציה המידרדרים. ח"כ יהושע מצא (ליכוד) צווח בקול גדול לעבר שמעון פרס: „מדוע נדבקת לכסאך? תעזוב את הממשלה". הוא האשים את פרס בהולכת שולל ובאחיזת עיני העם בנושא הוועידה הבינלאומית.

ח"כ יוסי שריד („רצ") שנחלץ לעזרתו של פרס ענה למצא: „אתם ממש אספסוף. אתה נותח מבית"ד ירושלים. אידיוט שכמוך. אתם עם הבריונות שלכם עוד תהפכו שלוחות פה", ולצחוקם של הנוכחים אמר לו „אתה ממש פסיכי". ח"כ בני שליטא (ליכוד): „איזה פה מלוכלך". ח"כ דדי צוקר („רצ"): „אתם עושים סרוו של הפרלמנט".

ח"כ לנדאו האשים את המערך ואת פרס ביוזמה ליצירת לחץ אמריקאי על ראש הממשלה בעת ביקורו בארה"ב. לדבריו, בפעם הראשונה מאז קום המדינה מקבלות את פני רה"מ בארה"ב לא רק הפגנות אש"ף אלא גם הפגנות שבראשן עומד יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, אבא אבן, העושה זאת בשליחותו של פרס. בתשובתו ללנדאו האשים פרס את הליכוד בארגון בריגדה של השמצות ופסטיבל של הכפשות. „רק כדי להכפיש, להרבות מפלגה לשם דם". הוא חלק מחמאות רבות לח"כ אבן אותו כינה אחד התורמים הגדולים להסברת ישראל בעולם. „אתם חושבים שחצי העם בוגדים ורוצים מפולת בשטחים. אתם לא תפחידו איש מאתנו אם תקראו לנו בוגדים. העם ישפוט אתכם כראוי", אמר פרס.

הדיון הוסר מסדר היום בקולות המערך וסיעות השמאל מול קולות הליכוד וסיעות הימין.

הפרלמנט האירופי

דיון בשבע הצעות לסדר יום, שעניינן החלטת הפרלמנט האירופי על היצוא החקלאי מישראל, הפך אף הוא בימת ניגוח לדוברים מהימין, שהאשימו את משרד החוץ שלא השכיל למנוע את ההחלטה מבעוד מועד. פרס, שהשיב על ההצעות, כינה את הדוברים שהפכו דיון רציני למערכת השמצות: „מי שגורר אותנו למלחמת לבנון מטיף לנו היום מוסר. 600 הרוגים ו־3,000 פצועים. איזו חכמה מדינית, איזו הסברה".

לגופו של עניין אמר פרס כי הוא קורא לפרלמנט האירופי להפגין אחריות ולאשור את ההסכמים. לדבריו, באי אשרורם יש מכה לתהליך השלום וסממנים של כפיה והענשה. הוא הזהיר שכל עוד לא ייכנסו ההסכמים לתוקף לא ייהנו מוצרים מסויימים, כגון מכוניות מספרד, מהקלות מכס בישראל. „ישראל תכבד הסכמיה והיא מצפה ליחס שווה". הוא תבע מהפרלמנט האירופי שלא לשלול מישראל זכות למו"מ עם ירדן ולהעדיף את „הארגון של ערפאת ספוג הדמים, הבנוי על טרור שכל מה שיש לו לומר זוהי המקמקות מדינית".

לח"כ אבנר שאקי (מפד"ל) ענה פרס כי הערבים יכולים לשכוח מירושלים, מחיפה, מעכו ומיפו. „הוויכוח אינו על זכות אלא על בטחון המדינה". אמר „האם תושבי עזה מוסיפים משהו לבטחון המדינה? ישראל אינה צריכה מיליון וחצי ערבים בשטחיה כדי להוסיף לבטחונה".

בתום הדיון שיגר יו"ר הכנסת מברק מחאה לפרלמנט האירופי על החלטתו, ומחה על שירבוב שיקולים מדיניים חיצוניים ליחסים הכלכליים בין ישראל למדינות אירופה.

„אות מגבוה"

בטון מתון יותר עלתה פרשת דברי ההסתה של מנהל לשכת ראש הממשלה צחי הנגבי נגד שמעון פרס. שר הקליטה יעקב צור השיב מלחמה שערה להתקפות הליכוד בהשיבו להצעה לסדר היום של ח"כ ז'אק אמיר (מערך) שקרא לפיטוריו של הנגבי. „בשעה גדולית זו אולי בדקה התשעים, לפני שעלולים להתרחש דברים הרי אסון, חלילה – אני פונה לחברי הכנסת מן הליכוד: הרפו מן הסגנון הזה", אמר צור.

צור שאל את הליכוד האם הוא רוצה להחזיר את האווירה ששררה במדינת ישראל ערב הרצחו של אמיל גרינצווייג. „האם נהיה עדים יום יום לגלי גידופים והשמצות בנוסח אלו שגורשו בשנות השלושים את דפי חזית העם" לדבריו, עושה רושם שתעמולת הבחירות שרוקח הליכוד תתבסס הפעם על התפריט המבאיש ששמו הוקעת המערך וראשיו כמי שתוקעים סכין בגב האומה. „המרחק בין הדברים הללו לתרגומם המפלצתי בשטח ילך בהדרגה ויקטן ואולי אף יימצאו חלילה חמומי מוח שיפרשו זאת כקריאה לפעולה". לדבריו ההסתה האישית היום תכליתה לא יכולה להיות אחרת מאשר התרת דם.

צור אמר כי עם כל הכבוד הנושא אינו צחי הנגבי משום שהוא אומר את מה שאחרים אומרים לו לומר. „אות הפתיחה בא מגבוה. כל מי ששומע את אריאל שרון בימים האחרונים מבין לאן מוביל הליכוד".

השבעת ח"כים

כש„חמולת האחים גיל" הירושלמית המפורסמת ישובה לה ביציע האורחים כדי לחזק את ידי בן המשפחה, יעקב גיל, הוא הושבע אתמול אמונים לכנסת. גיל נכנס במקום ח"כ שמחה דיניץ. אחריו הושבע ח"כ גד יציב, כחבר כנסת מטעם סיעת מפ"ם. הוא החליף את ויקטור שם־טוב שהתפטר.

שאילתות

המשטרה אינה מתכוונת לסגור תחנות משטרה ביהודה שומרון ועזה. עם זאת, נקודות משטרה שאוישו רק על־ידי שוטרים מקומיים לא יאויישו על־ידי שוטרים ישראלים ואם לא יימצאו שוטרים מקומיים הן לא יופעלו. כך אמר אתמול שר המשטרה חיים בר־לב בתשובה לשאילתה בעל־פה של ח"כ מנחם פרוש (אגו"י).

בתשובה להצעת ח"כ דב שילנסקי שמתנחלים ימלאו תפקידי שיטור בשטחים אמר בר־לב כי אין לדבר על כך. יחד עם זאת הזהיר כי משמעות ההתפטרויות היא צימצום השירות הניתן לציבור הערבי בשטחים. הוא הוסיף כי המשטרה פנתה לצה"ל וביקשה לסייע לה באבטחת תחנות המשטרה כדי שתוכל להפנות את השוטרים אשר עסקו באבטחת התחנות לעסוק בשירותי משטרה בלבד.

בהשיבו להצעה לסדר יום של מתי פלד („המתקדמת") שעניינה „יום האדמה", אמר בר־לב כי המשטרה תרכז ביום זה כוחות לאבטחת החוק והסדר. יחד עם זאת תימנע מלהכנס מראש לכפרי הערבים כדי שלא לתת עילה להגברת המתח. הוא הביע תקוה כי „יום האדמה" יעבור בסדר, כפי שעבר בשנה שעברה, וכי יוכח לקיצוניים הערבים והיהודים כאחד כי ניתן להפוך יום זה לגשר לשלום ודו־קיום בין שני העמים.

אחדים ממשתתפי הלוויית שלושת הרוגי ארגון י.ר.א. אתמול בבלפאסט סוגרים על אלמוני, קיצוני פרוטסטאנטי ככל הנראה, שתקף את משתתפי ההלוויה באקדח וברימוני יד. רגעים ספורים לאחר צילום תמונה זו, הוכה האיש קשות והובא לבית־החולים במצב קשה. שלושה אנשים נהרגו ו־23 נפצעו בהתקפה על משתתפי ההלוויה, שבוצעה, כנראה, על־ידי איש זה לבדו. לפחות ארבעה מהפצועים במצב אנוש. התקריות החלה שניות ספורות לאחר שארונותיהם של שלושת חברי הארגון, שנהרגו לפני 10 ימים בהתקפת זרועות הבטחון הבריטיים בגיברלטר, הורדו לקברותיהם בבית־הקברות הקאתולי שבמערב בלפאסט. המשטרה והצבא נמנעו מלאבטח את ההלוויה במגמה להבטיח שזו תעבור בשקט. בעקבות ההתקפה פרצו מהומות בכמה מרכזים קאתוליים באיזור, הוקמו מחסומים ברחובות והוצתו כלי רכב. (צילום: א.פ)

חדשים במליאה

גדי יציב (מימין) ויעקב גיל, ח"כים חדשים במליאה, אתמול (צילומים: יצחק הררי)

וודי אלן וארתור מילר בין 250 חותמי עצומה „לשים קץ לכיבוש"

ניו־יורק (עי"צ) – יותר מ־250 אנשי רוח יהודים אמריקאים, בהם המחזאי ארתור מילר ובימאי הקולנוע וודי אלן, חתמו על עצומה שפורסמה אתמול ב„ניו־יורק טיימס", הקוראת לישראל „לשים קץ לכיבוש".

במודעה זו מביעים החותמים, רובם פרופסורים, סופרים ואנשי רוח, את תמיכתם ב„600 מעמיתיהם באוניברסיטאות ישראל" שקראו לעיון מחדש במדיניות ישראל בשטחים.

בעצומה נאמר בין היתר: „אנו סבורים כי הכיבוש חייב להסתיים וכי יש לפתוח במו"מ למען פתרון של שלום מבוסס על העקרונות של בטחון צבאי לישראל והגדרה עצמית לאומית לפלשתינים. אנו מבקשים מממשלת ארה"ב להפעיל לחץ, כדי שיתחיל מו"מ בין ישראל והפלשתינים".

בין החותמים גם השחקן ריצ'ארד דרייפוס, המשורר אלן גינסברג, הסופר פיליפ רות, העתונאי קארל ברנסטיין והסוציולוג הרברט גאנס.

חברת המזל"טים של תדיראן – לשיא במכירות: מאה מיליון דולאר

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – חברת מזליט, יצרנית המטוס הזעיר ללא טייס, תודיע בימים אלו על שיא מכירות בסך של למעלה מ־100 מיליון דולאר ב־1988, לעומת 30 מיליון ב־1987 – מוסר ה„אביאיישן וויק".

מזל"ט היא בבעלות משותפת של תדיראן והתעשיה האווירית. היא חברת הבת המצליחה ביותר של תדיראן.

המשטרה אוסרת סיקור פעילות יחידותיה בשטחים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

משטרת ישראל איננה מתירה לסקר את פעולות יחידותיה בשטחים, בעוד דובר צה"ל מתיר זאת.

סופר „דבר" פנה לפני כמה שבועות באורח רשמי לדובר צה"ל ולמשטרת ישראל כדי שיתירו לסקר את פעילות המשטרה בשטחים. היחידה שאמורה להיות מסוקרת הביעה הסכמתה לסיקור, דובר צה"ל אישר את הסיקור, ואילו דובר משטרת ישראל – סגן ניצב עדי גונן, הודיע ליחידה המסוקרת כי הסיקור איננו מאושר.

בפולין מקבלים 20 ד' לחודש:

משרד החוץ יסייע להגדיל הקצבאות לחסידי האומות

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

משרד החוץ נרתם לסייע בהגדלת הקצבאות שמשלמים המוסדות היהודיים בעולם לחסידי אומות עולם בפולין.

המוסדות היהודיים בחו"ל משלמים 20 דולאר בחודש לחסידי אומות עולם. סכום זה נחשב כסף נאה בפולין אך יש לבקשו מהמוסדות היהודיים ואין מקבלים אותו באורח אוטומטי עם הענקת התואר „חסיד אומות". הסכום הממוצע המשולם לחסידי אומות עולם ברחבי העולם הוא כ־100 דולאר בחודש. סכומים אלה לא הוגדלו והם נחשבים לתרומה.

היועץ לענייני תפוצות במשרד החוץ, גדעון תהמר שיגר לפני זמן מה, מכתב בעניין זה ליו"ר „יד ושם" יצחק ארד: „בשעתו העלה עניין זה בשיחה: ימי ההסגרה הקשים, הרבים והסעבות שמופעלות נגררו על־ידי רבים מתוך 3,000 חסידי אומות העולם של פולין שזוכים, לעת זקנה, לכמה עשרות דולארים בחודש. סיכמנו אז שינוהל מו"מ עם אייב פוקסמן שהביע נכונות עקרונית להירתם למשימה זו במסגרת הגברת הפעילות של האיי־די־אל, בנושא חסידי אומות העולם". האם קיים המגע עם מר פוקסמן ואם כן מה תוצאותיו?".

סופר „דבר" מציין כי עד כה לא הושגה התקדמות בנושא.

ועד תמיכה בישראל הוקם בצרפת – הודיע ראש עיריית ניצה

ניצה (עי"צ). – ראש עיריית ניצה שבצרפת ז'אק מדסן, הנמנה עם מחנה הנאו־גוליסטים, הודיע ביום ג' על הקמת ועד לתמיכה בישראל בשם „ס.א.ס. ישראל". הוא הסביר את החלטתו באמרו: „יש להבהיר לכולם, כי העם הצרפתי תומך ללא הסתייגות בקיום מדינת מגן היהודים".

במסיבת עתונאים שכינס, הביע מדסן תרעומת על כך שזה שבועות מתנהל מסע ציבורי נגד ישראל, שבמסגרתו מנסים להציג את ישראל כמדינה המדכאת את תושביה הערבים בשטחים הכבושים ו„מנצלים כל תקרית ולו אף קטנה ביותר בצורה שערורייתית, כדי להבאיש את ריחה של מדינת היהודים". „היום מנוצלות ההתרחשויות על־ידי אי אלה אנשים כדי להכביד על מצפונם של הישראלים, אך גם על המצפון של כל ידידי ישראל ברחבי תבל", אמר.

גל רציחות בביירות

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

גל רציחות פוקד לאחרונה את המובלעת הנוצרית במזרח ביירות. אתמול נרצח ברובע א־זוק ג'והף עקיקי, אחד ממפקדי מיליציית הפאלנגות לשעבר, שמרד בשעתו בסמכותו של מנהיג המיליציה סאמיר ג'עג'ע.

בשבוע שעבר רצחו אנשי מיליציה נוצרית הנאמנים לנשיא ג'ומייל שני קצינים במיליצית הפאלנגות. רצח זה אירע בעקבות ריב שהתפתח בין שומרי ראשו של פייר ג'ומייל, בנו בן ה־18 של הנשיא אמין ג'ומייל, לשני הקצינים בכביש המהיר המוביל מג'וניה לביירות.

בינתיים נטלה על עצמה אתמול המיליציה הדרוזית בראשות ואליד ג'ונבלאט – בפעם הראשונה מאז הוקם איזור הבטחון בדרום לבנון – אחריות לביצוע פיגוע נגד מוצב צד"ל.

מנכ"ל משרד המשפטים בתגובה ל„ניו־יורק טיימס"

הפתולוג רוגב לא טען שגופת מנגלה אינה גופתו

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

מנכ"ל משרד המשפטים חיים קלוגמן הבהיר אתמול, כי הפתולוג הישראלי ד"ר מוריס רוגב, כלל לא הגיע למסקנה כי הגופה שנמצאה והמיוחסת ליוזף מנגלה אינה גופתו.

בתגובה לפירסומים שהופיעו ב„ניו־יורק טיימס", כאילו ד"ר רוגב הגיע למסקנה שאין זו גופת מנגלה אמר קלוגמן, כי ד"ר רוגב שהה בברזיל בקיץ 87 ובדק את שרידי הגופה האמורה. „אולם ד"ר רוגב כלל לא הגיע למסקנה המופיעה בידיעה המצטטת את ה„ניו יורק טיימס". בבדיקותיו מצא ד"ר רוגב מספר דברים המעוררים בעיות ומונעים ממנו להגיע למסקנה שזו אכן הגופה של יוזף מנגלה".

קלוגמן מסר כי עד שימצאו הוכחות ותשובות משכנעות לקושיות אלו אין ד"ר רוגב יכול להגיע למסקנה סופית לכאן או לכאן בעניין זיהוי הגופה. לדבריו, מדינת ישראל ממשיכה לעמוד בקשר עם הרשויות המוסמכות בארה"ב, ברזיל וגרמניה ומנסה לאסוף מידע נוסף שיסייע לפתרון השאלות עליהן הצביע ד"ר מוריס רוגב. „נכון לעכשיו, אין מדינת ישראל מקבלת, כי הגופה זוהתה בוודאות ולפיכך, תיק יוזף מנגלה נשאר פתוח".

קרן „דלק"

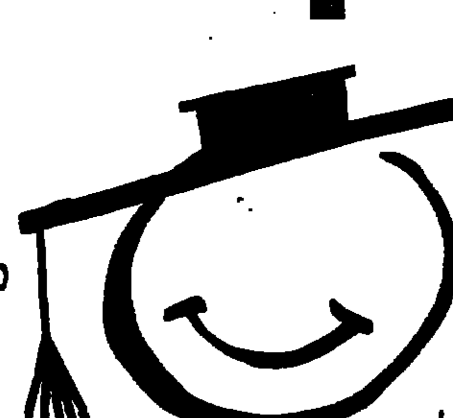

היום חברת "דלק" מחלקת מילגות לימודים ומענקי מחקר לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה, הנוטלים חלק בתכנית פר"ח (פרוייקט חונכות), לתלמידי בתי־ספר מקצועיים, למכללות ולמוסדות מחקר בסך 360 אלף ש"ח.

טקס חלוקת המילגות והמענקים ייערך היום, כ"ח אדר תשמ"ח 17.3.88, בשעה 12.30 במכון ויצמן למדע אולם ע"ש ג. שמידט (ליד בנין פרלמן), בהשתתפות שר האנרגיה והתשתית משה שחל, ראשי המוסדות להשכלה גבוהה ואישי ציבור.

קרן "דלק" למדע, חינוך ותרבות הוקמה ע"י חברת "דלק" בשיתוף עם ממשלת ישראל, לקידום ההשכלה הגבוהה וההשכלה המקצועית.

שני תסריטים זכו במענקי „קרן ורנר": „סלבין" ו„התקווה"

מאת ורדה צימרמן

שני תסריטים זכים השנה במענקי „קרן ורנר" לעידוד כתיבת תסריטים בישראל: „סלבין" מאת עדן בניאל ו„התקווה" מאת מאיר דורון ויואל שרון, על כך מסרו אתמול במסיבת עתונאים בתל־אביב חברי הנהלת הקרן: מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, יורם בלזובסקי, אפרים גלעד, דן פיינרו, מנכ"לית הקרן.

„קרן ורנר" החלה את פעולתה בישראל בשנת 1980 ומאז ניתנו מענקים ל־81 תסריטים בשלבי כתיבה שונים. השנה, לכבוד שנת הארבעים לישראל, החליטה הקרן על נושא מיוחד: תולדות היישוב העברי בארץ ישראל ועל הגדלת המענק ל־10,000 דולאר. סכום זה יחולק בין שני התסריטים, שנבחרו מתוך 27 שהוגשו.

„סלבין", סיפר עדן בניאל, עוסק בדמותו של חיים סלבין … אשר במשך שנתיים רכש תעשיה, פירק אותה לגורמים, ושלח ארצה כחלקי חילוף למכונות חקלאיות, מתחת לאפם של האמריקאים ומבלי שהבין מלה אנגלית". יהון לונדון, נציג הלקטורים במסיבת העתונאים (יחד עם בני ברבש ובועז עברון) אמר, כי הבחירה נפלה על תסריט זה משום ש„עדן נמשך לגיבור המהורסה ולא לגיבור הזהב. בחירה המעידה על תעוזת וגבורת התסריטאי".

„התקווה", אמר יואל שרון הוא „סיפור לידתו של ההמנון, לידתה של אומה". הוא מתרכז בחמש שנים בחייו של נפתלי הרץ אימבר, השנים בהן שהה בישראל. ב„נסיונו של אימבר להתעמת עם קונפליקטים שלא נפתרו עד היום: יהודים־ערבים, עצמאות כלכלית, היצמדות לארץ", הוסיף מאיר דורון, ומספר את סיפור אהבתו לרעיית לורד אוליפנט, סיפור אהבה נכזבת של אימבר, שהיה כדברי התסריטאים „הג'יגולו הראשון, ההומוסקסואל הראשון והשתיין הראשון". יהון לונדון הוסיף כי היו התלבטויות באשר לתסריט זה שנבעו מן החשש כי מורכבותה של הדמות, ריבוי המוקדים, עלול להיות בעוכרי הסרט. „הפריעה לי העובדה", אמר, „כי המרחק בין רמות של פסיכופט לנביא קצר מאוד". … הסרט עוד בשנת הארבעים כקופרודוקציה ישראלית־אנגלית־צרפתית.

עד היום הופקו שמונה סרטים ישראלים מתסריטים שקיבלו סיוע מן הקרן ובקרוב יופק הסרט התשיעי, „הקיץ של אביה" על פי תסריטם של גילה אלמגור וחיים בוזגלו.

מסע עולמי להצלתם של ששת „נידוני שארפוויל"

וושינגטון (עי"צ). – נשיא ארה"ב רונאלד רייגן פנה ביום ג' לממשלת דרום־אפריקה וביקש לחון את ששת נידוני שארפוויל, העומדים להיות מוצאים להורג בתליה ביום ו' – על כך הודיע אתמול הבית הלבן.

„אנו פונים לממשלת דרום־אפריקה בבקשה להיענות לפניות אלה", אמר דובר הבית הלבן מרלין פיצווטר.

גם מזכיר האו"ם פרז דה קואר שלח ביום ג' מברק לנשיא דרום־אפריקה, פיטר בותה, ודרש לחון את הששה. במברק מציין מזכיר או"ם, כי הוצאת הששה „תתרום להחרפת המתיחויות ותמנע הרעה נוספת של המצב" בדרום־אפריקה.

נשיא הוועד המיוחד של או"ם נגד האפרטהייד, שגריר ניגריה ג'וזף גארבה, קרא לכל ממשלות העולם להתערב אצל שלטונות פרטוריה, כדי למנוע ביצוע גזר דין המוות ביום ו'.

במקביל נקטו משפטנים בדרום־אפריקה צעדים של הרגע האחרון להצלתם של ששת השחורים – אשה אחת וחמישה גברים. פרקליטי הששה, שנידונו למוות לאחר שנמצאו אשמים בהשתתפות ברצח פקיד שחור, אמרו, כי יפנו לבית־המשפט העליון בבקשה לדחות את ההוצאה להורג.

דובר ממשלתי אמר, כי הנשיא בותה דוחה את פנייתם האחרונה של הנידונים למוות להמתקת דינם אך בינתיים נודע, כי בותה הסכים להפגש עם הלן סוזמן ממפלגת האופוזיציה הפרוגרסיבית ביום ה', כדי לדון בגורלם של הששה.

סוזמן, לוחמת ותיקה נגד האפרטהייד, אמרה בבית הנבחרים ביום ג', כי בדרום־אפריקה כבר קיימים מספיק קדושים מעונים ושמי שרוצה לשלהב את אש העם על־ידי כליאתם יהיה אחראי למעשה שאין לתארו אלא כ„טירוף מוחלט".

הששה נידונו למוות בשנה שעברה, לאחר שנמצאו אשמים ב„מטרה משותפת" עם ההמון שהרג את ג'קוב דלאמיני, שנקרע לגזרים והועלה באש בספטמבר 1984. דלאמיני היה חבר במועצה העירונית, והמהומות שגרמו למותו התחוללו על רקע העלאת שכר הדירה של התושבים.

„ברטה" חשודה במכירת אקדחים ומקלעים לאש"ף

ונציה (עי"צ). – חקירה משפטית מתנהלת כינה נגד יו"ר חברת הנשק „ברטה", החשוד באספקת אקדחים ומקלעי „מ־12ס" לאש"ף במסווה של שיגור נשק למדינות אחרות – על כך מסר אתמול מקור משפטי בוונציה.

בברשצ'יה, מקום מושבה של החברה, פורסמה הודעה, שבה נאמר, כי היו"ר, ג'וזפה פייטרו ברטה, נחקר פעמיים על־ידי השופט קרלו מאסטלוני. עם זאת צויין, כי ברטה לא קיבל כל „הודעה משפטית".

החקירה נגד ברטה בן ה־82, צאצא של ברטולומאו המפורסם, שמכר ב־1526 נשק לרפובליקה הוונציאנית, מתנהלת במסגרת חקירה נרחבת על־ידי השופט מאסטלוני בקשר עם סחר בנשק בין אש"ף והבריגדות האדומות בשנות ה־70.

חקירה זו, שנפתחה לפני קרוב לשלוש שנים בעקבות גילויים של איש הבריגדות האדומות שחזר למוטב כבר הביאה להגשת כתב אישום נגד יאסר ערפאת וכמה אנשים העומדים בראש השירותים החשאיים האיטלקיים באותה תקופה. בהקשר זה גם נעצר ל־24 שעות המנהיג הנוצרי־דמוקרטי מאריו פאריני, שר לשעבר, לאחר שסירב להעיד.

ברטה חשוד במכירת נשק לאש"ף במסווה של מכירות רשמיות לכמה מדינות ערביות, וביניהן סוריה, כווית וטוניסיה. חלק מנשק זה נשלח על־ידי אש"ף לבריגדות האדומות. במהלך החקירה דחה ברטה את ההאשמה וטען, כי אף פעם לא שלח נשק, ישירות או בעקיפין, לאש"ף או ללבנון במהלך תקופה זו.

מאסר על־תנאי לכתב הטלוויזיה סרג'יו על מעילה באמון

כתב הטלוויזיה בערבית, מיכאל סרג'יו בן 52, שהורשע בעבירה של הפרת אמונים במסגרת עבודתו, נדון אתמול לשמונה חודשי מאסר על תנאי בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

כתב האישום המקורי הוגש נגד סרג'יו ונגד יעקב בדיגרא, מנכ"ל מרכז הירידים, בנובמבר 1985. סרג'יו הואשם בקבלת שוחד מבדיגרא.

לטענת התובע פנה ב־1983 סרג'יו לבדיגרא והציע לו להשתמש בהשפעתו על מנהלי הטלוויזיה כדי להכין סרט על מרכז הירידים. כתמורה על הפעלת השפעתו סיכמו השניים, כי מרכז הירידים יממן לסרג'יו כרטיסי טיסה לחו"ל והוצאות אחרות שנגעו, כביכול, לצורך הכנת הסרט.

המשפט נדחה פעמים רבות מאחר שבן גרא עזב את תחומי הארץ ולא הופיע לדיונים. לפני כשלושה חודשים הגיעו הצדדים, לעיסקת טיעון, לפיה ימחק בן גרא מכתב האישום. סרג'יו יואשם במעילה באמון. השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי כהן ציינה בגזר הדין את ביטויי ההערכה הרבים להם זכה סרג'יו על עבודתו בטלוויזיה, הביעה צער על כי לא נרתע מניצול האמצעים הנמסרים לידו על־ידי גוף ציבורי ומשתמש בהם להפקת תועלת פרטית.

שיפור באוירה בבורסה

• יציבות ונטיה לעליות במניות המשתנים עקב פעילות חיובית מצד לאומי פיא • מדד המחירים בשיעור 0.8% הפתיע לטובה והביא לירידה נוספת בריבית • במשק מבקשים רבים להתקדם בביצוע עיסקת החבילה החדשה והפיחות • לראשונה מזה זמן אובחנה פעילות סלקטיבית במניות המשתנים • פרשנים עדיין מזהירים כי קיימים מספיק ארועים פוליטיים העלולים להעכיר את האוירה בשוק ההון, החששות ממיתון במשק נראים כמוגזמים בשלב זה • אבחון כוחות השוק בבורסה – לאומי פיא ופועלים נוקטים בגישה חיובית. האחרים עדיין מהססים. בבורסה מקווים כי תיווצר מנהיגות מייצבת במניות • פעילות חיובית במשתנים 1.3%+, מגמה מעורבת בחופשיות ובבנקאיות, נמשכת מגמה חיובית במבני תעשיה וכלל ביטוח • בבורסה מאמינים כי בקרוב ירשם ענין רב יותר בחופשיות שנשחקו תלולות

מאת שמואל רוזנבלום*

מגמת מסחר מעורבת תוך אוירה משופרת בקרב פעילי השוק שררה אתמול בשוק המניות. היציבות השיפור באוירה נובע במישרין מנקיטת גישה חיובית לבורסה מצד קרנות לאומי פיא ופועלים. כאשר מסתמן בשוק מצב בו מוכן גורם מרכזי כלאומי לקלוט הצעים ולהורים ביקושים, נוטים האחרים להצטרף למגמה תוך הססנות בתחילה ושיפור בהמשך. עדיין מוקדם לנבא האם תרשם התאוששות ומגמת עליות במניות בזמן הקרוב. כל שניתן לנבא בשלב זה שבמידה ולא יתרחשו ארועים חיצוניים קשים במישור הפוליטי כלכלי אולי סוף סוף תופיע ההתייצבות המיוחלת. זאת מתוך תקוה שהריבית תמשיך לרדת ושתבוצע עיסקת חבילה שתכלול בין מרכיביה פיחות של ממש. בטווח מקונצרן כלל ממשיכה בפעילותה האדישה והשלילית כלפי השוק אך היא עשויה „להיבלע" במידה והאחרים ימשיכו בנטיתם החיובית. עליות שערים של עד 2% נרשמו במשתנים בנפח כספי בינוני, ירידות בלטו באוורים ובגייד והרה על רקע מאזנים פושרים שפורסמו שלשום. במניות החופשיות נרשמה מגמה מעורבת בנטיה לירידות, פעילות ערה בלטה במבני תעשיה, כלל ביטוח, גני הדר, ונוספות. עליות חדות בלטו בדלק 1 10%+, טמפו 9.6%+, ישראלום 5%+. ירידות נרשמו באורדע פרינט 10%–, רים 4 6.3%–, אבריך 5 8.2%, דובק 9%– בהיצע אפסי ומחזור מגוחך של 30 ע.נ. בלבד, אדים 10%–, חילן אופציה 26.8%–, פרוטרום 5.3%– ונוספות. בשלב זה מתרכזת הפעילות החיובית במניות הכבדות, ניתן להעריך כי מתוך זמן קצר יגלו בבורסה ענין רב יותר בחופשיות שנשחקו חדות.

מדד פברואר – 0.8% בלבד

מדד המחירים לחודש פברואר הפתיע מעט את מנבאי וחוזי המדדים במערכות הפיננסיות השונות במשק. טווח הציפיות שקדמו לפירסום המדד נע בין 1.1% עד 1.4% לערך ובכל מקרה לא מתחת לאחוז. נראה כי השינוי שהונהג בסל המדד מקשה עדיין על הכלכלנים בחיזוי עם סטיה סבירה מרמת המדד. מדד פברואר מביא את האינפלאציה השנתית במשק בשלב זה לרמה משוקללת של כ־15.5% לערך. נושא תוספת היוקר עלה כמובן לראש סולם הדיונים במגזר הפוליטי כלכלי, בשלב זה קשה להאמין כי ההסתדרות תסכים לדחיה בת חודש בתשלום תוספת היוקר של 4.9%. בעיקבות המדד תורד לכותרות שני נושאים מהותיים, ירידה בריבית השיקלית והצורך בפיחות. בנק לאומי כבר הודיע על ירידה בריבית ובעיקבותיו ילכו גם יתר הבנקים. עניין הפיחות נותר לכאורה „פתוח" – אמרנו לכאורה, שכן מרבית פרשני שוק ההון מאמינים כי פיחות בשיעור של 8% עד 10% הינו שאלה של עיתוי בלבד. פקידים בכירים בבנק ישראל ובאוצר ששללו עד לפני זמן מה את ביצוע הפיחות נשמעים עכשיו דוקא כתומכים בו. השאלה שנותרה פתוחה לפיכך הינה האם יבוצע פיחות במסגרת עיסקת חבילה כוללת או שמא כצעד כלכלי נפרד. נראה כי אם הדיונים על עיסקת החבילה ימשכו עוד זמן מיותר תבצע הממשלה פיחות כצעד נפרד שלא במסגרת עיסקה כוללת. נראה כי לצעד זה לא יהיו מתנגדים רבים גם לא בקרב ההסתדרות שמפעליה ישמחו לשינוי בשער החליפין. היינו מסתכנים ואומרים לפיכך: שאלת הפיחות אינה בעד או נגד פיחות אלא העיתוי המתאים לביצועו.

ירידת הריבית – האם יופנה הכסף למניות?

פרשנים רבים בשוק ההון נוטים להעריך כי ירידת הריבית השיקלית עשויה להביא להתעוררות מסויימת בשוק המניות. הערכות אלה לא עמדו במבחן המציאות הבורסאי – טכני בחודשים האחרונים. עד כה כשהסתמנה ירידה בשיעורי הריבית הגיבה הבורסה באורח חיובי ליום יומיים ובעיקבותיהם חזרה על עצמה שחיקה מתמשכת. הגלים הטכניים הקצרים הללו הביאו בעיקבותיהם לתופעה שלילית של אכזבה עמוקה ושבירה נוספת בפעילות. נראה כי מבחינת שוק המניות צריכים הפעם הפעילים לשאול את עצמם שאלה פשוטה למדי, במידה וקיימת אמונה שתהליך ירידת הריבית ימשך בהדרגה יש טעם לקוות להתייצבות באפיק המניות, במידה והמדובר בשינוי זמני בלבד הרי שהמצב העגום בבורסה נותר כמקודם והישועה למניות לא תבוא מירידת הריבית.

סלקציה במשתנים – חידוש מרענן

לראשונה לאחר תקופה ארוכה ניתן להבחין בפעילות סלקטיבית במניות המשתנים. עד כה במשך חודשים ארוכים הביאה ירידת שער במניה ספציפית במסגרת המשתנים לערעור מצב הרוח בכל יתר המניות ולמגמת מכירה וירידות. אתמול נרשמה סוף סוף סלקטיביות, אורים פירסמה מאזן פושר שהביא לירידות אך לא השפיע על מניות אחרות בזירה זו שנטו לעליות. בפעילות הבורסאית אתמול ניתן היה לאתר התרחקות מסויימת ממניות המזוהות עם בטוחה ככלל סחר ואזורים והתמקדות במניות בהן פועלת לאומי פיא כבכלל תעשיות, נכסים, אי.די.בי. פיתוח.

כוחות השוק – מי בעד מי נגד

מבין כוחות השוק הפעילים בבורסה ניתן לאבחן תמונת מצב כדלקמן – פעילות חיובית מאפיינת אצל לאומי פיא הפועלים. הססנות בולטת אצל דיסקונט, מזרחי והבינלאומי, גישה נגד השוק נמשכת מצד בטוחה. קרנות הנאמנות של לאומי פיא הנהנות מנזילות גבוהה יחסית לאחרות פועלות באחריות במגמת קניות מהדורות. קרנות הפועלים שהחזיקו בדעה חיובית כלפי השוק עוד לפני כחודש לערך, ממשיכות גם כיום לנקוט בגישה חיובית מאופקת. קונצרן כלל בראשות בטוחה ממשיך בגישתו השלילית לנעשה בבורסה ונראה שרק ארוע חיצוני חריג עשוי לשנות את פעילות בטוחה. במידה ולאומי פיא תמשיך לייצב את השוק בהדרגה תתמלא על קיום מנהיג לשוק עשויה פעילותו להביא גורמי שוק נוספים לנקיטת גישה חיובית ויתר בלשון המסחר במניות. זאת בתקוה שגורם מרכזי כלשהו לא יקפוץ לשלילה.

* הכותב מנהל תיקי השקעות.

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
א.ה.ה.ע. ש	18600	2.0	+200	+1.1	+50.0
ספנות 1	1140	105	+18	+1.6	+337
ספנות 5	676	860	+7	+1.1	+706
כללי לא בהסדר 1	14350	86.0			-1.0

בהסדר ההצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ד ל־89	131350	91.0			+15.0
אידיבי ב' ל־89	— לא נסחר —				
אידיבי בב"א 89	— לא נסחר —				
איגוד 1 ל־89	97700	8.0	-2000	-2.0	-4.0
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל־89	166050	2.0	+500	+.3	+136
מזרחי ש' ל־89	54100	63.0	+600	+1.1	+222
מזרחי מ' ל־89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל־89	89050	128	+300	+.3	+179
הפועלים מ' ל־89	89201		+350	+.4	+133
כללי א' ל־89	238560	2.0	+11358	+5.0	+53.0
כל"ל סחוק ל־89	56800	191	+300	+.5	+214

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	22350		+240	+1.1	+20.0
לאומי משכנתא' ש	6600	116	-205	-3.0	-126
לאומי משכנתא' מ	6649	45.0			+25.0
כרמל ש	5401				
כרמל שה 1 — הפסקת מסחר —					
פיתוח ומשכ' 1	1840	973			+727
משכן ב ש	3020	200			-20.0
עצמאות 0.1	16150				-10.0
בינלאומי למשכ' 1	6260	25.0			-25.0
טפחות מבכ ש	18155		+600	+3.4	+32.0
טפחות רג ש	19395				
טפחות שה 2 — הפסקת מסחר —					
יעסור 1	1995	95.0	-10	-.5	-155
יעסור 5	1230 תב	313	-135	-9.9	-439

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
איילון בטוח 1	114.0	280			-1569
איתן ביטוח 1	119.0	1200	+4.5	+3.9	+770
אריה 0.1 — הפסקת מסחר —					
אריה א 0.5 — הפסקת מסחר —					
בטוח משנה 1	309	195			+805
בטוח משנה 5	168.5				
בטוח משנה אפ 2	194.0				
בטוח משל שה־אפ	103.0		+1.0	+1.0	+2350 / +100000

מוסדות מימון

מסחר ושירותים

מסחר • שרותים • מלונות ושרותי תיירות • מחשבים ושרותי מחשב

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח • חקלאות

תעשייה

מזון ומבק • טקסטיל והלבשה • מתכת ומוצריה • חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה • מוצרי בניה • כימיה, גומי ופלסטיק • עץ ומוצריו, נייר ודפוס • תעשיות שונות • השקעות תעשיה

חברות להשקעה

השקעה ואחזקה

נסחרות במט"ח

רשימה מקבילה

שרותים • מלונאות ושרותי תיירות • מחשב ושרותי מחשב • נדל"ן בינוי ופתוח • חקלאות • מזון ומבק • טקסטיל והלבשה • מתכת ומוצריה • מוצרי בניה • מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק • עץ ומוצריו, נייר ודפוס • תעשיות שונות • השקעה בתעשיה • חברות השקעה • חיפושי נפט

מעותנים

שערי קרנות נאמנות

הלוח הכללי

וילות ובתים • דירות למכירה • הצעות עבודה • מכוניות • רוצים לקנות • רהיטים • מכונות כתיבה • הלוואות • מי מצא? • ריפוי והרזיה • מכירות

חוק ההזדמנויות שוות בתעסוקה, התשמ"א 1981: לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

המשך ל' עמ' 10

דרושים
קבוצות ברזלנים
לעבודות ברזלנות בקבלנות
(אפשרי גם ברזלנים בודדים)
קבלני שלד לעבודות בטון וברזלנות לעבודה במיתקן צבאי ע"י חולדה – צמות נחשון.
להתקשר: 08-909535, 08-909567, 02-9340921

דרושים
מורים דתיים
לבי"ס יומי באזה"ב
08-450273
לא בשבת

למרכז ההכשרה בענף העץ והרהיטים
קרן העץ והרהיטים
דרושים
מרצים ומדריכים בנושאים:
1. תורת מכונות וכלי מכונה.
2. טכנולוגיה של חומרי העץ והפלסטיק.
3. דבקים.
4. שרטוט תעשייתי.
5. כלכלת המפעל, יסודות.
6. ארגון וניהול עובדים (חונכות וקבלת עובדים).
7. תכנון ופיקוח על הייצור.
8. תיב"ם בעץ.
נא לפנות טלפונית ובכתב בצרוף קורות חיים לדבות נסיון מקצועי לקרן הרהיטים רח' המרד 29 ת"ד 50500 תל אביב.
טלפונים: 660041, 660042, 657780.

בעריכת מוריה אבימלך

כלל תעשיות תציג היום מאזנה כלל ישראל – בסוף החודש

בנק הפועלים ואי.די.בי. יסכמו תוצאות בראשית אפריל

כלל תעשיות תציג היום את התוצאות העיסקיות שלה ל־1987. אלו ישקפו את ההתאוששות בחברות האלקטרוניקה, בעיקר במאיטקס ובאי. סי. איי מלקום ויהיו טובות בהרבה מאשתקד. התוצאות ישקפו גם את ההאטה במחצית השנייה של 1987 שהיתה פחות טובה מהמחצית הראשונה של השנה.

בסוף החודש תפרסם כלל ישראל את המאזן המאוחד של הקבוצה, לאחר שרוב הקבוצות והחברות כבר הציגו תוצאות. עם פרסום תוצאות כלל יוכלו קבוצת בנק הפועלים וקבוצת אי. די. בי. לסכם תוצאות, שיוצגו בתחילת אפריל.

בין הקבוצות בכלל שפירסמו תוצאות בימים אלה כלל סחר שהרויחה 8.4 מיליון שקל לעומת 6 מיליון שקל ב־1986. גם בכלל סחר היתה המחצית השניה פחות טובה. כלל סחר עוסקת במסחר שירותים וכימון ולאחרונה רכשה ביחד עם דלק השקעות 52% ממניות גרות. כלל מחשבים הכלולה בקבוצת הסחר, הרויחה 90 אלף שקל (50 אלף שקל רווח ב־1986). החברה רכשה ב־1987 את סימטרון מכלל פיתנ"ח ומימשה לשם כך נכסים אחרים.

אזוריים, קבוצת הבניין של כלל, הרויחה 785 אלף שקל לעומת 1.763 מיליון שקל ב־1986. ריווחיות קבוצת אי.פי. עלתה, אך מימוש באתרי בניה בהם נמכרו בעבר דירות בדולרים וסגירת פרוייקים בחו"ל התבטאו בהפסדים שהורידו את ריווחיות הקבוצה.

כלל פיתוחיה הקטינה הפסדיה למיליון שקל מ־1.46 מיליון שקל ב־1986 ובמחצית השנייה של השנה נרשם לה לראשונה בתולדותיה רווח תפעולי, חברת התוכנה שלה אי. אנד. סי. אי. רשמה רווח שנתי של 690 אלף שקל.

בית ההוצאה כתר הרויח 1.4 מיליון שקל לעומת 3 מיליון שקל ב־1986. ירידת הרווח, למרות גידול במכירות, נבע מהוצאות גיוס הון, הוצאות הרחבת כושר המולו"ת והשיווק והפעלת חמש חנויות חדשות, והקפאת מחירי הספרים.

מסופון „טלקסון" של „שיגור אקספרס", חברת הבלדרות של קונצרן „כלל". בלדרי החברה מצוידים במסופונים בהם מוקלד מידע על משלוחים המועבר למסופים האישיים בסניפי החברה ולמחשב המרכזי הנמצא בסניף בתל אביב.

מערך השיווק של פולגת יאורגן מחדש

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

רה ארגון צפוי במערך השיווק של תשלובת פולגת בעקבות רכישת השליטה על ידי קונצרן כלל. המטרה היא לייעל ולהגיע לשיווק נרחב יותר של מוצרי פולגת בשוק המקומי.

הנהלת כלל אינה מתכוונים למזג את רשת השיווק של פולגת עם מערך השיווק של תשלובת כיתן. כל תשלובת מתמחה בקו מוצרים שלה, פולגת במוצרי הלבשה אלגנטיים וכיתן במוצרי ספורט. לאחרונה אירגנה כיתן מחדש את מערך השיווק שלה ברשת גולף.

ארגון מערך השיווק יזכה למעקב צמוד של יו"ר הנהלת כלל אהרן דבית.

בין השאר יבחן תפקוד חנויות פולגת כדי לשנות את תדמיתן ולהפכן למרכזי מכירות מודרניים, המושכים קהל גדול של קונים. גם מספר חנויות פולגת בתל אביב ישקל מחדש. כיום יש לחברה חנויות באלנבי, שתי חנויות בדיזנגוף וחנות גדולה בדרך פתח תקוה. הוזמנה גם חוות דעת של מומחי שיווק שיצביעו כמה חנויות הדרושות ויציעו דרכים להגדלת היקפי המכירות בשוק המקומי.

מדליה מיוחדת לשנות ה־40 למדינה שהנפיק בנק הפועלים. המדליה עוצבה ע"י האמן משה פרג והופקה ע"י החברה הממשלתית למדליות ומטבעות בארד ובכסף. מדליות הארד תחולק כשי לכל תייר שיפתח בחודשים הקרובים פקדון חדש במט"ח בבנק, ומדליות הכסף – להפקדות גדולות.

למרות פוטנציאל גדול:

גידול מזערי ביצוא לאיטליה ב־1987

גידול זעיר ביותר נרשם אשתקד ביצוא הישראלי לאיטליה והוא הסתכם בכ־10% בלבד. במשרד התעשיה והמסחר טוענים עם זה כי השוק האיטלקי הוא בעל פוטנציאל גדול הצורך מגוון רחב של מוצרים ברמות טיב שונות ומבחינת ישראל הוא גם שוק בעל מיקום גיאוגרפי נוח, יעד אפשרי לשיתוף פעולה תעשייתי וגשר לארצות נוספות.

היצוא הישראלי לאיטליה הסתכם אשתקד ב־277 מיליון דולר בלבד – גידול של 10% לעומת 1986. היבוא ממדינה זו הסתכם אשתקד ב־750 מיליון דולר.

איטליה תופסת את המקום הרביעי בהיקף הסחר (למעט יהלומים) בין המדינות הסוחרות עם ישראל: ארה"ב, גרמניה ובריטניה.

ד.ג.

1400 דולר לחודש לעובד מפורטוגל

עובדים רבים יובאו באחרונה מפורטוגל כדי למלא מחסור בעובדי שטחים, כך אומר קובי זופניק יו"ר חברת קודקוד. רוב העובדים יובאו לענפי הטקסטיל, המתכת והדפוס.

בימים אלה מגיעה ארצה קבוצה ראשונה של 75 פועלי בניין מקצועיים מפורטוגל. קבוצת הפועלים הזו עברה מיון על ידי אחת מחברות הבניה הגדולות בפורטוגל.

הפועלים הובאו עבור שלוש חברות בניה גדולות. חברת אי.אי.אס. השייכת לקבוצת קודקוד מלינה אותם ליד אתר הבניה דואגת לכיסויי ביטוח שונים ומשלמת לכל עובר כ־1400 דולר ברוטו לחודש.

הזמנות יצוא גדולות טמפו

הזמנות יצוא בהיקף של כמיליון דולר נמסרו לתשלובת טמפו, כך מוסר מנכ"ל החברה משה ברנשטיין.

הגדלת היצוא של חברה זו תלויה עתה באספקה סדירה של בקבוקים. ברנשטיין מעריך כי ניתן יהיה להגדיל את היקפי היצוא אם תובטח אספקת בקבוקים שוטפת.

הזמנות היצוא האמורות הן לבירות מכבי, מאלט, סטאר וגולדסטאר לארה"ב, אנגליה, צרפת ואוסטרליה.

רווח והפסד / רו"ח מנחם רהב

רבית על הלוואות למנהלים איננה עסקה מלאכותית

סעיף 3 (ט') לפקודת מס הכנסה קובע ההפרש בין רבית שולמה על הלוואה ובין שעור רבית שנקבע על ידי שר האוצר – ייחשב כהכנסה.

המס על הכנסה זו יחול על מי שקיבל את ההלוואה בין אם הוא שכיר או נותן שרותים של נותן ההלוואה או בעל שליטה בחברה שנתנה את ההלוואה.

הכנסה זו תחשב כהכנסת עבודה ולפיכך יחולו עליה כל הכללים של נכוי מס ממשכורת.

אם צמחה הכנסה כזו אצל מי שהוא נותן שרותים, תחשב ההכנסה כדין כהכנסה מעסק ואילו אצל בעלי שליטה תחשב ההכנסה כהכנסת רבית ובשני מקרים אחרונים אלה יחול על ההכנסה גם מס ערך מוסף.

רבות נאמר על הוראת הסעיף הנ"ל ולא מעט מאמץ מושקע בתכנון מס שמטרתו להימנע מלהכנס לתחולתו.

זהו הרקע לדיון ביהמ"ש המחוזי בירושלים בעמ"ה 69/86 ולפסק הדין שניתן ביום 9.11.87 ואשר יש חשיבות רבה לנאמר בו בסוגיית הרבית הרעיונית.

במקרה הנדון משכו מנהלי חברה מהחברה שבשליטתם הלוואות לצרכיהם הפרטיים, ללא רבית, ובתום כל שנה בוצע בספרי החברה חיוב רבית לחובתם של המנהלים בקשר עם אותן הלוואות, כאשר סכום הרבית נוסף לחוב המנהלים מבלי ששולם בפועל לחברה בדרך של העברת כספים.

פקיד השומה בירושלים גרס כי משיכת ההלוואות וחשובי הרבית בגינן נעשו במטרה להימנע מתשלום מס שכן על פי לשונו של סעיף 3 (ט') די ברבית בשעור עליית המדד כדי להימנע מזקיפת רבית רעיונית נוספת.

החלופה שעמדה קרוב לוודאי לנגד עיניו ואשר תוצאת המס לגביה עשויה היתה להיות שונה לחלוטין היתה משיכת אותם כספים על ידי המנהלים כמשכורות שהיו מתחייבות בנכוי מס על פי הדין החל על תשלומי שכר.

מכיוון שלדידיו של פקיד השומה היתה מטרת העניין כולו להימנע מתשלום מס שכן כלל לא נערכו הסכמי הלוואות, החברה נקטה ההלוואות נשאה הפסדים וזקיפת הרבית לא יצרה כל חיוב במס – נטען על ידו כי סעיף 86 לפקודה הדן בעסקה מלאכותית, חל במקרה זה ולפיכך יש לבטל את זקיפת הכנסות הרבית בחברה ולחייבן לחשבון המנהלים, כהכנסה.

בית המשפט קובע בפסק דינו כי חובת ההוכחה על היותה של עסקה כלשהי עסקה מלאכותית, הינה על פקיד השומה ובמקרה זה לא עמד הוא בכך: "... לכאורה החזירו המנהלים את ההלוואה יחד עם הרבית בגובה שנקבע ע"י שר האוצר לעניין סעיף 3 (ט'), הם נהגו כך לא רק בשנות ההפסד של החברה אלא גם בשנים שלאחר מכן כאשר החברה היתה ברווח. העובדה שלא נעשה בעניין הסכם בכתב אינה משנה. אינני סבור כי פקה"ש היה מקבל באימון את טענת המערערים אילו עשו את הסכם ההלוואה בכתב, שהרי עסקה מלאכותית ניתן לעשות גם בהסכם בכתב... קל היה לי להגיע למסקנה כי ההלוואות עצמן הן עסקה מלאכותית וכי למעשה היה כאן תשלום משכורת ואולם ב"כ פקיד השומה ציין בפירוש בסיכומיו בכתב מיום 25.10.87 שאין הוא כופר בעצם מתן ההלוואות אלא הוא כופר בתשלום הרבית. ומכיוון שזה הוא הנושא העומד לדיון ולא עצם מתן ההלוואות, נראה לי כי מסקנה כזאת – לגבי הרבית – איננה הכרחית במסיבות העניין. מדובר בחברה קטנה עם שני מנהלים בלבד, ובספרי החברה ובכרטיסים האישיים של המנהלים יש אישור לכך שהרבית שולמה לחברה בגובה שקבע שר האוצר לעניין סעיף 3 (ט') לפקודה, ואין סיבה לפקפק בעובדה זאת. העובדה שעבור הרבית שקבלה החברה מאת המנהלים היא לא שילמה מס (עקב הפסדיה באותה שנה), וכי אף המנהלים לא חויבו בתשלום מס לפי סעיף 3 (ט') (מאחר ששלמו לחברה את הרבית בשעור שקבע שר האוצר), אין בה די כדי להוביל למסקנה כי תשלום הרבית לא היה ולא נברא. העובדה שהרבית נרשמה בשיטה המצטברת בעוד שהחברה מנהלת את פנקסיה בשיטת המזומנים יכולה אולי להצדיק את פקיד השומה לפסול את פנקסי החברה אך אין בה כדי להביא למסקנה כי הרבית לא שולמה לחברה כלל."

בנק ישראל מציע:

חדש!

הנפקה במכרז:

שגיא סדרה 4223 ב'

צמודה למדד המחירים לצרכן כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)

הסדרה תוצא ביום שישי, 18 במרץ 1988, בסכום של 55 מיליוני שקלים חדשים.

הסדרה תוצע לציבור ביום חמישי, ה־17 במרץ 1988, באמצעות מכרז.

הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן, שיפורסם עבור חודש מרץ 1988 ותיפרע בתום 6 שנים, ביום העסקים האחרון של חודש מרץ 1994.

אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.75% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון במרץ של כל שנה, החל במרץ 1989.

המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פריון הקרן ובתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא").

הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־94% מהשווי הנקוב.

מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

הסדרה תירשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש מרץ 1988.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא") ובתקנות מילוות המדינה („מכרזים").

קונים פחם מסין עד פולין

מאת דני גוב

מחזורה של חברת הפחם הלאומית יגיע בשנה הקרובה ל־200 מיליון דולר ובעוד שנתיים לסך כולל של כ־400 מיליון דולר, כך מעריך רם רון מנכ"ל חברת הפחם בשיחה עם "דבר".

החברה גייסה השנה 73 מיליון דולר בחו"ל. 40 מיליון דולר מהסך הכל הם עבור מסוף הפחם באמצעות קונסורציום בראשות בנק המזרחי בלונדון שכלל 10 בנקים מאירופה. 52 מיליון דולר הם בערבות מדינה לתקופה של חמש שנים. 33 מיליון דולר ישמשו לצורך רכישת פחם כלומר החברה תוכל בעצם לקבל 400 מיליון דולר משום שהיא תקבל פעמיים בשנה 40 מיליון דולר ל פני חמש שנים יאפשר לה את הסכום האמור. המחזור של החברה כיום נאמד כ־180 מיליון דולר והוא אמור להגיע לסך של 200 מיליון דולר ובעוד שנתים ל־400 מיליון דולר עם הפעלת תחנת הכוח באשקלון. חברת הפחם [illegible] בשנה עבר רכשה [illegible] והובלה 180 מיליון דולר הנחלקים לשני שליש פחם ושליש הובלה.

על הפרק - סין ופולין

אחת האטרקציות של העת האחרונה ביחסיה של חברת הפחם הלאומית של ישראל עם ספקיות זרות היא העובדה שהיא מנהלת במישרין ובעקיפין משא ומתן עם שתי מדינות שאיזכורן בישראל הוא בבחינת אטרקציה, תמיד, עד לשינוי הסטטוס - סין ופולין.

רם רון, מספר כי סין מבקשת מזה זמן מה למכור פחם לישראל ואולם היא מבקשת לעשות זאת שלא במישרין. לכך ישראל מתנגדת. לסינים יש בינתיים בעיות משלהם, אין להם כמויות עודפות ליצוא ולכן העיסקה כולה ירדה מעל הפרק תוך שמנהלי המשא ומתן השאירו פתחים לרוב לחידושו בעתיד.

הקשר עם הסינים בוצע בשעתו בלונדון באמצעות חברה בריטית הפעילה בסין.

הסינים, מספר רם רון השקיעו סכומי עתק, ביחד עם המיליארדר היהודי אמריקאי הארמנר האמר ובאמצעות חברה שלו "איילנד קריק", בפיתוח מכרה חדש שהפחם שנכרה בו מתאים במיוחד לצרכי חברת החשמל והתעשיה הישראלית. הסינים, אומר רם רון מתכוונים לעשות מאמצים ניכרים כדי להגדיל את תפוקת המפעל הנמצא בפינג שו, שתיועד ליצוא.

הפחם הסיני מתאים

מדינה מעניינת אחרת עימה ניהלה חברת הפחם משא ומתן לרכישת פחם היא פולין. ישראל יכולה להתחיל ולרכוש ממנה פחם כבר עתה אך הפולנים מבקשים מחיר גבוה למדי עבור הפחם שלהם, מחיר, שישראל איננה מוכנה לשלם.

לדברי רון מייצרים הסינים קרוב ל־200 מיליון טונות ועיקרה של הכמות מיועד לתצרוכת מקומית.

25 מיליון טונות משווקים באירופה והשאר, במידה ונשאר, נוטלים הרוסים. לפולנים אין עודפים גדולים מדי והם אינם תקועים עם "סטוקים" של פחם המחייבים אותם להוזיל מחירים. הפולנים דורשים 33 דולר לטונה פו"ב בשעה שהמחיר לטונה זהה שמקורה בדרום אפריקה הוא 25 דולר בלבד.

עיסקה עם הפולנים

יבלה מפולין היא פחות יקרה בכ־4 דולר לטונה ולהערכת רם רון בסופו שלדבר תבוצע עיסקה לרכישת פחם פולני בין שתי המדינות.

בינתיים ממשיכה חברת הפחם להקים את מסוף הפחם הגדול באשקלון. רוב העבודה מבוצעת על ידי קבלנים ישראלים והוא יהיה מוכן לפעולה בסוף אפריל 1989. במועד זה תתחיל החברה להוביל פחם לתחנת הכוח באשקלון באמצעות רכבת.

רון אומר כי ב־1990 תוביל החברה 5 רכבות ביום מאשדוד לאשקלון. הפחם יימכר לחברת החשמל בחצר החברה בתחנת הכוח. כל האחריות על הרכישה ההובלה ביום, ההובלה בארץ, האחסון וההובלה לאשקלון תוטל על חברת הפחם.

יהיה זה, לדברי רון, אחד המסופים המשוכללים בעולם. המסוף מיועד לאחסון 700 אלף טונות פחם.

הפחם יגיע לפריקה בנמל אשדוד ומשם למסוע באניות גבלות במיוחד במעמס של עד 50 אלף טונות וזאת לאחר שמחצית הכמות תפורק בנמל חדירה עבור תחנת הכוח מ.ר. לאשדוד יגיעו 80 אלף טונות בכל אניה. ההובלה באניות הגדולות, אומר רון, תוזיל את ההובלה לעומת אניה במעמס של 60 אלף טונות ב־2 דולר לטונה. לחברת הפחם יש ארבע אניות חכורות במעמס של 130 אלף ו־160 אלף טונות.

המחירים [illegible]

בעניין המחירים אומר רם רון כי מחירי הפחם בבעיה לעומת מחירי של הנפט. ב־1988 קונה חברת הפחם ממקורותיה בעולם פחם במחירים הנמוכים ביותר וזאת מאחר שהתמה על חוזים עם דרום אפריקה וקולומביה זמן קצר לפני ההעלאה בשעור של 3־4 דולר לטונה במחיר הפחם. לכן משלמת החברה השנה ב־4־3 דולר לטונה פחות השנה ובכך ניתן לחסוך 10 מיליון דולר לעומת מחירי השוק.

מחירה של טונה פחם מדרום אפריקה הוא 28 דולר פו"ב ואילו ישראל משלמת 24 דולר ישראל רוכשת מדרום אפריקה 55% מכלל הכמות שהיא מייבאת ומדובר ב־1.8 מיליון טונות.

מאוסטרליה מייבאת החברה פחם שמחירו לטונה 28 דולר והוא יקר יותר מהפחם של דרא"פ בגלל מחיר ההובלה. מכאן מיבאת ישראל 800 אלף טונות.

מקולומביה מיבאת החברה 400 אלף טונות פחם במחיר של 29 דולר הטונה ואילו מארה"ב מייבאת החברה 400 אלף טונות פחם במחיר של 41 דולר הטונה.

לפי התחזית של רם רון צפויה עליה בתנובה במחירים לעומת מה שמשלמים כיום וזאת משום שהוצאות הייצור גדלו מאוד בעיקר בדרא"פ שהיא הספק העיקרי של ישראל. מחיר הפחם יתייקר משום שעלויות ההובלה ברכבת מהמכרה לנמל היציאה התייקרו מאוד. מנכ"ל חדש במקום רם רון

רם רון שימש מנכ"ל חברת הפחם הלאומית מאז הקמתה לפני 7 שנים בינואר 1981. ב־1 ביולי יעזוב רון את החברה לעסקים פרטיים ואת מקומו יתפוס רן קרול ממשרד האוצר.

ביטוח / דן שלם

התחרות תחריף באפריל

בענף הביטוח ממתינים לחידוש ביטוחי רכב קולקטיב שיחריפו את התחרות בין החברות השונות באפריל.

חברת החשמל שעברה למגדל היתה סוגנית ראשונה במעבר קולקטיב רכב מחברה לחברה לכל [illegible] גם מעבר מחברות [illegible] ביטוח שמצבן הפיננסי אינו שפיר.

מגדל ממשיכה בשיווק תכנית ויזה רכב (תשלום ביטוח רכב חובה בכרטיס ויזה) ולדבריה אבנר אינה ניזוקה מבחינת תזרים המזומנים ואילו הלקוח יוצא נשכר.

בביטוח חיים נמשכות המכירות המוגברות לקראת הפסקת מכירות הפוליסות הישנות כנראה באפריל. לא ברור עדיין מה יהיו עמלות הסוכנים בביטוח החדש כיוון שהתעריף החדש נבנה על עמלות מופחתות לסוכנים, אך זה עדיין פתוח לדיון בין הצדדים.

מגדל מרחיבה פעילות

במגדל ממשיכים להרחיב את רשת הסוכנים את הפעילות הענפה בביטוח החיים ומתכוונים להרחיב כבר בחודשים הקרובים את תכנית מ.ח.ר. לפלחי שוק נוספים.

בביטוח רכב נמשכות מכירות באמצעות שיטת ויזה עדיף ההערכה שיצטרפו לכך מאות לקוחות.

לקראת חידוש ביטוחי רכב במסגרת הקולקטיבים באפריל, מתכננים במגדל הסדרים חדשים עם גופים שונים ושיתוף פעולה עם גורמים במשק לשיווק מסיבי יותר.

חברת מגדל פעלים כיום יותר מ־500 סוכנים והיא ממשיכה לקלוט סוכנים מחברות כמו אושיות חברות ביטוח קטנות.

בחודש מרץ החל קורס מפקחי רכישה שיכשיר 10 מפקחים חדשים שיקדמו את המכירות בצורה מקצועית יותר. המעניין בכל הסיפור הוא שלמרות חוסנה וגדולה של החברה הרי גם הגמישות במתן הנחות למבוטח לעיתים מפתיעה ביותר, כאשר עיקר הפעילות בעשית דרך חברת הבת.

הפיניקס ביטוח נגד ירידת ערך

חברת הפיניקס יצאה באחרונה בחידוש מעניין בתחום ביטוח רכב, שנועד לתת אפשרות לנהג לבטח גם את ירידת ערך הרכב לאחר תאונה.

על פי המצב כיום, נהג שאשם בנזק שנגרם לרכבו אינו מפוצה בגין ירידת ערך הרכב. גם לאחר התיקון הטוב ביותר לקיימת הפחתה בערכו של הרכב. על מנת לצבור מעין קרן להפרשה בגין ירידת ערך הרכב, חישבו בפניקס את שעור הפחתת ערך הרכב הממוצע בנזק, וקבעו את הפרמיה המתאימה בממוצע של מקרי נזק [illegible] לפרמיה [illegible] לבעלי יהוכב [illegible] בין 19־18.5 אחוז כשמדובר ברכב חדש יחסית. שיפור זה יאפשר למי שנגרם לו נזק ומבוטח בביטוח מקיף, לקבל פיצוי בגין ירידת ערך הרכב בגין תאונה.

יש לציין כי בשנת 1987 חל גידול ניכר דווקא בתביעות נזקים קטנים יחסית כמו בנושא פחחות.

מנו לייף גדלו מכירות

הכנס השנתי של סוכני מנולייף מנורה באילת, עמד בסימן ציון הגידול הניכר בעיסקי החברה בשנה האחרונה. החברה מפעילה כ־80 סוכנים בתחום ביטוח החיים בלבד, חלקן סוכנויות בסדר גודל בינוני ומעלה. החברה הרחיבה את היקף מכירותיה בצורה משמעותית מ־2 עד 3 מיליון ש"ח לפני כמספר שנים ועד לסכום הגדל פי 4 ויותר השנה, וזאת בשל ניהול דינמי וטיפול צמוד בסוכנים, תוך כדי איחוץ מבצעי קידום מכירות גם למבוטחים שביטלו את הפוליסות. ערך הסוכנים רב לסוכן ולמבוטח. הריווחיות שופרה, והמאזן הקרוב יראה מגמה זו. החברה מתכוונת השנה להרחיב את היקף מכירותיה, בעשרות אחוזים.

אילון גדלו מכירות

בחברת אילון חל באחרונה גידול ניכר בהיקפי המכירות בתחומי ביטוח כללי ובביטוח חיים. החברה מתמחה בתחום ביטוחי הפרט ובביטוחי תעשיה וביטוחי חבויות מיוחדים. החברה מפעילה את מועדון השקם. בביטוח כללי פועלים במסגרת החברה יותר מ־200 סוכנים כאשר היקף הפרמיות גדל בהתמדה בעיקר אם המעבר לאילון של סוכנות חיתום גדולה מבאר שבע שעד כה יצגה בלעדית חברת ביטוח גדולה.

באילון מנסים לשמור על גידול מבוקר בהיקף העסקים ולקלוט סוכנים ותיקים שפועלים בענף.

סקר ביטוח אש במבנים

בוועדת הבטיחות באיגוד חברות הביטוח דווח על סקר שנערך בנושא הבטיחות במבנים גבוהים וזאת לאור האסון שאירע בגבעתיים.

ממצאי הסקר שבדק 800 מבנים באיזורים שונים, הראו כי רק במבנים מעטים לא יתגלו ליקויים איכותיים כלל, כאשר המודעות לסיכונים הינה אפסית. בדיון שהתקיים באיגוד הובהר לאור הסקרכי רמת הסיכונים ברבי הקומות היא רבה ביותר ואין מקום למתן הנחות בפרמיות בתמורה [illegible] אמצעים להקטנת הסיכונים [illegible]

הועדה סבורה שיש מקום לפעולה בתחום ההסברתי על מנת להביא להגברת המודעות לנושא, הוועדה ממליצה שוב לקיים דיון עם מפקדת מכבי האש כאשר המסקנות שיוסקו בדיון זה יהוו קו מנחה בפעילות להגברת הפעילות.

לאור הנזק הכבד שקרהבחוות הגז בחיפה, הוחלט על תכנון מערכות התרעה היכולות למנוע אירועים מסוג זה, המערכות יתנו בטחון מירבי לנכס, ולהבטחת הסביבה.

תיקון חוק חוזה הביטוח

וועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת גיבשה לאחרונה נוסח סעיף בנושא פיצויים עונשיים לפיו מבטח העושה בביטוח אישי שלא שילם תגמולי ביטוח שלגביהם לא היתה מחלוקת במועדים שבהם היה עליו לעשות כן, יהא רשאי בית המשפט לחייבו בנוסף לסכום התגמולים בפרשי הצמדה וריבית על פי סעיף 28 גם בתשלום ריבית נוספת על הסכומים האמורים בשעור שלא יעלה על פי 3 מן הריבית הקבועה בחוק פסיקת ריבית והצמדה.

במסגרת הדיונים שהתקיימו בדבר הרביזיה בחוקי הביטוח נידון גם מעמדו של סוכן הביטוח תוך התיחסות לעמדת חברות הביטוח.

יציבות במחיר פקדונות

במחירי הפקדונות הצמודים שמפקידים מלווים שונים בבנקים יש באחרונה יציבות, וזאת עקב ירידה מסוימת בדרישה לכספי צמוד על ידי לקוחות סופיים. גם אם בבנק גדול טענו כי יש מחסור באמצעים באפיק מימוני זה, מתברר כי המחירים למפקיד נעו בשבוע האחרון בין 7.5 - 7.8 אחוז כשמדובר על פיקדון קצר ולטווח ארוך שילמו לחברות הביטוח גם 8%. פה ושם בוצעו בחברות הביטוח עיסקאות ישירות במחיר של 8.2 אחוז. וזאת ללווים מהתעשיה.

בענף מעריכים כי זמינות במקורות של חברות הביטוח תשמור בעתיד הקרוב על יציבות כאשר אם נצרף לכך את הירידה ברמת הביקוש הרי יש להניח כי רמת המחירים שציינה תישמר גם בעתיד הקרוב.

ענף המתכת והאלקטרוניקה קיבל 2/3 מהסיוע לתעשייה

רוב הסיוע שניתן אשתקד למפעלי תעשיה הועבר לענף המתכת והאלקטרוניקה (21.3 מיליון שקל), 3.7 מיליון שקל ניתנו לענף המזון, 3.4 מיליון שקל לענף הטקסטיל ו־2.5 מיליון שקל לענף הכימיה והפלסטיקה.

הנתח הגדול של מפעלי מתכת ואלקטרוניקה נבע מהקרן המיוחדת שהוקמה לסיוע לענפים אלה, ומשקף את הקשיים הגדולים שהיו מנת חלקו של ענף זה בשנים האחרונות.

אשתקד גם אושרו 119 בקשות סיוע למפעלים בסכום כולל של 31 מיליון שקל.

צביה דורי סמנכ"ל למימון במשרד התעשיה והמסחר אומרת כי אשתקד הופעלו 4 סוגי קרנות:

קרן סיוע לתעשיה זעירה - במסגרתה אושרו הלוואות ל־64 מפעלים בסכום כולל של 1.3 מיליון שקל. קרן זו מעניקה הלוואות עד לסכום של 15,000 דולר.

קרן סיוע קטנה - במסגרתה אושרו הלוואות ל־19 מפעלים בסכום כולל של 4 מיליון שקל. הקרן מעניקה הלוואות עד סכום של 150 אלף דולר.

קרן סיוע גדולה - במסגרתה אושרו בקשות ל־9 מפעלים בסכום כולל של 6.8 מיליון שקל.

שערי מטבע חוץ ביום 16.03.88

המטבע	בנקנוטים: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.52	1.59	1.52	1.60	1.53	1.60	1.5573	1.5767	1.5583	1.5777	1.5588	1.5784	1.5675
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.92	0.96	0.92	0.96	0.9334	0.9450	0.9352	0.9468	0.9356	0.9474	0.9391
1 ליש"ט	2.80	2.93	2.83	2.96	2.83	2.97	2.8810	2.9169	2.8757	2.9156	2.8837	2.9200	2.8999
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.26	0.28	0.27	0.28	0.2744	0.2778	0.2740	0.2774	0.2747	0.2782	0.2761
100 ינים יפאניים	1.19	1.25	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2224	1.2376	1.2249	1.2402	1.2244	1.1398	1.2294
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.81	0.85	0.81	0.86	0.8314	0.8418	0.8304	0.8408	0.8317	0.8422	0.8360
1 פרנק שוויצרי	1.10	1.15	1.11	1.16	1.11	1.16	1.1285	1.1425	1.1286	1.1427	1.1295	1.1437	1.1356
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2624	0.2657	0.2624	0.2657	0.2627	0.2660	0.2640
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.26	0.2455	0.2486	0.2456	0.2486	0.2454	0.2485	0.2470
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2432	0.2462	0.2431	0.2461	0.2435	0.2466	0.2447
1 מארק פיני	0.38	0.39	0.37	0.40	0.37	0.40	0.3858	0.3906	0.3726	0.3905	0.3860	0.3908	0.3882
1 דולר קנדי	1.21	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2419	1.2573	1.2425	1.2580	1.2410	1.2566	1.2500
1 דולר אוסטרלי	1.07	1.18	1.10	1.18	1.10	1.18	1.1392	1.1534	1.1386	1.1528	1.1394	1.1537	1.1464
1 ראנד דרא"פ	0.48	0.56	0.44	0.74	0.46	0.65	0.7322	0.7413	0.7325	0.7416	0.7310	0.7402	0.7368
10 פרנקים בלגיים	0.45	0.45	0.43	0.46	0.43	0.46	0.4449	0.4505	0.4463	0.4519	0.4467	0.4523	0.4489
10 שילינגים אוסטריים	1.30	1.35	1.30	1.37	1.30	1.37	1.3265	1.3430	1.3276	1.3442	1.3308	1.3476	1.3358
1000 לירטות איטלקיות	1.22	1.29	1.23	1.31	1.24	1.32	1.2589	1.2746	1.2599	1.2797	1.2611	1.2770	1.2664
1 סל"ו (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9518	1.9559	1.9329	1.9570	—	—	1.9444
1 דינר ירדני	4.26	4.32	4.31	4.58	4.32	4.61	—	—	—	—	—	—	4.5458
10 לירות לבנוניות	—	—	0.08	0.09	0.02	0.03	—	—	—	—	—	—	0.0425
1 לירה מצרית	0.68	0.75	0.61	0.65	0.65	0.70	—	—	—	—	—	—	0.6701

לבעלה של ניבה ברוש היו 2 חברות והמשטרה חוקרת הקשר שלהן לרצח

רונית בדיחיים, שגופתה של ברוש נמצאה במכוניתה, נעצרה ל־5 ימים

מאת יהודה לוי סופר "דבר" בירושלים

בית משפט השלום בירושלים התיר אתמול לפרסם את דבר מעצרה של רונית בדיחיים מירושלים בחשד לרצח האחות ניבה ברוש לפני חודש ומחצה.

ב־28 לינואר נמצאה בוואדי ברוך לשכונת עין־כרם מכונית "רנו" שהיתה שייכת לחשודה ובה גופתה של ניבה ברוש בת 27, אחות מבית החולים "הדסה עין־כרם". בתחילה סברה המשטרה, כי המכונית נפלה לתהום כתוצאה מתאונה, אולם פתולוגים קבעו כי היא נחנקה.

לפני כשבועיים נעצרה לחקירה רונית בדיחיים בת ה־22, תושבת פסגת זאב, ידידתו של הבעל דורון ברוש. בין השניים היו יחסים אינטימיים תקופה ארוכה בעקבות היכרות בחוג לריקודי עם. מעצרה הוארך בעשרה ימים ונאסר לפרסם על כך מסיבות חקירתיות.

אתמול הוסר הצו בהסכמת המשטרה. ראש צוות החקירה מפ"ש חיים גז אמר כי הגיע מידע חדש מפי עובדת במחלקת המשק של הדסה, שלפיו נראתה ניבה ברוש ביום הרצח במחלקה. היא באה לקחת כרטיס הסעות לעובדים והדבר מסביר את עובדת היותה בבית החולים למרות שלא היתה בתורנות. החוקר מסר, כי המשטרה מנסה לברר אם מישהו ראה את החשודה באותו מקום.

הוא גילה, כי במהלך חקירתה של רונית בדיחיים התברר שלבעל היה קשר אינטימי עם בחורה נוספת לפני למעלה משנתיים. אותה בחורה איימה במכתב להתאבד, לאחר שדורון ברוש עזב אותה. חודש לפני הרצח חודש הקשר בין השניים. לדברי חוקר המשטרה, הבחורה נחקרה, אך יש לחקור אותה שוב ולבדוק אם יש לה קשר אפשרי לרצח.

עוד נמסר כי מסימני החניקה נראה שהרצח בוצע כנראה על ידי אדם לא חזק, אשה או גבר. עוד התברר כי בדיחיים לא זוהתה במסדרי זיהוי.

הסניגור עו"ד אורי שטנדל הדגיש כי מרשתו שוקלת 40 קילו בלבד. הוא ציין, כי היא צריכה לעבור ניתוח בתחילת השבוע הבא. השופטת איילה פרוקציה התרשמה, כי הראיות אינן מוצקות, וציוותה להאריך את מעצרה לחמישה ימים.

רונית בדיחיים, ראשה מכוסה במעיל, ביציאה מהארכת מעצרה אתמול (צילום: יצחק הררי)

הוארך מעצר פעיל "כך" החשוד בהצתות והשחתות

(ע).– שופט בית משפט השלום בפתח תקווה שלי טימן האריך ב־10 ימים את מעצרו של נועם פרדמן בן 19 מירושלים, איש תנועת "כך", החשוד ב־12 פרשיות של הצתות, גרימת נזק והשחתת רכוש.

סניגורו של החשוד עו"ד מאיר שכטר הביע הסכמתו להארכת המעצר.

ב"כ המשטרה רפ"ק רב וסטמן טען, כי החשוד ביצע נסיון כושל להצית את הכנסיה האנגליקנית בירושלים, לאחר שבשעתו גרם נזק רב לכנסיה. כמו כן ניקב בארבעה מקומות שונים בירושלים צמיגי 20 מכוניות של ערבים, שבר שמשה באותו מקום, צייר סיסמאות על מכוניתו של איש "שלום עכשיו" בירושלים וסיסמאות של תנועת "כך" על ביתו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק ועל בניין הטלוויזיה בירושלים.

חוק ביטוח הבריאות עלול לפגוע בקופ"ח

מאת סופר "דבר"

סגן יו"ר האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות, משה ולדמן, המחזיק בתיק קופת חולים בהסתדרות, הביע אתמול מורת רוח נוכח הגשת חוק ביטוח בריאות ממלכתי לדיון בכנסת על־ידי ששה ח"כים, ביניהם שלושה ממפלגת העבודה (אורה נמיר, אהרון נחמיאס ואהרון הראל).

ולדמן טוען, שהנוסח החדש המוגש לכנסת עלול לפגוע קשות בקופת חולים של ההסתדרות ואף ומסכן את עצם קיומה של ההסתדרות הכללית.

'סופט אנד איזי' לייצור בהונג־קונג, ארגנטינה ברזיל, ספרד והודו

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

מפעל "מפרו" מקיבוץ הגושרים הצליח לייצר להיט עולמי – המכשיר "סופט אנד איזי" להסרת שיער מהרגלים. המכשיר נמכר מאז פותח בקיץ 1986 ב־30 מיליון דולאר, והשנה מצפים להכפלת היצוא.

במסיבת עתונאים אתמול בתל אביב מסרו מנהלי המפעל, כי בקרוב יופעל בקיבוץ ובקווי ייצור והרכבה נוספים בחצור הגלילית וכפר סאלד ציוד אוטומטי שהוזמן בהשקעה של שני מיליון דולאר. לפני חצי שנה הופעל קו יצור של החברה בהונג קונג, המייצר בעת הצורך עד כ־10 אחוז מהיקף ההספקה העולמית של "מפרו".

לקראת הקיץ יופעל קו נוסף בברזיל, באמצעות חברה משותפת ל"מפרו" ולשתי חברות בינלאומיות. במקביל מתנהלים מגעים לייצור בארגנטינה, ספרד והודו.

החברה מצפה, כך נמסר, בפניות לקבלת זכויות שיווק אזוריות ומקומיות, ובענין זה נחתם חוזה לשיווק בלעדי ביפאן.

אמיר פרץ – נציג מחוז הדרום ב"עבודה"

מאת דני צדוקי, סופר "דבר" בדרום

ראש מועצת שדרות אמיר פרץ נבחר כמועמד מחוז הדרום של מפלגת העבודה לרשימתה המרכזית לכנסת.

אם הבחירות יוקדמו, תתבקש המפלגה לאפשר לו לסיים את הקדנציה בראשות המועצה.

על מועמדות המחוז לרשימה לכנסת התמודדו ממלא מקום ראש עיריית אשדוד אפרים גור, חבר הוועדה המרכזת שאול בר־שמחון וסגן ראש עיריית אשקלון יעקב אלון.

השר נחמקין: ההאשמות נגד הדרוזים בגולן – מופרכות

אם ענף התפוחים במשבר זו רק אשמתם של היהודים

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

אם ענף תפוחי העץ עומד בפני קריסה, לא הדרוזים בגולן הם האשמים, אלא הפקטור היהודי, שנטע מטעי תפוחים מעל הצריכה בשוק – אמר אתמול שר החקלאות אריק נחמקין. בתשובה לשאלת סופר "דבר" כדבר טענות המגדלים בצפון, כי ענף תפוחי העץ עומד בפני קריסה בגלל נטיעות פרועות של הדרוזים.

נחמקין הביע תקווה, כי יש הגזמה בתיאור היבולים הגבוהים, אולם ייתכן שיהיו עודפים וירידה במחיר עקב התנובה הגבוהה במטעי התפוחים בסקטור הערבי והיהודי בגליל ובגולן. רק מודעות החקלאים לצורך בפיקוח ושמירה על תכנון יסייעו לענף לשמור על רווחיותו, טען השר.

השר נחמקין הוסיף ואמר, כי כל השנים האחרונות לא הקפידו החקלאים במגזר היהודי לקבל רשיון לנטיעת תפוחים. "אם נקפיד עם הדרוזים, נצטרך להקפיד גם במגזר החקלאי היהודי", אמר נחמקין.

לדברי נחמקין, הנושא היחידי שקיימת בו הקפדה רבה וכולם נוהגים לפי החוק וההוראות הוא נושא המים. מכיוון שהדרוזים חופרים בארות ואוגרים מים ללא רשיון, הגיש משרד החקלאות תביעות משפטיות, וניתנו פסקי דין המחייבים את הדרוזים להפסיק שימוש במים ללא רשיון.

כן אמר נחמקין, כי זכותו של כל ארגון וולונטארי להכריז, להציע ולהטיל חרם על מי שייראה לו כמוצדק. משרד החקלאות לא שותף לרעיון כזה, אינו חושב שהוא מוצדק ואינו מעלה על דעתו לתת לו יד.

הבדווים לא רוצים יהודים בראש המועצה החדשה משוש

(ע).– כמה מחברי המועצה האיזורית הבדווית החדשה משוש, שעל הקמתה הכריז בשבוע שעבר ראש הממשלה יצחק שמיר בסיורו באיזור, הודיעו אתמול על כוונתם לפנות לבג"צ, כדי למנוע מינויו של ראש מועצה וסגנו שאינם בדווים.

הקבוצה, בראשותו של חבר המועצה הממונה סלימן אבו־זמר, הודיע על כך בתום דיון שהתקיים אתמול בלשכתו של שלום דניגו, הממונה על המחוז מטעם משרד הפנים.

בדיון השתתפו גם מנסור אבראג', המשמש יועץ במשרד ראש הממשלה לענייני בדווים, וכן אילן שגיא, המועמד של משרד הפנים לעמוד בראשות המועצה החדשה.

למרות הצהרותיהם של השלושה והסברתם כי אין כל כוונה לכפות דבר על הבדווים, לא השתכנעו נציגי חברי המועצה החדשה והודיעו כאמור כי בכוונתם לפנות לבג"צ בעניין זה.

הערבים ביפו מחרימים תוכנית של שיכון־מחודש ברחוב קדם

"שיכון עובדים" מוזילה המחירים כדי לשכנע אותם לעבור

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

תושבי יפו הערבים מסרבים לרכוש דירות הנבנות למענם על־ידי חברת "שיכון עובדים" ברחוב קדם ביפו.

חברת "שיכון עובדים" בונה במקום שלושה מבנים, בני 32 יחידות דיור כל אחד. החברה נתקלת בקשיים למכירת את הדירות למגזר הערבי. מאחר שיש לעיריה עניין באכלוס הבניינים כסיוע לתושבי יפו הערבים, עושים בעיריה מאמצים לקדם נושא זה. ראש העיריה שלמה להט קיים מפגש בנושא זה עם רפי אדרי, יו"ר חברת "שיכון עובדים".

נראה, שהערבים הגיעו להחלטה "להחרים" את מבצע הטבת תנאי הדיור שלהם, מחשש שהמבצע הוא חלק מתוכנית לנשל אותם מבתיהם ביפו הערבית. לאור זאת הוחלט, כי "שיכון עובדים" תוריד מחירים, וההנחות יסתכמו ב־18,637 ש"ח לדירה של שלושה חדרים ו־23,958 ש"ח לדירה של ארבעה חדרים.

עיריית תל־אביב תסבסד את הפרוייקט בכחצי מיליון ש"ח לכיסוי אגרות, היטלי פיתוח, ופיתוח תשתית על־ידי החברה. הנושא הועלה בהנהלת העיר לדיון על ידי עוזר ראש העיריה, אלחנן כהן, הוא לא סוכם סופית.

תנועת המושבים: נסים מחזיק אותנו בני ערובה

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

שר האוצר משה נסים מחזיק 180 מושבים, הקשורים לבנק החקלאות, כבני ערובה – זאת טען אתמול מזכיר תנועת המושבים יוחנן (ג'וני) דניאל.

בכנס אנשי מושבים, שהתקיים אתמול בבית תנועת המושבים בתל־אביב, טען דניאל, כי בהעדר הסדר בין מושב לבנק החקלאות, אי־אפשר לכלול את המושב בהסדר המושבים הכללי.

מזכיר תנועת המושבים דרש גם להבטיח את המשך תפקודו העצמאי של בנק החקלאות הן לטובת החקלאים והן לטובת המשק.

זוילי פורש תוכנית רחבה לאכלוס הנגב בשלושה שלבים:

אין סיכוי שהנגב והערבה יקבלו עדיפות אמיתית מהממשלה הזו

(ע). – המרכז להכוונה לעיירות פיתוח של משרד העבודה והרווחה בשיתוף עם המחלקה להתיישבות בסוכנות הכריזו אתמול על מבצע חדש לאכלוס הערבה, תחת הכותרת "הערבה על המפה".

זוהר גינזל, מנהל מרכז ההכוונה אמר, כי בעקבות ההצלחה הגדולה של המבצע לאכלוס ערד, אישר שר העבודה והרווחה משה קצב תוכנית חדשה למבצע אכלוס הערבה. הוא גילה, כי תוכנית למבצע נוסף – פרוייקט לקליטת מורים בדימונה – קיבלה אף היא את אישור השר.

זוהר גינזל הציג את התוכנית ביחד עם נסים זוילי, יו"ר המחלקה להתיישבות בסוכנות. מבצע האכלוס ייעשה בערבה בשלושה שלבים: תחילה בישובים הקהילתיים, לאחר מכן בקיבוצים ולבסוף במושבים. המבצע יתנהל לאורך זמן ארוך ככל האפשר ובהתאם לצרכים, במטרה להביא מועמדים חדשים וכן להחדיר בציבור מודעות חדשה על התודעה לגבי הערבה.

זוילי אמר, כי לצערו הרב אין סיכוי שהנגב והערבה יקבלו עדיפות אמיתית מהממשלה הזו.

באזור ניצנה מתוכננת הקמת שרשרת ישובים, שתחבר את ניצנה עם פתחת שלום, לאורך הגבול המצרי. שרשרת זו מתוכננת לקום עד לשנת 1995. הישובים החדשים באזור זה יתבססו על חקלאות מתקדמת, שלדעת זוילי יש לה עתיד מבטיח.

האיזור השני הוא רמת הנגב, ובו נערכת קליטת מתיישבים גם בישובים הצעירים הקיימים וגם במושב שיתופי חדש, כפר דוד ע"ש דוד בן־גוריון. האזור השלישי הוא כיכר סדום, בו מצויים כיום שני מושבי עובדים, שם מצפים ל־40 משפחות חדשות.

האיזור הרביעי הוא איזור הערבה התיכונה ובו חמישה מושבים קיימים ומושב ששי, שיזף, יוקם בשנה הקרובה. האיזור יקבל, לדעת זוילי, תנופה גדולה מהקמת תחנת הרדיו "קול אמריקה", ואם יצליחו, בסיוע הממשלה, להביא להחלטות שעובדי התחנה יגורו במקום – יהיה זה אחד המקורות החשובים לאכלוס הערבה התיכונה.

איזור החמישי הוא אזור הערבה הדרומית, ובו 10 קיבוצים, רובם צעירים וחלקם מבוססים מאוד. מקווים להקים קיבוץ חדש בבקעה לשדה התעופה החדש, ובכך יושלם רצף קיבוצים עד לאילת.

באיזור זה קיימת תוכנית חדשנית ביותר, להקמתה של עיר ראשונה מסוגה בארץ בשם עוברה, שתמוקם בסמוך מאוד לשדה התעופה. העיר תהיה מורכבת מאגד קהילות שיתופיות וקהילות תעשייתיות, שהבסיס שלהן יהיה מפעל שיתופי.

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי תל־אביב–יפו
הסתדרות הפקידים
עובדי המינהל והשרותים

המפגש החודשי הראשון
של
מועדון בית־ברנר
לעובדי המינהל בתל־אביב

יתקיים ביום ששי, 18.3.1988, בשעה 11.00 לפנה"צ
בבית־ברנר, רח' ברנר 5, תל־אביב (קומה ד')

בהשתתפות: דני רוזוליו – מזכיר חברת העובדים
שירצה על הנושא:
אתגרי חברת העובדים נוכח המצב הכלכלי בארץ ובעולם
דברי ברכה: תדי קאופמן
מזכיר מועצת פועלי תל־אביב–יפו
המנחה: אביגדור דרגונר
מזכיר הסתדרות הפקידים במועצת פועלי ת"א־יפו

לחיים ברנס
מזל טוב לבחירתך
ליו"ר הארגון הארצי
של עובדי קופ"ח

מאחלים
ועד עובדי בי"ח עפולה
ועד עובדי מחוז העמק

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב"דחוף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363
239952

חברנו
דן לנר
איננו
הלויה היום, יום חמישי כ"ח אדר תשמ"ח 17.3.88
בשעה 15.00 בבית העלמין בנאות מרדכי.
המשפחה
ובית נאות מרדכי

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע
חבית חומר נפץ
הרמטכ"ל, דן שומרון, בראיון נרחב
אמיר אורן
שמיר נגד שולץ
אמנון דנקנר, חגי אשד
טרנספר: [illegible]
פרופ' ארנון סופר
הם יצביעו מחר
קולות חדשים
יעל פישביין, יוסי מלמן
ממית את כל נשותיו
דן כהן, דיוקן וראיון
מורי כהן
סקנדל:
מיכל נאמן בעניין גדעון עופרת אצל
יאיר גרבוז
חיים גורי, ישראל לנדרס, חיים באר, אמנון כלע, שמשון אדר, ארנון מגן, נמרוד אלוני, דני רובינשטיין, יגאל תומרקין, אבירמה גולן, דליה שרון, יגאל משיח, מורי דהר, דן בראמוביץ, אהרן שמי, ורדה צימרמן, יוני זהב, טוביה מנדלסון
"משא" לספרות ולאמנות

יד טבנקין
החוג לקידום השיתוף והניהול העצמי
סימפוזיון מוקדש
לזכרו של אשר מגיב ז"ל
עתיד הרעיון השיתופי בישראל
ייערך ביד טבנקין, בחדר העיון, ביום ב' 28.3.88, בשעה 16.30
(סיום משוער – 18.45).
בהשתתפות:
דני רוזוליו – מזכיר חברת העובדים
פרופ' מנחם רוזנר – המכון לחקר הקיבוץ והרעיון השיתופי, אונ' חיפה
ד"ר אברהם דיסקין – החוג ללימודי עבודה, אוניברסיטת תל־אביב
בראשית הפגישה נתייחד עם זכרו של אשר מגיב ז"ל.
קווים לדמותו: אהרון ידלין – מזכיר התקים
יעקב זק – יו"ר יד טבנקין

על מות
אלוף (מיל.) דן לנר
חייל כל מלחמות ישראל
אבל
יצחק רבין
שר הבטחון

קרא מחר בידיעות אחרונות
• מסע שמיר: מחפשים נוסחה – אראל גינאי, חיים שיבי, [illegible]
• האם יופעל לחץ כלכלי? – סבר פלוצקר
• חשיפה: הדו"ח על טוהר המידות במשטרה – מרדכי גילת, מרסל זוהר, שרה ארנון
• סמוך הקטן: אשכולית על הקבר – יגאל סרנה
• הדילמה של חוסיין – עוזי מחנימי
• אוטובוס הדמים: 10 שנים אחרי הרצח – עמית רייכר
• יותם ראובני על עזרא סדן • ג'ודי ניר־מוזס על נלסון בגד נלסון • אריאלה דינגל־הופמן על כפר־נחכין • אדם ברוך על השקט שלו דיוון • לאה אתגר על תכשיטי בנימינוף • אוטו פרידריך על סופרמן בן 50 • יואב קוטנר על טום־רוק

• טליה שפירא הצנחנית הראשונה – איציק יושע
מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת ודויה ידיד.
בנוסף לתרבות, ספרות ואמנות: סיפורים בראש – קטע מרומנו של עמר ברטוב • יורם קניוק על קובץ [illegible] של עמוס אילון • דוד ויינפלד על שירי יאיר הורביץ.

לרמי, מיכי ומשפחותיהם
אתכם באבלכם במות האב
דן לנר
בית מבוא חמה

למשפחת ספרוקט
ולבית רעים
אבלים אתכם על מותה ללא עת של
רחל ז"ל
חבריכם באשדות יעקב מאוחד

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 3218
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 25 בגוש 7172 רח' אחד במאי מס' 34 חולון הכוללת מתן הקלה ב:
א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 550 מ"ר מכל הקומות.
ב. תוספת קומות 2.5% עבור תוספת קומה שלישית חלקית.
ג. שונות – הקמת מקלט עילי במקום תת קרקעי.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ת. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 2437
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 360/3 בגוש 6740 רח' הי"ד מס' 9 חולון הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 496/3 מ"ר בשתי הקומות ב. קו בנין צדדי מעל למבנה קיים, 2.94 מ'. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ת. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

רכבת ישראל
מנהל אספקה
טל. 04/564182
ת.ד. 44 חיפה
רכבת ישראל מציעה למכירה:
1) מכרז מש/193־87 – 14 מזגני אויר (אינם במצב עבודה)
2) מכרז מש/194־87 – מרכזיות טלפון
רשימות ותנאי המכרזים ניתן לקבל לפי פניה, במשרד מנהל האספקה טל. 04/564182 החל מהיום, בין השעות 12.00 – 08.00.
להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בשעור של 10% מסכום ההצעה.
ההצעה תוגש במעטפה סגורה, עליה יירשם מספר המכרז ותושם בתיבת המכרזים הנמצאת בבנין אגף הכספים המתשבצת בתחנת חיפה מזרח, לא יאוחר מתאריך 15.4.1988 שעה 12.00.
רכבת ישראל אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.

במסגרת אירועי
שנת היובל ל"מסדה"
שיתקיים ביום ראשון ב' בניסן תשמ"ח 20.3.88 בשעה 15.30 בבית העלמין, נקיים טכס אזכרה לכל אלה שלא זכו להגיע עד הלום:
אלה שנפלו על משמרתם
אלה שנפטרו בטרם עת
אלה שהלכו לעולמם בשיבה טובה
במשך היום יהיה פתוח חדר ההתייחדות בבית אירלוזורוב
בית "מסדה"

ביום ראשון ב' בניסן תשמ"ח
20.3.88 במלאת שנה לנפילתו
של בננו
אילן מור ז"ל
נעלה לבית העלמין בשעה 16.30
ובשעה 21.00 נקיים אזכרה בחדר האוכל.
במרכז האזכרה: שירים לאילן – קטעי נגינה ושירה שאהב.
המשפחה
ובית עין־גב

לרחל סורקיס
אתך באבלך במות
בעלך ז"ל
מועצת המנהלים וצוות העובדים
של מחלקת הקולנוע בבמ"ם

דבר היום

אינפלציה מבוקרת

קודם כל יש לברך על מה שראוי לברכה: מדד המחירים בחודש פברואר היה נמוך מן המדדים לחודש זה במשך שנים ארוכות והסתכם ב־83 מאיות של אחוז. פירוש הדבר כי האינפלציה בהחלט מבוקרת, ואם נתנהג נבון במהלכה של השנה הזאת – וה„אם" הזה מחייב מאמצים והידברות – אפשר יהיה לסיים את השנה, חרף היותה שנת בחירות, ברמת אינפלציה נמוכה במקצת מזו של אשתקד.

בכל מקרה תהיה זו אינפלציה דו־ספרתית. ודאי שאם נשווה אותה למאות אחוזי האינפלציה שהיו אצלנו לפני הבחירות הקודמות, הרי זה מצב נפלא. אלא שהשוואה זאת, ככל שיש לה משמעות פוליטית ופסיכולוגית, איננה הנכונה מבחינה כלכלית־משקית. מן הבחינות האלה אנחנו צריכים להשוות את שיעורי ההתייקרות שלנו לאלה שבארצות המערב, שאתן אנחנו מתמודדים בשוקי היצוא ובהן האינפלציה נמוכה בהרבה. דבר זה מחייב אותנו לגישה מפוכחת, לנבונות וליכולת לראות את הנולד, לשיתוף־פעולה של כל גורמי המשק גם בשנת בחירות – ובראש וראשונה להימנעות מ„כלכלת בחירות", לאחר שכבר ניתנו הטבות־מס נכבדות לבעלי־יכולת.

ההצטברות של עליית המדד בחודשים האחרונים הגיעה עם נתוני־פברואר לגבול המחייב תשלום תוספת יוקר – דבר שהיה קורה בכל מקרה בעוד חודש, גם אילו מדד פברואר היה בכמה מאיות של אחוז נמוך יותר. ההסתדרות לא הסכימה לדחות את התשלום, וספק אם נסיונות השכנוע בעניין זה היו כנים. גם שר האוצר וגם המעסיקים יודעים, כי תוספת היוקר היא פיצוי – לא מלא – של התייקרות שהיתה, והיא משתלמת בפיגור לעומת עליית המחירים, שהיצרנים והסוחרים גובים הרבה לפני כן.

גם מבחינת כיבוד הסכמים קיימים, שרק כיבודם הוא בסיס להסכמים נוספים, וגם מבחינת הצדק החברתי (ועוד ערב חג) לא היה מנוס מלשלם את תוספת־היוקר עם משכורות מארס שמשלמים באפריל. יש טעם לנסיון כן של הידברות הגיונית ביחס לעתיד, אם יש לכל צד משהו לתרום. שהרי יש חיים גם אחרי הבחירות ואין להטיל עליהם משכנתא במערכת הבחירות.

הרפורמים ו„העבודה"

מאת יקיר צור

שיתוף הפעולה בין הרפורמים, „העבודה" וכוחות ליבראליים צריך להתחזק כדי להתמודד עם האורתודוקסיה הקיצונית, הרוצה להפוך את ישראל לגטו

בטקס חגיגי, בהשתתפות מאות מוזמנים מהארץ ומחו"ל, חברי וידידי התנועה ליהדות מתקדמת בישראל ורבנים ורבניות רפורמים מארה"ב, הוענקו בשבוע שעבר תוארי דוקטור כבוד למ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, לשר החינוך יצחק נבון ולסופר עמוס עוז. הדבר היה לרגל יובל 25 שנה לקמפוס הירושלמי של ה„היברו יוניון קולג'". העובדה שהתנועה הרפורמית בחרה, ביום חגה, להעניק תוארי הדוקטור כבוד לשלושה אישים הנמנים עם הבולטים שבאישי תנועת העבודה אינה מקרית. מאז החלה התנועה הרפורמית להאבק על מעמדה במדינת ישראל, היא זכתה לעידוד ולתמיכה מצד מפלגת העבודה, גם כאשר תמיכה זו היתה כרוכה לעתים בעימותים קשים עם האורתודוקסיה הקיצונית־חרדית.

תחילת בנייתו של ההיברו יוניון קולג', לפני למעלה מ־25 שנה, לוותה בהפגנות סוערות, בחרמות ובנידויים מצד החוגים החרדים בירושלים. הוא הושלם רק בזכות מעורבותו של דוד בן־גוריון ותמיכתו הפעילה של ראש עיריית ירושלים טדי קולק. הבניין הקטן, שנבנה סמוך לקו הגבול בשכונת ממילא, מול חומת העיר העתיקה, יועד על ידי מקימו הארכיאולוג הנודע נלסון גליק לשמש כבי"ס לארכיאולוגיה מקראית. בשנת 1970, עם מינויו של פרופ' אלפרד גוטשלק לנשיא ה„היברו יוניון קולג'", הורחבה פעילותו של המוסד והוא הפך חלק מתהליך ההכשרה לרבנות של רבני התנועה הרפורמית בארה"ב.

שתי תנועות מהפכניות צמחו ביהדות במאה האחרונה: הציונות והיהדות הרפורמית. האחת כיוונה להקמתה של מדינת ישראל על יסודות דמוקרטיים־חילוניים והשנייה ביקשה להתאים את הדת היהודית למציאות המשתנה של החברה המודרנית. היחסים בין שתי התנועות היו, משך שנים, קרים ומנוכרים. נדמה היה שלעולם לא יפגשו. היהדות הרפורמית זלזלה בציונות וראתה בה „ריקוד מטורף של פוליטיקאים חולי רוח", כתגובתו של הרב יצחק מאיר וייז, נשיא ומייסד הוועד המרכזי של הרבנים האמריקאים על הקונגרס הציוני הראשון בוינה. הציונות ראתה בתנועה הרפורמית אויב ומתנגד, אחראית עיקרית להתבוללות.

הקמת ה„היברו יוניון קולג'" בירושלים ב־1963 היתה שלב נוסף בתהליך מתמשך של מעבר מגישה אנטי ציונית לפרו־ציונית בתנועה הרפורמית, צעד שבמבט לאחור שינה לחלוטין את פניה של התנועה. „זו היתה מעין ‚מהפכת קופרניקוס' של התנועה הרפורמית", אומר נשיא ה„היברו יוניון קולג'", פרופ' אלפרד גוטשלק. לדבריו, כמחצית מ־1,200 הרבנים החברים כיום באיגוד הרבנים המתקדמים בארה"ב שהו תקופת זמן בישראל ומתוכם, כשלושת רבעי למדו שנה שלמה בישראל. רבים מהם חזרו ועלו ארצה בתום לימודיהם. „תהליך זה שינה משמעותית את דמותה של הרבנות הרפורמית בארה"ב", הוא אומר.

„הסטודנטים הבאים לכאן אינם מתגוררים במעטפת בתוך הקאמפוס, אלא חיים בקרב האוכלוסיה, נדחפים כמותם באוטובוסים או עומדים בתור למכולת. למשך שנה אחת הם הופכים חלק מהחיים בעיר. כאשר הם שבים לקהילותיהם שוב אין הם מרגישים כצופים מרחוק בנעשה במדינת ישראל, אלא כמשתתפים ממש. השינוי באורח המחשבה ובהבנת הבעיות עימה מתמודדת מדינת ישראל, בקרב הרבנים הרפורמים

(המשך בעמ' 8)

גלוי ומכוסה / יצחק רועה

רדיו חזק

אני עוצר באדום ומחכה שיתחלף לירוק, כדי שאוכל לפנות שמאלה ולצאת מתל־אביב לירושלים. ואז זה קורה. נדמה לי, ממש נדמה לי, שאני שומע ברדיו, ביומן גלי צה"ל, את המשפט הבא בא מן השטחים: „יותר הומאני לגרש אותם עכשיו מאשר להרוג אותם אחר־כך". אני מסתכל בגניבה ימינה ומסתכל שמאלה בהצצה, כדי שנהגים מימיני ומשמאלי לא יראו שאני מתבונן בהם. יכול להיות שגם הם שמעו מה שאני שמעתי?

ואני מרגיש התקפת מחרה. אני הולך תכוף עם הקצב העיקש, קצב ג'ינגל הפירסומת: יותר הומאני לגרש אותם עכשיו מאשר להרוג אותם אחר־כך. יותר, הומאני, לגרש, עכשיו, לגרש עכשיו, להרוג אחר־כך, יותר הומאני. משתחררת לי הרגל מהקלאץ', משתחרר לי הברקס מהרגל, אצבעות ידי מתחילות לתופף על ההגה. יותר הומאני לגרש עכשיו, יותר הומאני להרוג אחר־כך.

הצפירות העצבניות של מכוניות שנתקעו ברמזור מאחורי ולצדדי הלכו ונשתתקו. כשהגבהתי מבט אל הנהגים ראיתי אותם מצטרפים אלי, בתנועת תיפוף־אצבעות דומה: יותר הומאני לגרש, פחות הומאני להרוג. ואז עזבתי את המכונית ברמזור, ומיהרתי למערכת לדווח.

משפט כזה, מיהרתי לדווח, לא שודר בשפה העברית המתחדשת עד ששודר השבוע.

ועכשיו, ששודר, אין מה לעשות, הוא כבר חלק מן הזכרון הקולקטיבי שלנו, עובדה לשונית. לאן נוליך אותה?

ללא סנטימנטים

מאת חיים ביאר

צוות מיוחד בחברת העובדים גיבש פתרונות מהפכניים למפעלים במצוקה. אדרוש להחמיר בקריטריונים לרכישת מפעלים, אומר מאיר גת, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי

שביתת השבת של עובדי „סולל בונה" וחסימת הכניסה למשרדים שבוצעה על ידם הזכירה, למי ששכח, שהקונצרן בעל העבר המפואר טרם נחלץ מקשייו ואף אינו מסוגל לעמוד בהסכם שכר ענפי, המבטיח תוספת שכר מתונה של 10 אחוזים.

הפגנתם של עובדי „סולל בונה" מצטרפת לתסיסה הפוקדת את עובדי „תדיראן" – פעם „הפנינה שבכתר" – על רקע תוכנית הפיטורים שהנהלת החברה ביקשה להפעיל, וכן גם לעיצומים שנוקטים עובדיו של מפעל הצמיגים „אליאנס". המשותף ל„סולל בונה", „תדיראן" ו„אליאנס" – השתייכותם למשק ההסתדרותי. לזכותו של משק זה תעמוד תמיד החדירה לאזורי ספר, עוד בטרם דרכה בהם רגלו של יזם פרטי והבטחת תעסוקה לאלפי עובדים באזורים אלה.

כתוצאה מהזעזועים הפיננסיים הפוקדים את שלוש החברות הללו וחלקים אחרים במשק ההסתדרותי, הוקם באחרונה צוות מטעם ועדת המשנה למשאבי אנוש במסה חברת העובדים, והוא גיבש פתרונות מהפכניים בקנה מידה הסתדרותי למפעלים שבמצוקה. הצוות, בראשות רעיה רטיג, יו"ר האגף לדמוקרטיזציה תעשייתית בהסתדרות, ממליץ שבמפעל הנקלע לקשיים תבדק האפשרות להקפיא הסכמי שכר לתקופה שבה מופעלת בו תכנית הבראה. הסמכות להגדיר איזה מפעל הסתדרותי נתון בקשיים, תישמר בידיהם של מזכיר חברת העובדים ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אך הצוות יוסמך להכריז על מפעל שהוגדר כשרוי במצוקה, כעל מפעל שבו ישונו כללי המשחק. השינוי יבוא לביטוי בנספח להסכם העבודה.

בתמורה לוויתור מצד העובדים על תוספת השכר בתקופת הפעלתה של תוכנית ההבראה, יקבלו העובדים הקצאה של מניות בחברה ויובטח שיתוף נציגיהם בניהול, שיתוף שיימשך גם לאחר תום תקופת ההבראה.

בתקופת החירום, קובע הצוות, יבוטל הפיצול בין הוועדים ובמקומו תפעל נציגות אחת של עובדים. המערכת הפיננסית של המפעל תעבור במנותק מהקונצרן ותהווה „משק סגור". ניהול המפעל יהיה נתון לבקרה משותפת של העובדים והנושים ואילו תוכנית ההבראה הכוללת תלווה ברציפות על ידי גוף משותף לקונצרן, להנהלה, לעובדים, לאגף לאיגוד מקצועי ולמסה חברת העובדים, שישמש מועצת מנהלים בלתי רשמית, אך פעילה.

במקרים של חילוקי דיעות על דרך ביצועה של תוכנית ההבראה, אומר עוד הצוות בראשות רטיג, ישמשו מזכיר חברת העובדים ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי כפוסקים אחרונים. לא יחזור על עצמו מקרה „סולל בונה" מלפני שנתיים, אז שימש חיים הברפלד כבורר יחיד בסיכסוך סביב פיטורי האלפים בחברה ומסקנותיו קוממו את ההנהלה. מינויים של שני פוסקים – האחד מייצג את צרכי המשק והשני את זכויות העובדים – יבטיח שהחלטתם תתקבל על דעת ההנהלות והוועדים כאחד.

התכנית שגובשה עלולה להיתקל בהתנגדויות, בעיקר של נציגי עובדים, בטרם תאושר בוועדה המנהלת של חברת העובדים ובוועדה המתאמת של האגף לאיגוד מקצועי. אך בחברת העובדים מטעימים, שאין מנוס מהפעלתה של תבנית חירום, גם אם היא שוברת מיתוסים ופורצת מוסכמות. „במפעלים פרטיים אין סנטימנטים", מדגישים בחברת העובדים. „אם העסק שם צובר הפסדים, פונים לכונס נכסים. המשק שלנו אינו הולך בדרך זו. בתקופת האינפלציה יכולנו להמשיך במתכונת של ‚עסקים כרגיל'. היום, בבת אחת, כל הקשיים צפים על פני השטח. צריך לשנות אורחות חיים. אנו עוסקים בציבורי עובדים גדולים שאינם מאמינים לטענתנו שהמצב קשה. אלה עובדים שעדיין מאמינים כי ‚מישהו ישלם את החשבון'. אלא שאותו ‚מישהו', שכבר עתה על הקרשים".

בהסתדרות גורסים, כי הפתרונות שגיבש הצוות הפנימי אינם המסקנה היחידה מהזעזועים הפוקדים את המשק. מאיר גת, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, תמה אילו שיקולים הינחו את רכישתן של „תדיראן" ו„אליאנס" בידי קונצרן „כור" ההסתדרותי. „תדיראן" נרכשה מידי בעליה האמריקאים בשנת 72', בעוד ש„אליאנס" הועברה לבעלות מלאה של הקונצרן לפני חמש שנים, לאחר שאיש העסקים ג'ק ליבר החזיק עד אז מחצית ממניותיה. „לגורם הפרטי יש תכונה לברוח מבעלות על מפעל ברגע שהוא צופה הרעה במצבו הפיננסי", מטעים גת, „ואז המועמד הטבעי לרכישת המפעל הוא חברה הסתדרותית, שמניעיה אינם על טהרת העסקים, אלא היא מונחית גם על ידי שיקולים אידיאולוגיים. ספק רב אם נבדקה עד תומה הכדאיות הכלכלית של רכישת ‚תדיראן' ו‚אליאנס'. מהיום שנרכשו בידי ‚כור' – כל הזרקורים מופנים אליהן וציפיות העובדים לתעסוקה מלאה ושכר משופר משולשות.

„ההסתדרות עצמה החליטה בוועידתה האחרונה, שלפני כל רכישה של מפעל פרטי חייבת החברה ההסתדרותית להוועץ באגף לאיגוד מקצועי ובוועדה המנהלת של חברת העובדים, ביחס לזכויות העובדים ותנאי עבודתם", מציין גת. „ההחלטה שהתקבלה היא הצוה מאוחרת, לאחר שנעשו כבר שגיאות. אדרוש להחמיר בקריטריונים לרכישת מפעלים, שגורמות הניהול האמריקאיות שבהם מבשרות עימותים בין העובדים לבעלים ההסתדרותיים החדשים. מדוע שנציל חברות פרטיות וגם נזכה לכפיות טובה?"

בזווית חדה / חגי אשר

אוירה של טרור

כדאי לשים לב לשפה שבה משתמשים בימים האחרונים ראשי הליכוד. זו כבר אינה אלימות מילולית אלא טרור. אולי נצטרך להתכונן השנה גם ליותר מזה

עכשיו כבר ברור שהבחירות הבאות, גם אם לא יוקדמו, יתנהלו באווירה של פחד. וזאת כמלה נרדפת למלה הולמת יותר – טרור. זה מה שאנשי הליכוד עושים כבר עכשיו. הם מנסים להטיל עלינו אימה ופחד. הם מעוררים בארץ אווירה של טרור. בינתיים רק טרור מילולי, אבל הטרור המילולי הזה הוא כה פרוע, עד שהוא מכרסם מדי יום ביומו את הגבול הדק שבין טרור מילולי למעשי טרור ממש. הם מלבים שנאת אחים פרועה, שאך כפסע בינה לבין מלחמת אחים. צריך להיזהר ולהתכונן לבאות. והיטיב מפכ"ל המשטרה לעשות כשהודיע על כוננות המשטרה לקראת הרתפת המתיחות הפנימית בארץ.

תשמעו איך מדברים חברי הכנסת הנכבדים של הליכוד. תשמעו את הדימויים הפיסיים שלהם. את הברוטאליזציה של חשיבתם ושפתם. את תהליך הדהמוניזציה של היריב הפוליטי, שעדיין מכהן יחד אתם בממשלה. ואת המלים הללו משמיעים לא אלה ששברו מיקרופונים. לא אנשי אגרוף מהשוק. לא נערים מתגברים עם סכינים קפיציות. אלה חברי כנסת נבחרים במיוחד. חברי הנהלת סיעת הליכוד. לא סתם חברים מן השורה. מרים תעסה־גלזר: „ראש הממשלה צריך לנדף את פרס מהממשלה". מה זה לנדף? מה שעושים לריח רע? לגז? „צריך להוציא את הצפעים מהממשלה". זוכרים את הדימוי של רפול על ג'וקים מסוממים? לפחות היא לא גזענית, הגברת הנכבדה. בעיניה יהודים מהמערך גרועים יותר מערבים. אלה רק ג'וקים. אבל אנשי המערך הם לא פחות מצפעים מסוכנים, שחובה להרוג אותם לפני שיכישו אותך בארסם. דוד מגן: „על ראש הממשלה לערוך ביעור חמץ ולהוציא את המערך מהממשלה עוד לפני הפסח". חיים קופמן, ראש הסיעה: „באותה הזדמנות... נמכור את פרס לערבים". אריאל וויינשטיין הליבראלי פותח את פיו על אבא אבן, שהוזמן לארה"ב להרצות לפני פעילי המגבית, המכירים ומעריכים אותו עוד לפני שאריאל וויינשטיין ידע להבחין בין ימינו לשמאלה. „צריך להזהיר את אבא אבן מפני שליפת סכינים בארה"ב". זה מה שיש לוויינשטיין בראש: שליפת סכינים. כך הרגילו אותו לדבר ולחשוב חבריו הליבראלים. זה הזן הישראלי המיוחד במינו של בריוני־שוק אשכנזיים ואינטליגנטיים – „שליפת סכינים". וממשיך ויינשטיין: „אין הבדל בין נסיעתו של אבן לבין האבנים בשטחים". למה הוא מתכוון, הליבראלי הזה – שצריך להכות את אבא אבן באלה, לירות עליו כדורי גומי או רימוני גז? האם אוזניו שומעות מה שפיו מדבר? סכינים? אבנים? האם אין זו הסתה לאלימות פיסית ממש?

וראש הבריונים של הליכוד, חיים קופמן, נזכר בדימוי אחר: „אם אנשי המערך ימשיכו לפגוע בתדמית הממשלה ובראשה, נוריד אותם לקרשים". איך? באגרופים או בהתאבקות בסגנון חופשי? „אם אבן יופיע בארה"ב, לא תהיה ברירה אחרת אלא להעיף אותו". ואת האיום הזה – שוב, מתחום הפעילות הפיסית – משמיע קופמן, כאמור, לגבי הופעה של אבן על־פי הזמנת ראשי המגבית בארה"ב. האם קופמן מאיים גם עליהם שלא יזמינו את הצפעים מהמערך, שיש צורך להשמיד אותם, לבער אותם, להפיל אותם לקרשים ולהעיף אותם?

ואלה ילדים קטנים לעומת הבריון הראשי אריק שרון. אין דבר שקר שפיו אינו מסוגל להשמיע. אין האשמה פרועה ואין הסתה ללבוי יצרים שתיראה בעיניו מוגזמת, או מסוכנת או סתם פסולה מסיבות מוסריות ואסתטיות. וכך אומר שרון: „איש אחד... שמעון פרס שמו, מנע בעקביות את האפשרות לטפל כהלכה בסוגיית המהומות. עם כל מהלכיו הוא מנע זאת... בו אני תולה את האחריות הראשית בעניין הזה. לא בגללו הערבים שונאים אותנו. אבל בגללו נמנעה האפשרות לטפל בסוגיית המהומות כמו שצריך". מה פתאום שמעון פרס? שרון הבריון מנסה להשכיח, שמי שעומד עכשיו בראש הממשלה הוא יצחק שמיר והוא האחראי לשב"כ והוא מילא את מקומו של שר הבטחון יצחק רבין בעשרת הימים הראשונים. שמיר הוא האחראי הראשי לכך שהממשלה הנוכחית דוחה את הצעותיו של אריק. אבל העובדות האמיתיות אינן מעניינות את שרון ומעולם לא שימשו מחסום לעלילות הכזב שלו. בכל אשם שמעון פרס, לא יצחק שמיר וגם לא יצחק רבין וגם לא המטכ"ל, שכולם כאחד אינם מקבלים את הצעותיו הארכאיות של שרון, המבוססות על נסיונו בתקופה שונה לגמרי, בתנאים אזוריים ובין־לאומיים שהשתנו לבלי הכר, לטיפול בהתפרעויות בשטחים.

ואלה דוגמאות משבוע אחד בלבד. זו לא בדיחה. זה פרצופו האמיתי של הליכוד. הסגנון הגס והפרוע. האיומים הפיסיים ממש על יריביו מהמערך. הנסיון לעודד אווירה של פחדים בכל הכיוונים. גם במישור המדיני והבטחוני וגם במישור המפלגתי. לגבי הפחדים מפני הוועידה הבין־לאומית, כאילו היתה מין אסון טבע איום ונורא שאי־אפשר להתגונן מפניה. כאילו האלטרנטיבה של הפסקת תהליך השלום באשמת ישראל, ותוך הטלת האשמה הזאת עליה על־ידי ידידינו הטובים ביותר בארה"ב, אינה מסוכנת הרבה יותר. מפחידים את העם. מסממים את שכלו. מזהמים את שפתו. מלבים את יצריו נגד האויב הבוגדני מבית ותוקעים שהוא האשם בכל צרותינו.

זו תהיה האווירה שבה תתנהל מערכת הבחירות. היא כבר החלה. צריך להתכונן לגרוע ביותר. גם להתפרעויות ולהתנפלויות פיסיות של בריוני הליכוד הקטנים והגדולים על מפלגת העבודה וראשיה. הזרעים לכך כבר נזרעו. צריך להתכונן ולהתגונן בבוא השעה.

ליל מנוחה, רבין

מאת טדי פרויס

אורי מילשטיין מאשים את רבין שהלך לישון ב־20 באפריל 1948, ושכח להאשים אותו על כך, שכשר הבטחון עשה דברים חמורים יותר: אכל ארוחת־בוקר, צהריים ופה ושם גם ערב

על פי סוכנות עתים העיד ד"ר אורי מילשטיין, היסטוריון והוגה דעות אקסטרה־אורדינר, כי הרמטכ"ל צריך להיות אחד האשמים ואינו מסוגל לשפוט אירוע כזה. ב„כזה" כוונת ההיסטוריון למקרהו של הש.ג. שבגלל הגלשונים נטש את משמרתו, נמלט ואיפשר למחבל להיכנס באין מפריע למחנה הצבאי שליד קריית־שמונה. מילשטיין אמר דברים אלה במהלך משפטו של הש.ג. בו הוא הופיע כמומחה מטעם ההגנה.

הוגה הדעות הסביר, כי מחייל בודד אין לצפות לכלום אלא אם הוא פועל במסגרת יחידה. ההיסטוריון טען, כי היו קצינים בצה"ל אשר נמלטו תחת אש (נכון, אפילו בתש"ח ידוע על מקרה אחד כזה), וכי אף סגן־אלוף (מיל.) יצחק רבין הסתבך בפרשה כזו. מילשטיין דיבר על „סיירת הראל" (כוונתו כנראה לשיירת הראל; לחטיבת הראל לא היתה סיירת בתש"ח) שהותקפה (בשער הגיא ב־20 באפריל: ט.פ.) והמח"ט רבין אץ להזעיק עזרה. במקום לחזור אל אנשיו נשאר רבין בקריית־ענבים והלך לישון.

אלא שרבין הותיר במקום את האחראי להבטחת השיירה (אולי הקר־גבעון) ומיהר, יחד עם כמה ממפקדי החטיבה, אחרי שסייעו בפינוי הפצועים, למעלה־החמישה (ולא קריית־ענבים, כפי שמילשטיין כתב) לארגן את התגבורת. רק הרבה לאחר מכן הלך רבין לישון. אגב, גם בן־גוריון ויצחק שדה נסעו בשיירה זו והם, כמו רבין, השאירו את אנשיהם והמשיכו לירושלים. אולי אפילו הלכו לישון במקום לחזור לשער הגיא. אולם לדעת הוגה הדעות מילשטיין דומה אירוע זה למקרה של הש.ג. העומד למשפט.

אילו התעמק ההיסטוריון מילשטיין בפרטי המקרה, היה מוצא צדדים נוספים לחומרה בהתנהגותו של המח"ט רבין. עוד קודם לנסיעתו לקריית־ענבים אירגן רבין יחידת פלמ"חאים ועלה עמה על רכס דיר־איוב, כדי להדוף את התוקפים שישבו על הגבעות והמטירו משם אש על השיירה. נסיעתו לקריית־ענבים לא היתה איפוא הזעקת עזרה אלא בריחה תחת אש. הוגה דעות חריף וחד־שכל כמילשטיין חייב היה לעמוד על כך, ולא להסתפק בהוקעתה של הזעקת התגבורת. הוא יכול היה להוסיף, כי רבין עלה על הרכס במסגרת יחידה ולא כחייל בודד ממנו אין לצפות לכלום. עוונו כפול איפוא ומכופל: גם הסתלק וגם מתוך מסגרת יחידתית.

באשר לשינה. אילו העמיק ההיסטוריון לחקור היה אולי מוצא, כי אף בשעת ההתקפה ממנה נמלט הש.ג. נמצא שר הבטחון רבין במיטתו במקום להיות יחד עם הרמטכ"ל (שאמור להיות אחד האשמים) במקום האירוע ולהדוף את ההתקפה. יתר על כן. יש עדות מסייעת, כי בעוד אי־אלו לילות שכב רבין לישון בעתות שלום ואפילו בעתות מלחמה. ובנוסף לכך עשה רבין דברים חמורים לגבי שר בטחון כמו לאכול ארוחות בוקר, צהריים, ופה ושם גם ערב, ועוד פונקציות ביולוגיות שהס מלדבר עליהן. כל זאת במקום להמצא עם חייליו ולקיים את מצוות לא ינום ולא יישן שומר ישראל.

לפלא רק כי ההיסטוריון מילשטיין לא ידע על דוגמאות נוספות וקולעות באותה מידה. חניבעל בערבו של קרב זמה אמנם לא הצליח להירדם (בפגישתו עם פובליוס קורנליוס סקיפיו יום קודם לכן אמר לו ליבו כי ודאי זה יוכל לו). אף על פי כן עלה על יצועו במקום לשהות עם הפילים שכינס ושעמד לשסותם ברומאים. ריצ'רד לב־הארי בילה יומיים במיטתו לפני התכתשותו עם צלאח א־דין משום שלא הרגיש בטוב. הוא לא יכול היה לדעת, כי הכורדי אביר־הלב יזכה להחלמתו וכך כמעט תמצא עדיף מיריבו.

ערב קרב לוצאן במלחמת 30 השנה, פרש קרל גוסטאב הגדול את מעילו על הקרקע ונרדם (הוא נודע ביכולתו להירדם בכל מקום ובכל שעה). יתכן וזה גרם לנפילתו בקרב, כי גם שומר שוודיה, לא רק ישראל, מן הראוי שלא ינום ולא יישן. בדומה לכך נהגו פטר הגדול לפני קרב פולטבה ונפוליאון (שלא נהרג בשום קרב), בטרם צאתו להתנקשויות עם האויב. הגדיל לעשות צ'רצ'יל. הוא כותב בזכרונותיו, כי בשעה שהצי המלכותי סגר על אניית הקרב „ביסמארק", „עליתי על יצועי סמוך ובטוח כי גדולה נחרץ". וזה בשעה שאדמירל טומרוויל ומלחיו ישבו מרוטי עיניים ושיכורי קפה שחור על גשרי הפיקוד ועמדות קרב.

אך למה להרחיק עד ערבות רוסיה ותהומות האטלנטי? דוגמאות של מפקדים ההולכים לישון בשעה שהשרפנלים שורקים אירעו אפילו בצה"ל. בליל התקפה על קרטיה, ביולי 1948, נהג משה דיין כמו גוסטאב אדולף ושכב לישון בשדה. ב־14 באוקטובר תש"ח, כשלוחמי ארבע חטיבות כבר ניצבו בעמדותיהם כדי לפרוץ את הדרך לנגב, יצא אלוף יגאל אלון לא פחות ולא יותר לטיול ולאחר מכן שכב, לא יאומן, לישון כמה שעות. כפי שעשה מונטגומרי באוקטובר 1942 לפני מערכת אל־עלמיין. ואם יגאל אלון נהג כפי שנהג, מה פלא אם יצחק רבין נרדם בקריית־ענבים? סוף סוף הוא תלמידו של אלון. ולהוסיף חטא על פשע, יתכן שבעת רדת שורות אלה לדפוס רבין שוב ישן במקום להמצא בגבול הצפון, רצועת עזה או ערי הגדה, מקומות בהם יושבים חייליו עם רובה ביד.

ט.וו.א 747 ללא חניית ביניים לארה"ב.

בכל יום ראשון/רביעי*/שישי/תל-אביב - ניו-יורק.

מחירים מיוחדים במח' עסקים

תל אביב, ניו יורק/בוסטון	$1,480.- הלוך וחזור
תל אביב - ניו יורק/בוסטון	$ 740.- כיוון אחד
תל אביב - לוס אנג'לס/סן פרנציסקו	$1,934.- הלוך וחזור
תל אביב - לוס אנג'לס/סן פרנציסקו	$ 967.- כיוון אחד

* החל מ-23/3 ** החל מ-21/3

ממריאים בשעות הבוקר ונוחתים בשעות הצהריים בניו יורק.
טיסות המשך של ט.וו.א. ליעדים אחרים בארה"ב עוד באותו היום.
טיסות ט.וו.א. ללא חניית ביניים מ-ניו יורק ארצה מופעלות בימי שישי/שני**/רביעי.
ט.וו.א. טסה לכ-100 ערים בארה"ב, הוואי והאיים הקאריביים.
פנה לסוכן הנסיעות שלך.

TWA מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב.

מכתבים למערכת דבר

בביקורו בגינוסר ובכפר גלעדי, בראשית חודש זה, הקביל מנהיג „חירות", יצחק שמיר, בנאומו את דמויות יוסף טרומפלדור ויגאל אלון לדמויות הפוליטיקאים דהיום. הוא אמר: „אלה, אנשים אשר לא אידיאלים ולא חזון מנחים את דרכם. כל מעייניהם נתונים לצבור כוח לשם קידומם האישי, כשהמניע שלהם הוא תאוות השלטון. למענו, הם מוכנים לוותר על הכל. כמה היה רחוק יגאל אלון מאנשים אלה. במשקיף מהצד (ה ההדגשה שלי — י.ש.) יכולתי לראות את הפער הגדול בינו ובין הפוליטיקאים האחרים אשר למען האמביציה שלהם מוכנים לוותר על נכסים לאומיים — —" („חדשות" 4.3.88).

אכן, נאלצתי להאריך בהובאה זו, כה דברי הנואם הנכבד שהציג עצמו כ„משקיף מהצד", כשאנו מכירים את דמותו מאז גיחתו אל שדה הפוליטיקה הישראלית. דומני, כי דברי המוסר שלו היו נקלטים יותר בתודעת מאזיניו וקוראיו אילו היה מכליל עצמו, ביושר לב, אל שורת פוליטיקאים „נקלים" אלה, בציינו חולשות אנושיות שונות, ביניהן גם תאווה יוקדת לשלטון ולפרסומת אישית.

אביא עובדה שולית מזכרוני ומגנזכי, שאין להכחישה (היא פורסמה ברבים, „דבר" 31.3.86) הממחישה, כי מר יצחק שמיר אינו פילוסוף ה„משקיף מהצד" ואינו מל"ו הצדיקים. הוא מעוגן חוק בסוג הפוליטיקאים המגונים על־ידו כתאבי שלטון. היה זה בחודש מארס 1986 כשיצחק שמיר היה ממלא מקומו של ראש הממשלה, שמעון פרס, וחיכה בכליון עיניים לביצוע ה„רוטציה" בעוד חודשים מספר. באותו זמן הגישה גאולה כהן לכנסת הצעת־חוק להחלת הריבונות של מדינת ישראל על השטחים המוחזקים ביהודה, שומרון וחבל עזה. „נוכח מאמצי שמעון פרס להגיע להידברות עם חוסיין על בסיס של ויתורים טריטוריאליים". היתה זו הזדמנות פז למתנה „חירות" להגשים את חזון מנהיגיהם, מפריחי הסיסמאות, „הקו הירוק נמחק ואינו קיים עוד", „שטח משוחרר לא יוחזר", על־ידי אישור ההצעה, כשמלאכתם נעשית על־ידי אחרים. אך, למרבה התימהון, שרי הליכוד, ובראשם יצחק שמיר, וחברי סיעתם הצביעו עם סיעת המערך נגד הסיפוח עם מיליון וחצי ערבים. וההצעה הורדה מסדר היום.

לאחר מכן בשמעו השערות, כי ההצבעה עבור הצעת גאולה כהן מהווה הפרת ההסכם הקואליציוני וחסל סדר ה„רוטציה". החשש שמא כיסא ראש הממשלה יישמט מידיו גבר, כפי הנראה, על האידיאולוגיה והיא „יצאה מביישת". הרוטציה התקיימה.

ישראל שיוו
חדרה

גם מן השמים קרה לי: רוצח התנפל עלי בגרזינו מאחורי, במטרה לרוצץ את גולגולתי, ואני בסיבוב אקרובטי לאייאמן, הצלחתי לתפוס את ידו ולהוציא ממנה את כלי־המשחית ולהציל את חיי. לא נהגתי ברוצח לפי המלצת תורתנו: „עין תחת עין" או „הקם להורגך השכם להרגו", אלא שלחתיו לחופשי. והנה כעת, אחרי שנים, הסיתו „יצרו הרע" והוא הגיש אותי למשפט הדורש, שאחזיר לו את גרזינו וכן לשלם לו פיצויים בעד בושת וכישלון ובעד אי־הצלחה לחסלני...

הנמשל הוא ברור: הסופיסטים בני־דורנו ממדינות רבות שבעולם ובעיקר מבני־עמנו כאן, בישראל, היושבים בצד שמאל, הצליחו להבריג, בדיאלקטיקה שלהם, במוחנו ובתחושתנו וכמעט־קט גם בהכרתנו, שאנו כובשים ומהסוג הבזוי, כמו למשל מוסוליני באתיופיה (שיצא לכיבושים על מנת לבנות אימפריה) ומפיות יפי־הנפש ו„שואפי השלום" למיניהם מתפרצות מילות־התועבה המאשימות „כיבוש" ו„כובשים" בתאוות־נפש ובתשוקה, כדי להכפישנו בעיני־עצמנו, כדי לשטוף את מוחנו וכדי לזרוע בקרבנו מורך־רוח ורגשי־אשמה והפחתת־ערך עצמי ולהעמידנו כגוזלי־שטחים ומשעבדי „שכנים תמימי־דרך ודורשי־שלום"... ואין בפי אנשי השלום מלה אחת של גנאי על המנהיגים הערבים ועל המסיתים, שהביאו על תושבי השטחים את אסונם.

האנחנו לא הצלחנו עד כה לצאת עם פלקטים ומסבירים בעולם הרחב, כדי להזים את דוברי־השקר, שאנו „יצאנו" לכיבושים ולהרחבת גבולות.

מדוע אין אנו צועקים בקול גדול ומדוע אין אנו מכריזים את הדברים הידועים דווקא, שחוסיין ואסד יצאו לחסלנו והפסידו: על כן אין אנו „כובשים" ואיננו חייבים שום דבר למישהו. ולא אנחנו האשמים. ולמרות נצחוננו, אנו מושיטים יד לפשרה, לשלום ולחיי־שיתוף עם שכנינו. אין בנו שנאה ולא אמנה, כדוגמת אש"ף, המדברת על הפתרון הסופי של מדינת ישראל הקטנטנת. וראש אש"ף מרעיף סודות ורמזים ולוחש באוזני מלחכי־הפינכה שלו הישראלים, שביניהם גם חברי־כנסת ובעלי־הויות, שפניו לשלום. כאן הוא רומז וכאן הוא מנער את חצנו מכל שמץ הכחשה, ותסדיו המהופנטים ממנו בולעים כל רמז שלו, והאמנה האש"פית לעולם עומדת... וערפאת מכחיש בפומבי את רצונו לפשרה, שרק היא יסוד להידברות, לתקווה, לשלום ולביטחון ולאחוה בין שני העמים.

די לכם צ'ולי ביטונים ויוסי שרידים לשפוך שמן על הצמיגים הבוערים ולהניף את דגל השלום המזויף של אש"ף המגואל בדם.

שמעון אלון
קרית־טבעון

קראתי בעיתונות שהנרי קיסינג'ר מייעץ לממשלת ישראל לנקוט צעדים דרסטיים נגד המהומות בשטחים נוסח דרום־אפריקה. לסגור את השטחים בפני התקשורת למיניה ועוד צעדים שאינם הולמים משטר דמוקרטי.

רצוני לשאול: מדוע לא נתן את אותן העצות לממשלת ארצות־הברית בימי מלחמת וייטנאם? מדוע נאלצה להתקפל המעצמה הגדולה עם משאביה הצבאיים האדירים ועשתה שלום עם הוייטקונג וצפון־וייטנאם. האם לא למד הנרי קיסינג'ר לקח ממלחמה אכזרית זו שטרפה חצי מיליון חיילים? האם הוא חושב, שריבוי בכוח של עם אחר יתן את הפתרון המעשי לשני העמים בעימות?

לדעתי, על קיסינג'ר להחזיר את פרס נובל לשלום שקיבל על מאמציו לשלום בוייטנאם לאחר עצות אלה למדינת ישראל.

חיים תצורי
אילת השחר

תמוהה היתה בעיני תגובתו של שר המשטרה, חיים ברלב, בעניין רצח שלושת היהודים בנגב באוטובוס־הרמים, כפי שהובאה ב„דבר" מיום 7.3.88.

השר ברלב אמר, כי אין להטיל את האחריות על מצרים, למרות שאנשי אש"ף, שנטלו על עצמם את האחריות לביצוע מעשה נפשע זה, הגיעו משטח מצרי, כפי שנתברר מן התחקיר שנערך בעקבות התקרית. לדברי ברלב, קאהיר איננה יכולה לסגור הרמטית את הגבול שלה עם ישראל.

אינני מבין, מדוע מסנגר שר המשטרה על קאהיר, שכידוע בשנים האחרונות, תחת משטרו של חוסני מובארק, נותנת מחסה, ואפילו תמיכה לסניפים של אש"ף במצרים.

ברצוני להזכיר, שמאז אוקטובר 1987 איפשר המשטר המצרי של [illegible] חודרת התגנבות אנשי אש"ף משטח מצרי לישראל, רובן לצורך פעולות־טרור ופיגועים באוכלוסיה יהודית צפופה.

אליעזר כהן
רמת השרון

ב־26.1.88 ראינו על מסך הטלוויזיה בתוכנית „ערב חדש" בין השאר קטעים של סרט המתאר את כפר־הנוער ליד ניצנה אשר בנגב ובבית־ספר זה לומדים נוער מהסביבה וגם ממרוחקים במחוזים, שם לומדים בעיקר על ההיסטוריה של הארץ בכלל ושל הנגב בפרט. המייסד והעומד בראש בית־ספר זה הוא לא אחר אלא הח' ליובה אליאב שמשמש בתפקיד מורה ומחנך.

כידוע, נמצאת הנקודה ההתיישבותית הזאת כמעט על הגבול בין מצרים לישראל.

אינני יודע איך התרשמו צופים אחרים מהמראה הזה אולם אני כוותיק בארץ כשראיתי איך התלמידים והתלמידות יצאו לטייל בסביבה כשהם רכובים על אופניים והח' ליובה אליאב גם הוא רכוב על אופניים בראשם רווה ליבי כאשר אנוכי מכיר את האדם הזה ויודע על כל התפקידים שמילא בחייו גם הציבוריים וגם המדיניים וכו' ותמיד לא למען טובת הפרט אלא טובת הכלל והארץ לנגד עיניו. כן ירבו כמותו בישראל. לא נשאר לי אלא לאחל לו הרבה בריאות ושימשיך בדרך זו עוד שנים רבות.

מ. צור
תל־אביב

ספק הוא, אם היה הישראלי המצוי בוחר (לו ניתנה לו הבחירה) בשירותי רפואה גרועים, הניתנים בזול, במקום להעדיף תשלום גבוה יותר ולקבל שירות הראוי לאזרח שוי במדינה תרבותית ומפותחת בשלהי המאה העשרים. אין ספק, שלא ניתן לתת שירותי בריאות יקרים, בעיקר בתחום האשפוז והניתוחים, ללא כיסוי מחיים ממקור כספי כלשהו. המקור הטבעי הוא תשלומי המבוטח, כלומר מס החבר והמס המקביל וקופות החולים חייבות להגדיל את הכנסותיהן ממקורות אלה.

תמורת הבטחת שירות טוב, הכולל אישפוז בתנאים סבירים, ניתוחים ללא המתנה ממושכת בתור (גם כאשר מדובר רק בסבל ולא בחיים), תרופות ללא תשלום נוסף על דמי החברות, ואולי אפילו ריפוי שיניים הכלול במס החבר, יסכימו המבוטחים להגדיל, ואם יש צורך, אפילו להכפיל את המיסים שהם משלמים כעת.

אם קופת־חולים תגבה יותר מהציבור ויחד עם זאת גם תייעל את מנגנונה, תוכל לתת שירות טוב למבוטחיה, משכורות הולמות לעובדיה (ומניעת עיצומים על חשבון טיב השירות) וכל זאת מבלי שהאוצר יקבע לה, בתוקף היותו בעל המאה, איזה שירות לתת, כמה משכורות לשלם ועוד. קופת־חולים עצמאית, שאינה תלויה בשיקוליו הכלכליים של משרד ממשלתי שלו ולבריאות הציבור אין כל דבר משותף, תוכל להבטיח שירותי בריאות ראויים לרוצים בכך.

מי שמוכן לוותר על שירות כזה ובלבד שלא לשלם יותר, לא חייב להיות חבר בקופת־חולים. למען כאלה יש להקים מוסד ממלכתי לביטוח בריאות, שיגבה מיסים ויתן שירותים על פי הקריטריונים המקובלים על האוצר.

דב שנער
עוד

עברו כ־50 שנה מאז הוקמו יחידות התובלה הישראליות בצבא הבריטי בזמן מלחמת העולם השנייה, יחידות שמנו כ־4500 איש.

לאחרונה יזמנו פרסום ספר על פעלם וכל ותיקי י.ע.ל. המעוניינים להתראיין למטרה זאת מתבקשים לפנות בכתב ל— „ועדת ספר י.ע.ל.", איגוד החיילים המשוחררים בישראל, ת.ד. 16206, תל־אביב 61161.

פנחס קופל
יו"ר הוועדה היוזמת

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

במקרה

קטע אבוד של יצירה מאת המלחין הגרמני ריכארד ואגנר נתגלה במינכן על־ידי רוברט מינסמר, המנהל־המוסיקלי של ספריית המדינה הבווארית. כתב היד המקורי של הסימפוניה השניה הופיע ב־1887, 4 שנים לאחר מותו של המלחין, בחנות עתיקות בברלין. קוסימה, אלמנתו של ואגנר, פנתה למנצח פליקס מוטל כדי שיעבד את התווים הבלתי מוגמרים, אך הקונצרט לא נערך מעולם. הסימפוניה תבוצע לראשונה בחודש אוקטובר השנה, על־ידי התזמורת הממלכתית הבווארית בניצוחו של וולפגנג סאוואליש.

123 בממוצע

חוזה קאראנזה הגה ורעייתו פאולה מאמינו הם כפי הנראה הזוג הזקן ביותר במקסיקו. חוזה בן 114 ופאולה בת 133. הם חיים בבקתה קטנה, ללא חשמל או מים זורמים, בכפר מיראודרס במדינה הצפונית טאמאוליפאס. מזה שנים הם ניזונים מ„טורטילס", שעועית ופלפלי צ'ילי: „כאשר אנו חולים, אלוהים בא לעזרתנו. אין אנו יכולים להרשות לעצמנו רופאים".

לא לשימוש מסחרי

„קמיע" המשחקים האולימפיים שיתקיימו ב־1992 בברצלונה, הותר לפרסום. עיצב אותו ג'בייה מריסקל ויקראו לו ג'ולי או קובי, עוד לא הוחלט.

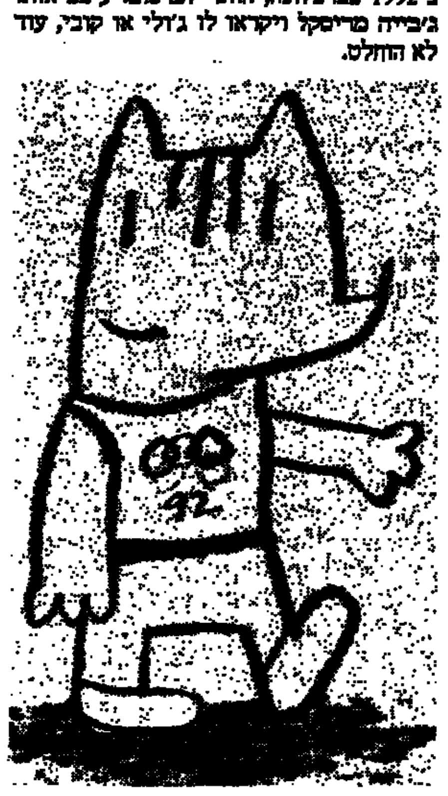

הפנטומימאי ג'ולטאן שגראן היה אחד מעשרות אוהבי יין שנאספו אמש בגלריה של רחל גרא ביפו כדי להכיר את „11 הגבהרים" – אחד עשר היינות המומלצים על־ידי מועדון היין של דיינרס קלוב. בחגיגה נטלו חלק אנשי העסקים ליאון רקנטי, שרה ברוכין ויוסי חכמי, והאמנים יזהר כהן, נירה גל ואלברט כהן. בצילום: שגראן עם עודד קרן, מנהל השיווק של דיינרס קלוב.
צילום: עמרם גלמי

כמה חבל

שר הבטחון יצחק רבין והזמר צביקה פיק נפגשו אתמול בחתונת בתו של יו"ר מועצת פועלי קריית־מלאכי שלמה סוסו. ח"כ רפי אדרי, שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו ושר הבטחון הפצירו בפיק לזמר את „אלף נשיקות", אולם הדבר לא התאפשר בגלל שלא היתה תזמורת.

מודדים לה

דיאן וויט שברה את שיאי „גינס" – היא הצליחה לגדל את רעמת השיער הארוכה בעולם. השבוע הוצגה ב„אמפייר סטייט בילדינג" בניו־יורק, יחד עם עוד כמה תופעות חיות.

יזכור

18 ראשי משלחות שהגיעו לכנס העולמי לערים תאומות, הניחו זרי פרחים באוהל יזכור שב„יד ושם". בתמונה: ראש עיריית אטלנטיק סיטי, ג'יימס לורי, מניח זר לזכר קורבנות השואה.
צילום: אילן אוסטנדרייבר/ישראל סאן

בשורה

בדנמרק, שהיתה בעבר אחת המדינות הידידותיות ביותר, נמשך הסחף בתדמיתה של ישראל. אולם יו"ר אגודת הידידות דנמרק־ישראל, מוגן קופוד־הנסן, שנועד כאן עם ישראלים יוצאי דנמרק בביתה של אסתר הרליץ, יו"ר אגודת הידידות ישראל־דנמרק ולשעבר שגרירת ישראל בקופנהגן, סבור כי אין המצב חמור כל־כך כפי שמשתקף באמצעי התקשורת הישראליים. ליום העצמאות יבוא קופוד־הנסן בראש משלחת של 155 איש, כולל ותיקי המחתרת האנטי־נאצית הדנית. הפרלמנט הדני קיבל בינתיים הצעת החלטה של ראש הממשלה הסוציאל־דמוקרטית לשעבר, אנקר יורגנסן, שגינתה את הכיבוש וקראה לממשלה לפעול למען זימון ועידה בין־לאומית ומימוש ההגדרה העצמית לפלשתינים.

ש. שלמה

סקס קאתולי

הכנסיה הקאתולית ממשיכה להיאבק בחירוף נפש נגד אמצעי מניעה ויוצאת חוצות לבקרים עם שיטות „טבעיות" לפיקוח על הילודה. התגלית האחרונה היא של פרופ' ג'יימס בראון, מאוניברסיטת מלבורן, שסיפר אמש ברומא, בכנס בין־לאומי של האוניברסיטה הקאתולית, כי הוא מנסה את שיטתו על רובוט. בעזרת הערכה שהוא מציע, יכולה האשה לבדוק את כמות ההורמונים בשתן שלה מדי בוקר וכך לוודא את הימים הבטוחים. מספר הזוגות ההולכים בדרכיה הטבעיות של אמא־כנסיה באיטליה מגיע כבר ל־55 אלף, אלא שהשיטות הקאתוליות הכשרות עדיין לא הוכיחו עצמן כבטוחות: מספר ניכר של ילדים כבר הסתנן לאוויר העולם מבעד לשיטתו של אוגינו קנאוס המתבססת על טמפרטורת הגוף ומומלצת על־ידי הכנסיה.

מיכל פלג, רומא

אל מעלה הירקון

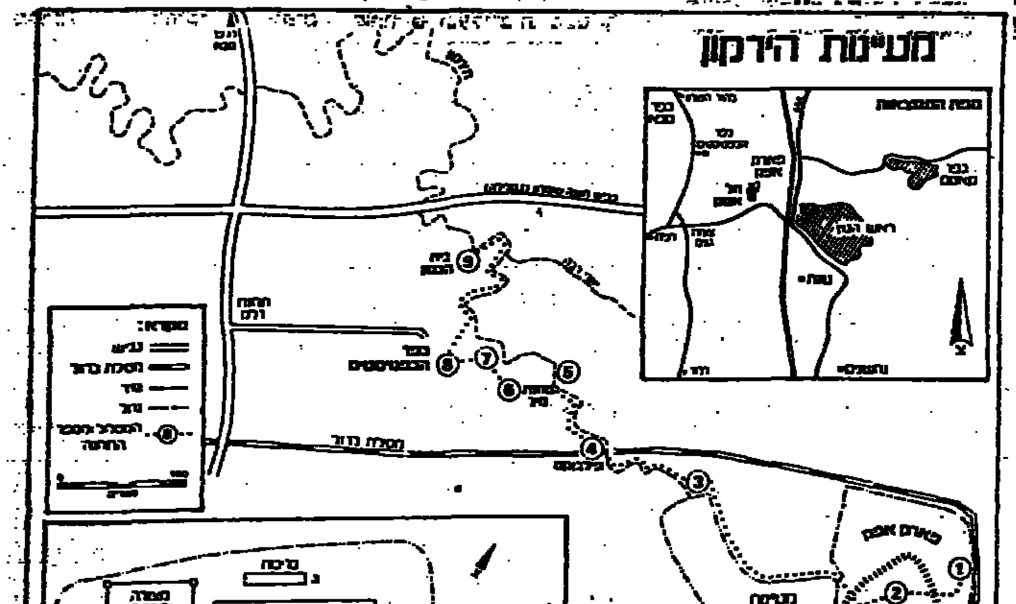

מפת האתרים במעלה הירקון:
1. פארק הירקון;
2. תל אפק;
3. סכר הירקון;
4. גשר הרכבת והפילבוקס;
5. סכר בטון;
6. טחנות מים;
7. שרידי חוות קאסר;
8. כפר הבפטיסטים;
9. בית־שאיבה. קומתו הראשונה בנויה מבטון. בית הבטון הראשון בארץ.

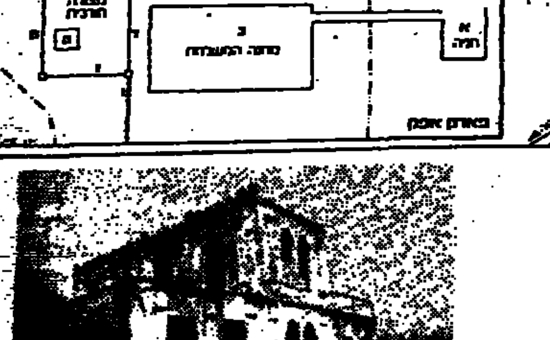

הירקון מצטייר בעינינו כתעלה של מי ביוב זורמים, צמחיה מנוונת הגדלה מתוך עיסה כהה שמנונית, דגים מתים ושאר מראות מדכאים. אך אין זה מראהו של כל הירקון כולו. יש גם ירקון נקי, יפה, שנעים להלך בגדותיו, לעבור בסבך צמחייתו ולגלות בו מדי פעם דברים חדשים. אל מעלה הירקון ניתן לגשת דרך שני מקומות – דרך פארק אפק ודרך כפר הבאפטיסטים.

המסלול המוצע המלא, זה המתחיל בתל אפק, מחייב „הקפצת" מכונית לקצה המסלול, וזוהי אחת הבעיות הקבועות במסלולי רכב־רגל. עשייתו בשני מקטעים תחסוך את הקושי הזה. לפיכך נתחיל בתל אפק ובפארק שלידו. העיר הקדומה אפק, בעלת 6000 שנות היסטוריה, קמה על יד מעיינות הנהר ולידה, ב„מעבר אפק" ההיסטורי, עברה הדרך הבינלאומית החשובה בין מסופוטמיה–ארם־נהריים לבין מצרים, אשר שימשה במרכז הארץ גם את התעבורה בין מישור החוף לאורכו, מפיניקיה – לבנון, קיסריה ואזורה, לבין מרכז הארץ, בכללו ירושלים, ודרומה.

נכנסים למקום החפירות, שנערכו מטעם אוניברסיטת ת"א בניהול משה כוכבי, דרך מחנה המשלחת, ובאים אל המצודה התורכית, קלעת ראס אל־עין, היא „מצודת אנטיפטריס" בפי מטיילי הדור הקודם. במערב החצר רואים את שרידי ארמון אפק של המושל המצרי. מחומת המצודה שמעט מערבה נראה נוף המעיינות, לאחר שטופל ביד אדם, לקראת לקיחת חלק ממימיו בקו ירקון–נגב. מן המצודה כלפי דרום רואים את הרחוב הרומי המרכזי של אנטיפטריס ובהמשכו את איזור הפורום, מיפגש הקארדו והדקומנוס. כ־200 מ' דרומה, בערך במקום „שער ירושלים" שבחומת אנטיפטריס, רואים שרידי תיאטרון מופעים קטן מימיה של העיר בתקופה הרומית. השרידים במקום אינם מטופלים כהלכה ונפגעים ככל שמתרחק הזמן מעת החפירה. עוד דוגמה לאתר שחובה, כמעט היינו אומרים קדושה, לשמר ולטפח, בטרם הרס מחולט.

מכאן יורדים לפארק הסמוך, וממנו הולכים לאורך הגדה הימנית (צפונית־מזרחית) של הירקון, עוברים מתחת לגשר הרכבת, שיש לידו מצדית (פילבוקס) הגנה שנבנתה עוד בימי שלטון המנדט, ובאים אל חורשת אקליפטוסים גדולה ויפה, ממש מהאידיליות של טשרניחובסקי. אל קטע זה ניתן להגיע בקלות גם ברכב, ונתאר עתה את דרך הגישה אליה. לאחר עזיבת תל אפק עוברים בכביש לוד – פתח תקוה, נכנסים בצומת סגולה לכביש הראשי פתח תקוה – הוד השרון, נוסעים מרחק מה, עוברים את הגשר שמעל נחל שילה, עוברים את פסי הרכבת, וכעבור מרחק מה (סמוך למיסעף יש תחנת דלק) באים אל המיסעף המשולט לכפר הבאפטיסטים. נוסעים כקילומטר מזרחה עד לכפר. הבאפטיסטים, בני כת „הטובלים" בארצות הברית, מקיימים כאן מוסד חינוכי ומחנה קיץ לתיירים. ממשיכים בכביש לדרום המבנים, ולאחר שהוא מסתיים נוסעים בדרך עפר שמדרום לכפר המגודר. מצפון לדרך וסמוך לדרום־מזרח הכפר מצויה „חצר קאסר", הראויה להצצה. זוהי חצר של אחד מבעלי השטח בעבר. שרדו בה באר, בריכה ושער החצר, דגם לחצרות פרדס ומטע בתקופת המנדט.

מקירבת מקום זה נכנסת דרך העפר הטובה לתוך חורש האקליפטוסים הגבוהים. באים לצומת דרכים. אם פונים לסעיף המזרחי מגיעים אל הגשר והמצדית שהוזכרו לעיל. לידם יש תחנה (נטושה) לבדיקת גובה מי הירקון. יפה מאוד ללכת כאן לגדת הנחל הסמוך, ממש לרגליך, נקי, יפה ומצמיח על פניו צמחי נופר, בעלי פרחים צהובים. אפשר להשאיר את הרכב ליד הצומת הנזכר או לנסוע עוד כמאתיים מטר, עד רחבה ליד הנהר, שם מצוי סכר בטון, שנבנה לשם הגבהת המים לצורכי שאיבה. על הגדה שמנגד רואים פרדסים ומטעים אחרים נטועים בצפיפות, המושקים במי הנהר.

מעלה הירקון היה מהראשונים בתולדות היישוב, שנעשו בו נסיונות לניצול מים לטחינה ולשאיבה. נראה אותם תוך הליכה לאורך הנהר, בשקט ובצל הקסום. נופים רוגעים, „חוץ־לארציים", הנדירים מאוד אצלנו. מגיעים מעט דרומה לנחל, עד קירבת טחנות מיר. זהו ריכוז יפה של שרידי טחנות הבנויות בבניין ארוך, שנוקה בידי נערי החברה להגנת הטבע. טחנות מיר הן העליונות בין חמישה מיקבצי טחנות שהיו לאורך הנהר. טחנות מיר פעלו אולי כבר בתקופה הרומית־ביזאנטית ובימי הביניים. סביבן התקיים גם כפר קטן, הנזכר במקורות המאה הקודמת וראשית מאה זו. הטחנות פעלו עד סוף המאה הקודמת. חלוץ התעשיה, נחום וילבוש, המליץ בראשית המאה לרכוש ולהפעיל את הטחנות, במסגרת המחשבות על ניצול מימי הנהר.

לאורך הנהר, או בדרך היוצאת ממרכז כפר הבאפטיסטים צפונה, נגיע אל בניין יפה מתולדות היישוב, בית הבטון הראשון בארץ. זהו מבנה שאיבה שבנה בצלאל יפה ב־1911, מטעם חברת „פלשתינה", לניצול מי הירקון להשקיה. יש כוונה לשמר ולטפח את הבניין הזה. המבנה מצוי מדרום לקטע החדש של כביש חוצה שומרון, המגיע לצומת מורשה.

מי שיכול לשהות עוד באיזור יוכל לנסוע בכביש הראשי להוד השרון, ולאחר מעבר גשר הירקון, מעבר לצומת חוצה שומרון, אפשר לפנות בדרך הראשונה שמאלה ולהגיע בה אל נופים יפים נוספים של הירקון. סמוך לצומת חוצה שומרון היה מקומם של ה„ירקונים", בני הקבוצה השנייה של מתיישבי פתח תקוה, שהתיישבותם כאן נכשלה. מובן שאפשר לחזור הן לכיוון הוד השרון והן לצומת מורשה. טיול נעים.

הרפורמים

(סוף מעמ' 7)

ופעילי הקהילה, יצר מהפכה של ממש בכל הקשר ליחסה של התנועה הרפורמית למדינת ישראל.

בשנים האחרונות הוזל הקאמפוס הירושלמי להכשרת רבנים מתקדמים בישראל בתוכנית מיוחדת המשותפת להיברו יוניון קולג' ולאוניברסיטה העברית בירושלים.

כיברת דרך ארוכה עשתה התנועה הרפורמית מאז ימי הקונגרס הציוני הראשון עד למהפך הפוליטי בקונגרס הציוני הל"א, בו מילאה תפקיד נכבד. שיתוף הפעולה בין מפלגת העבודה, התנועה הרפורמית וכוחות ליברליים אחרים בעם היהודי ובמדינת ישראל, אסור לו להתמקד בתנועה הציונית בלבד. הוא חייב להמשיך ולחדור לכל הרקמות של החיים החברתיים והפוליטיים. רק כך, על ידי יצירת דור חדש של יהודים ציונים בעלי תודעה יהודית מתקדמת, ניתן יהיה להתמודד עם הזרם האורתודוקסי־הקיצוני, המבקש להפוך את מדינת ישראל לגיטו חדש, מנותק ומבודד מהעולם הסובב אותו.

משחת השיניים אֶלְמֶקְס
יעילה פי 3 במניעת עששית.
בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
קופ"ח כללית – אבטכרדם 7 – 232383
ירושלים
בני – יפו 102 – 383048
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
רסל – רוטשילד 89 – 911406

בני־ברק – רמת־גן
יהלום – קריניצי 63 רמת־גן – 721968
בת־ים – חולון
גני בהיים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
קופ"ח – עין יהב 2 חולון – 884854
רחובות
מאוחדת – בנימין 23 – 457991

אֶלְמֶקְס מיוצרת ע"י
טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הנושאים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649

בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' – 04־525566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
שירותי עזרה ראשונה במשרת בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111

דבר — לפני 60 שנה

בשביתת השמשים

שביתת עובדי השרות בבתי הספר וגני הילדים נמשכת. המצב הסניטרי ירד לבלתי נשוא. נודע כי ההנה"צ מציעה למסור את הסכסוך לבוררות.

ספרד חוזרת לחבר הלאומים

האגרת הספרדית שהוגשה למזכירות חבר־הלאומים מביעה את רצונה של ממשלת ספרד לחזור לחבר הלאומים.

אמריקה מספקת תביעות־אויביה לשעבר

הסנט קיבל את חוק רכוש הזרים. החוק מיישב להלוטין את תביעות המלחמה של גרמניה, אוסטריה והונגריה.

לפני 40 שנה

ט.ו.א. הפסיקה את הקשר האוירי

חברת התעופה האמריקאית הפסיקה את הטיסות הישירות של אוירוניה מניו יורק לארץ ישראל וחזרה מחמת ידיעות שנודד אל מטוס בשעת המראתו מלוד. עד עתה היו ממריאים מלוד לארה"ב 10 אוירונים בשבוע והמספר הנוסעים הגיע למאה בערך.

קרב גדול עם כנופיה בבית קשת

שבעה נוטרים מקיבוץ בית קשת שליד התבור נמצאו הרוגים. הם הותקפו באש חזקה מהמארב בשעת סיור. המתקיפים היו אנשי כנופיה גדולה שהתכוננה כנראה להתקיף את הישוב.

הכריזנטמות החזקות שבכבד החומר, השושנות הקמלות שבאגרטל

מאת נורית חליף

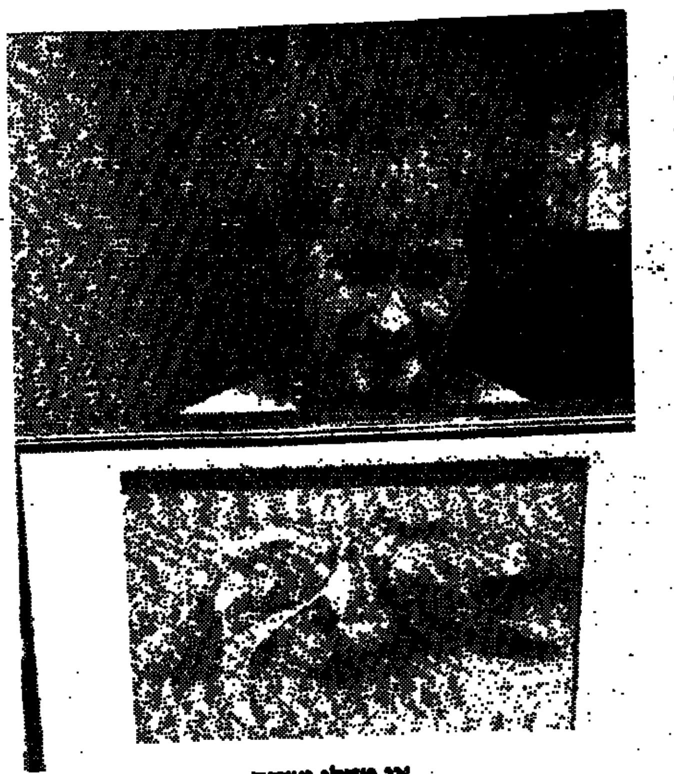

אן מדלי ושקק

דלת ועליה לוחית: חדר 411. וגם שם חרוט: אן מדלי. לנקישתי פתחה את הדלת ועמדה למולי: אשה קטנה, זקנה, פניה רכות, עטורות שיער דליל. היא הכניסה אותי אל חדרה פנימה: כשלושה מטרים וחצי על שלושה, עם פינת מטבח זעירה ושירותים ופרוזדור. שני צעדים לכאן ושניים לכאן. זהו מרחב המחיה של אן בת התשעים ואחת, ציירת. ד' אמות מגובבים ציוריה שדוחקים אלה אל אלה אצל הקיר, ליד השידה, בפאתי מיטתה הקטנה, בכל מקום.

ועל הקירות – תשקיף על שמונים שנות יצירתה של אשה עדירית שזוכרת מתי הונחו כל קו וכל כתם, באיזה קטע של חייה ובאיזו מן הארצות הרחוקות שאליהן נדדה.

אן מדלי עדיין מציירת כמובן, אף על פי שבחודשים האחרונים היא מאוד מתקשה. היא מדברת על קשייה הפיזיים ומועקה מצטיירת על פניה. אני בוחנת את הפנים ואת הידיים שהיו חזקות והזיקנה עיוותה אותן, אני מתבוננת בעושר הצבעים השופע מציוריה הממלאים את הדירה כמו גם את כל אולמות "מועדון נוה־אביב", בית האבות היוקרתי שבכפר־שמריהו, שבו היא מתגוררת. ציוריה תלויים בחדרי־האוכל, באולם ההתכנסות, בחדרי המשרדים, במסדרונות ובמעברים. בעיקר פרחים, פירות ודוממים: תותים זבי אודם עסיסי בקערה ביתית; קקטוסים שעירים־דוקרניים מלוא כד ענק; תפוזים שנקבוביותיהם מפיצות ניחוח הדרים; מנדרינות בסלסילה ובצלצלים שניצתם הירוקה פורצת מן הקליפה היבשה.

עשרות מיני פרחים ציירה: החמניות - הנפלאות שלה, השושנות הרומנטיות הקמלות באגרטל, הכריזנטמות החזקות שבכבד החומר. היא אומרת לי: "הכריזנטמות, זאת אחת התמונות האהובות שציירתי, ולא מוכר".

כמעט, [illegible] מקישעת בין [illegible] להוריד מעל הקיר תמונת כנסיה מכסיקנית. את זאת לעולם לא תמכור, זו היתה מוצגת במוזיאון חשוב במכסיקו. התמונה מתארת כנסיה מתקלפת, זכר מסעות רחוקים.

אן מדלי טרוחה תמיד בנימים הדקים. בדייקנות ציירה אבקנים, עלים, שורשים ונופים. האבסטרקט אף פעם לא משך אותה. גם היום היא לא מוצאת עניין בציור מופשט. ימיה, היא מסבירה, קצרים והיא כבר מאוד יגעה, על כן אינה מתפנה אלא למה שבאמת קרוב לליבה.

כשאינה מסוגלת לצייר בגלל מחלה או עייפות הגיל, היא יושבת ומתבוננת בתמונות המקיפות אותה וכך מעבירה לנגד עיניה את חייה.

סרדינים בצלחת לבנה. קשקשיהם מצויירים בסבלנות אין קץ, מדיפים אלי ריח של דג.

אן נולדה בלטביה לאב שהיה שוחט ומלמד. שישה ילדים הם היו. אן נשלחה לבית־ספר יהודי, אחר כך לגימנסיה היהודית ושם, בגיל 13 התוודעה אל הציור. גם אז, כשהיתה ילדה, העדיפה לצייר טבע דומם. החיים באירופה לא היו קלים, האב נפטר כשאן צעירה עדיין והותיר אותה מצב כלכלי רע. שני אחיה היגרו, האחד לארה"ב והשני לדרום אפריקה. כשהכינה עצמה לעלות לארץ ישראל, פרצה מלחמת העולם הראשונה.

1914. הזכרונות עולים בשטף. היא מספרת באנגלית, לבושה [illegible] שחורים, ונעלי־בית מכסיקניות רקומות. פרחי בגוניה אדומים מאירים מתוך מסגרת.

בהיותה כבת 18 היגרה גם היא, נסעה לשיקאגו, אל אחיה, למדה באקדמיה לאמנויות ופתאום חלתה בדלקת פרקים שבגללה אושפזה לתקופה ממושכת. בבית החולים החלה לצייר במרץ רב, נאחזה בציור כבטיפול שיקומי. רשמה בעיקר פנים ואנשים. כשהחלימה מצאה פרנסתה בעיטור בגדים בצבעי שעווה והצליחה מאוד, הרויחה יפה, החלה לעטר רהיטים, קישטה ארונות, שידות ושולחנות בציורי־יד קטנטנים ומדויקים.

תמיד חייתה לבד, עבדה לבד. משיקאגו של 1930 נסעה הלאה ללוס־אנג'לס, עשתה דקורציות עבור מפעל שעיצב וקישט בתיהם של מיליונרים בהוליווד הזוהרת. אן ציירה וקישטה את רהיטי חדר־השינה של מריאן דיוויס שהיתה פילגשו של איל העתונות האמריקאי הרסט. היא עיצבה את חדר־השינה של הגברת בנוסח צרפתי רומנטי ונסעה לסן־פרנציסקו. מעצבי הרהיטים הכירוה ושמחו לעבוד עמה. פתחה סטודיו משלה והתקבלה כחברה באגודת הציירים. זה כבר היה ב־1939.

"באותה תקופה אהבתי לצייר ים ותיות־ים. קישטתי קירות חיצוניים של בניינים בדגים, צדפים וקונכיות. ישבתי על פיגומים גבוהים עם פועלים ועשיתי קישוטים כאלה, זה היה לי מאוד אופנתי. אחר כך נסעתי למכסיקו, הכרתי את [illegible] ואמנים חשובים אחרים. חייתי שם חמש־שש־שנים נהדרות, הייתי בחוגי אמנים בכפרים נידחים וגם בערים הגדולות וציירתי את נופי מכסיקו המיוחדים כל כך. צומחים שם פרחים שאינם צומחים בשום מקום אחר, והקקטוסים, מובן שהתאהבתי בהם. שם קראו לי הרוסיה־האמריקאית. מיניסטרים רכשו את תמונותיי ואני רק ציירתי וציירתי".

בשנת 1951 היא באה לישראל והקימה את ביתה בצפת. ושוב מצאה נופים חדשים. לא נישאה מעולם ולא ילדה ילדים. כשרווח לה מבחינה כלכלית רכשה דירה גם ברחוב אוסישקין שבתל־אביב. ידידיה היו הציירים ציונה תגר, פרנקל, קסטל והלצמן. כל אחד נטל לעצמו מן הוואדיות ומצלעות ההרים של צפת, וכולם, כמוה, נדדו בחורף לתל־אביב, אל בתי־הקפה החמימים שלה, אל רחובותיה, אל הים.

אתמול מכרה אן מדלי עוד ציור. "ציור שמן של פרחי מגנוליה, שציירתי במכסיקו. לפעמים עוד יש לי גם כוח למכור".

"אמרו עלי שאני רוסו נאיבית", היא צוחקת, מושכת את סוודרה, אומרת שהיא יהודיה נודדת שבילתה כל חייה במסעות ובאי־שקט.

את ביתה בצפת עדיין לא מכרה אבל כבר שנים לא ביקרה בו ומתגעגעת. רגליה כואבות ופרקי ידיה נחלשו והיא אינה יכולה לצייר, אבל מכירת הציור אתמול והביקור שלי היום, העובדה שמישהו רוצה לשמוע את סיפורה, מעוררים אותה מאוד, כך שאולי מחר, אם תישן היטב בלילה, מחר תמשוך שוב את הכן מפינתו. יש לה איזה רעיון לצייר. תשב לה בפינה הצרה שבין דלת המרפסת והשידה, שם היא נוהגת להציב את הכן האחר שנותר, ותצייר.

בעצם היא צריכה גם לחדש קצת את מבחר הצבעים שברשותה. לו היה מישהו שיעזור לה בכך...

"יותר מכל אני משתוקקת לשוב ולצייר" אני שואלת את אן: "מה בעניין עוד תערוכה?"

היא נועצת בי מבט רווי פליאה. מה זה העליתי בדעתי, שאשה בגילה... אבל כעבור רגע הרעיון מתבייית בדעתה והיא אומרת: "כמובן את כל עשרות הציורים המקשטים את בית־האבות הגדול הזה, הייתי מוציאה ומציגה באיזה מקום. תערוכה רטרוספקטיבית אחרונה. נו מה, אני הרי יודעת שזאת תהיה התערוכה האחרונה..."

כדאי להקשיב לקול הנשי

מאת דפנה שרפמן

הפוליטיקה הישראלית החלה לגלות את האשה הבוחרת באיחור רב יחסית. מצעי חלק מן המפלגות מתייחסים אמנם לנשים, אך קשה לומר כמה מן התומכות הפוטנציאליות אכן טרחו לקרוא את "האותיות הקטנות" עד תום.

ההנחה הרווחת היתה, שדפוסי ההצבעה הנשיים דומים בדרך כלל לאלה של הגברים שבאים מאותה סביבה או משפחה, ותעמולת הבחירות כוונה בעיקרה לכלל, בלי הבחנה מיוחדת.

בפוליטיקה האמריקאית, לעומת זאת, הועלה על נס בבחירות 1980 מה שנקרא "פער המין" (GENDER GAP) אשר משמעותו הפער שבין הצבעת הנשים לזו של הגברים, ביחס לנושאים ומועמדים שונים. תוצאות הבחירות לנשיאות ב־1980, שבהן הביס רייגאן את הנשיא קרטר, הראו הבדל ברור בהעדפה המפלגתית שבין גברים לנשים. הן העדיפו את המפלגה הדמוקרטית בשיעור של 6% יותר מן הגברים.

סקרים שנערכו בעת הבחירות לבית הנבחרים ב־1982 הראו בבירור כי הנשים העדיפו להצביע בעד המועמדים הדמוקרטים בשיעור של 6% יותר מן הגברים. (קיימים הבדלים בין סקרי רשתות הטלוויזיה השונות). נמצא גם כי ההבדלים היו אף משמעותיים יותר בבחירות באיזורים שבהם לא התמודד מי שכיהן קודם בתפקיד והיו בחירות "פתוחות". עוד התברר גם קיומו של "פער הנשואים", כלומר כאשר מצביעים לא נשואים משני המינים גילו יותר נכונות (בשיעור של 11%) לתמוך במפלגה הדמוקרטית.

בבחינת ההצבעה על פי נושאים, נמצא כי בבחירות ב־1980 המשיכו הנשים להצביע על פי מגמה שהיתה קיימת עוד קודם וביטאה מתינות בכל הנוגע לנושאים של שלום ומלחמה. לגבי התחום הכלכלי נטו הנשים לתמוך יותר בהוצאות לצרכי רווחה מאשר הגברים. נראה כי בעוד הגברים גילו יותר עניין בנושאי כלכלה והתערבות ממשלתית (ותמכו יותר ברייגאן), הרי שהנשים התעניינו יותר בנושאים חברתיים, שהוצגו בצורה בולטת יותר במצעו של קרטר.

ההבדל התבטא גם בנושאים הנוגעים במובהק לנשים: רייגאן התנגד לתיקון בחוקה שיבטיח שיוויון־זכויות לנשים (E.R.A) ותמך בקבלת תיקון לחוקה שיאסור על ביצוע הפלות. קרטר תמך בעמדות ההפוכות. אך לא כל מי שתמך בדעה גם הצביע בעד המועמד שדגל בה: 60% מן הנשים והגברים שנשאלו תמכו בקבלת ה־E.R.A, אך 60% מהנשים שתמכו בכך הצביעו בעד קרטר לעומת 51% בלבד מן הגברים. הנתון החשוב ביותר בהקשר לבחירות אלה קשור כמובן בעובדה כי בעוד ששני המינים העדיפו את רייגאן, הרי שהגברים תמכו בו בשיעור של 55% לעומת 36% שנתנו לקרטר, בעוד שהנשים תמכו בו בשיעור של 47% בלבד, לעומת 45% לקרטר. גם אם דפוסים אלה לא השפיעו על תוצאות הבחירות, הם לפחות נתנו בסיס לדעה כי הצבעת הנשים אכן שונה.

בבחירות 1982 נבחר מאריו קואמו למשרת מושל מדינת ניו־יורק רק הודות לתמיכת הנשים: תמיכה זו איפשרה לו להתגבר על היתרון שהיה ליריבו אצל הבוחרים הגברים. לאחר בחירתו יזם קואמו הקמת ועדה למעמד האשה במדינת ניו־יורק.

הבוחר הישראלי, גבר או אשה, ניצב בפני בעיות שונות באופיין מאלה שבארצות־הברית. כמו כן יש שוני בין השיטה הדו־מפלגתית הנהוגה שם לבין ריבוי המפלגות הקיים בישראל. יחד עם זאת מלמדים נתונים אלה כי סדרי העדיפויות של נשים אינם זהים בכל לאלה של הגברים ולכך יכולה להיות השפעה על דפוסי ההצבעה שלהן. כדאי למפלגות, ובראשן מפלגת העבודה, להקדיש מחשבה רבה יותר לשאלת הצבעת הנשים.

על מפלגת העבודה לפעול כדי שמדיניות והסברה נכונות יביאו לשינוי עמדות בקרב נשים מקבוצות אוכלוסיה הנוטות בדרך כלל לתמוך בליכוד, לאחר שתשתכנענה שהצבעה כזו חשובה להן אישית.

בבחירות שבהן עלול להתנהל מירוץ צמוד בין המפלגות הגדולות, יש חשיבות לקול הנשי אשר יכול להטות את הכף לטובת מי שיפנה אליו בדרך המשכנעת יותר.

* הכותבת היא מרצה בתוכנית ללימודי האשה באוניברסיטת חיפה, חברת מזכירות נעמת ולשכת מפלגת העבודה.

שיוויון הזדמנויות – האומנם?

חוק שיוויון ההזדמנויות בעבודה מנסה להתמודד עם מציאות קשה: עם המערך הכלכלי העצום שבו נתונות הנשים. ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, לשעבר יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, משוחחת על החוק משלושה היבטים עיקריים: זכויות הורות, איסור הפליה בין עובדים ודורשי עבודה והטרדה מינית בעבודה.

חוק ההזדמנות שווה בתעסוקה – תשמ"א, 1981, לא מילא את התקוות שתלו בו, אפילו בתחום הקבלה לעבודה, התחום שבו עסק באופן ספציפי. מודעות ה"דרושים" בעיתונים נוסחו בצורה: "דרוש מנהל", "דרושה מזכירה" ובכך חוזקו את הסטריאוטיפים המקובלים שהניהול יאה לגבר בעוד שהאשה, לכל היותר, יכולה להיות מזכירה בכירה.

מאת אראלה דאור

האם את חושבת שהחוק החדש, חוק־שיוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח יביא לשינוי?

החוק בא להתמודד עם בעיה חברתית חריפה, כלומר, המצב הכלכלי הקשה שבו נתונות הנשים. לפי ארגון העבודה הבין־לאומי, הנשים, שהן כ־50% מהאוכלוסיה ומהוות שליש מכוח העבודה, מבצעות שני שלישים משעות העבודה, אולם משתכרות פחות מעשירית מהשכר ובבעלותן רק אחוז אחד מהרכוש.

עיקר אוכלוסית העוני הן נשים וילדיהן וזאת לא רק בארצות מתפתחות. בארצות־הברית לדוגמא, נשים העומדות בראש משפחה הן אוכלוסית יעד מוגדרת של עוני. חלק מהבעיה היא שעבודת עקרת־הבית היא ללא תגמולים. אך גם מצבן של נשים העובדות מחוץ למשק ביתן אינו קל.

האם שכר שווה יפתור את הבעיה?

על הנשים להתמודד עם מציאות כלכלית קשה. הבעיה איננה שכר שווה, אלא שאין להן סף הזדמנות שווה לקבלה לעבודה ומערכת הקידום מוגבלת על פי מין, ודוגמאות לא חסרות. למשל, פנה אלי בזמנו האחראי על קורס של מדריכים לאחר שעם סיומו, כל המדריכים הגברים מצאו עבודה, ורק ארבע תלמידות מצטיינות התקשו במציאת עבודה.

מחקר השוואתי של עובדים בשירות המדינה, שהתחילו את עבודתם ב־1955, הראה, כי גבר שהתחיל ב־1955 כפקיד־דואר הוא כיום מנהל מחלקה בעוד שאשה שהתחילה באותה שנה כקצרנית היא כיום קצרנית ראשית בלבד.

מדוע אין הזדמנות שווה?

האשה נתפסת כאדם שתפקידו הראשוני בביתו ומערכת החוקים ותנאי העבודה מהווים תמריץ שלילי. יש לנטרל את התמריץ השלילי. על מערכת הוראות החוק הקשורה בטיפול בילדים להיות מכללת גם לגברים. לא עוד זכויות אמהיות אלא זכויות הורות.

האם החוק שהתקבל ממלא את הדרישות הללו?

החוק הוא צעד חשוב בכיוון זה ואחד ההישגים הגדולים שלו הוא הכרתו בזכויות הורות. לגבי מקומות עבודה בהם נהוג לאפשר היעדרות בגלל מחלת הילדים, לפי החוק החדש הזכות מוקנית לשני ההורים. החוק גם מאפשר לקחת חופשה לאחר לידה לכל אחד מבני הזוג על פי בחירתם.

זה יפה להקנות זכויות, אך האם הן תמומשנה? האם הגברים באמת יישארו בבית ויטפלו בילדים חולים?

ארגון העבודה הבין־לאומי מנסה להכניס לתודעה את המושג של הורים בעלי אחריות משפחתית. בשוודיה, למשל, יש מערכת הסברה עצומה על החשיבות להיות אב. בתחילה רק 3%–5% מהגברים ניצלו את זכויות ההורה, אך משנה לשנה האחוז עולה. כיום כחמישים אחוז מהגברים לוקחים חופשה כדי לטפל בילד חולה והאחוז קטן יותר לוקח חופשה כדי לטפל בתינוק שנולד. כל אלה תוצאה של מערכת הסברה באמצעי התקשורת, בסמינרים לעובדים ובמקומות העבודה המסבירים את החשיבות שיש, לילד, בטיפולו של האב ועל הסיפוק והאושר הצפויים לאב כתוצאה מזה.

האם מההיבט ההורי החוק מספק?

הצד השני, ההמשך של התפיסה של הורים עובדים, הוא תשתית חינוכית לילדים, כלומר רשת מוסדות חינוך מפעוטונים עד לבית־ספר עם יום לימודים ארוך.

ניצה שפירא־ליבאי

מה שדרוש הוא מערכת לשינוי דפוסי התנהגות. אם נחזור לדוגמא של שוודיה, הרי שם יש שרה לענייני שיוויון, משרד המנתב את כל הטיפול ודרך המערכות השונות של איגודים מקצועיים, ארגוני מעסיקים ומשרדי הממשלה.

החוק חשוב כי הוא פותח את הפתח, אך השלב הבא חייב להיות מערכת לשינוי דפוסי התנהגות. כמובן שיש מקום להרחבה של הזכויות ההוריות, אך זו כבר שאלה כלכלית.

הרי חוק שיוויון ההזדמנויות בעבודה אינו עוסק בזכויות הורות בלבד. מטרתו המוצהרת היא מניעת הפליה. כיצד הוא תוקף את הבעיה?

החוק מטפל בשני היבטים עיקריים, האחד איסור הפליה והשני הטרדה מינית. מבחינת איסור הפליה הגענו לכיסוי כל תחומי העבודה, פרט לתנאי פרישה. זהו חוק חדש המבטל את החוק הקודם שטיפל רק בתנאי קבלה לעבודה. הוא נותן מוטיבציה לאשה להתלונן, מאחר וההפליה אינה מוגדרת כעבירה פלילית גרידא. הצעדים של בית־המשפט במקרה של הפליה הם: א. פיצויים, גם אם לא נגרם נזק ממוני. ב. צו מניעה, לדוגמא אל תפטר או צו עשה, כלומר, קבל לעבודה או קדם בעבודה. בנוסף לכך מגן החוק על המתלונן ועל המסייע לו.

האין זה קשה להוכיח הפליה?

החוק מטיל את נטל ההוכחה על המעביד. אם נקבעו תנאים וכישורים לקבלה וקידום, על המעביד להוכיח שלא היתה הפליה.

ומי יכול להגיש את התביעה, הרי תביעה משפטית כרוכה בדרך כלל בהוצאות רבות ולא כולם יכולים לעמוד בזה.

החוק מאפשר לארגון העובדים היציג להגיש תביעה. כמו כן החוק מגדיר מפקחים שימונו על ידי שר־העבודה ובסמכותם לבדוק מסמכים, לרשום פרוטוקולים ולקבל מידע. אולם אין ספק שאין זה מספק, כי גם כיום יכולים ארגוני עובדים להגיש תביעות, אך כנראה שאין להם אינטרס לעשות זאת. עדיין לא ראינו את ועדי העובדים מתייצבים ולוחמים כדי למנוע הפליה לרעה של נשים. עד היום הוגשה תביעה אחת בעניין של שכר שווה שההסתדרות הצטרפה אליה. בדרך כלל, כשנשים פנו לוועד, לחץ זה עליהן כדי שיוותרו על התביעה. בזמננו הצעתי להקים ועדה לשוויון הזדמנויות, שמטרתה העיקרית תהיה ביטול הפליה. גופים כאלה קיימים בארצות שונות. בארה"ב למשל יש לוועדה כזאת סמכות להגיש תביעות וליזום חקירה. כך הם מצליחים לפעול נגד שיטת הפליה (Pattern of Discrimination).

ומה בקשר להטרדה מינית?

החוק אוסר במפורש לפגוע בעובד מחמת סירובו להיענות להצעות מיניות. אולם אין איסור על הטרדה בין חברים לעבודה. זו תופעה נפוצה הפוגעת בנשים. הייתי רוצה שהמעביד יהיה אחראי למעשה ההטרדה והמתרחש בתחום העסק שלו.

האין זה מוגזם לדרוש מהמעסיק להשגיח על עובדיו?

על המעסיק להוכיח שנקט אמצעים סבירים והסביר שהטרדה מינית היא התנהגות בלתי נאותה ואסורה. על המעביד ליצור את התנאים: דרכים נוחות ופרוצדורה יעילה להגשת תלונה.

לפי החוק, בנוסף למפקחים שימונו על ידי שר העבודה תמונה גם מועצה ציבורית. האין היא יכולה לענות על הדרישה ליצירת תנאי עבודה שווים לכל אחד ללא הטרדה?

סמכות המועצה היא אמנם לטפח תודעה ציבורית וליצור את התנאים, אולם המועצה היא גוף מייעץ ולא גוף מעשי היכול ליזום, לערוך חקירה ולהגיש תביעה. הדרך היחידה להתמודד עם דפוסי חיים היא להכניס שינוי בהתנהגות הכללית.

איך לדעתך יושג השינוי?

אין לי ספק שיש צורך בגוף בעל סמכויות שהמקום המתאים לו הוא משרד ממשלתי מיוחד למעמד האשה, שיוכל לפעול בכל הכיוונים: מאבק בדפוסי חשיבה, לא רק של המעסיקים אלא גם של הנשים. על הנשים להרגיש שהן יכולות להיכנס לשוק העבודה, שפתוחים בפניהן מקצועות שפרנסה בצידם וגם אפשרויות קידום.

אריאנה להן הכהן – על קצה המזלג

ראיתי תלמידים מאושרים

מפסלים את הכנסת ממרציפן

המנה לארוחת צהריים מוכנה ומוגשת על ידי תלמידי המגמה למלונאות של תיכון עירוני מקצועי י"ד או בשפת־העם "ריצ'י צרפתי", אשר בקרית החינוך שבצפון תל־אביב, היתה לי עניין מסקרן ומושך, לכן החלטתי להיסחף על ידי הרחפים הללו. עוד לפני שהוגשה הארוחה ראיתי שצדקתי.

מיד בכניסה לחצר ביה"ס, ובפרט בשעת ההפסקה, כפי שזה קרה לנו, אתה נזכר במחזה "תהילה", FAME אמרתי לעצמי בקול רם למראה זוג לבוש במגמה "אמנותית", הוא מיוצאי אתיופיה, גמיש יפה וגבוה, היא – ודאי ניחשתם, בלונדית עם שער חלק, והם מרקדים להנאתם כשסביבם חבריהם, אוחזים ליד כן־ציור, אחרים תיק־שרטוט בידיהם וגם כאלה שאוחזים בגביעי גלידה. המולה צוהלת, לבושים מעניין, אבל לא זרוק־עם־נטיה־למלוכלך.

היודעים שזהו ביה"ס המקצועי הוותיק ביותר בארץ? שהוא הוקם בשנת 1922 ברחוב עליה שבדרום תל־אביב, עבר כעבור 40 שנה לנחלת־יצחק וב־1974 למשכנו הנוכחי שבתכנית ל'? אני לא.

וזוכרים שפעם זה לא היה כבוד כל כך גדול ללמוד בבי"ס מקצועי, ורק מי שלא כל כך הלך לו בלימודים פנה לכיוון זה? אז עכשיו לומדים לתעודת בגרות בכל המגמות (צילום, אופנה, אומנות שימושית ומלונאות) והמקצועות הנבחרים הם תוספת מרגינה, כי זאת לדעת: התלמידים מתקבלים כאן לא לפי ציוניהם במתמטיקה אלא לפי כשרונותיהם ונטיית ליבם. היש אושר גדול מזה? אין פלא איפוא, שנירה רוסו מ"הארץ", שצועדת לידי באולם של מגמת האופנה, הנדהמה מיפי העבודות ומקוריותן, ממלמלת: "מדוע לא היה דבר כזה כשאני למדתי לטינית וכל מיני דברים מיותרים בתיכון שלי?"

אבל באנו לאכול, נכון? אז התיישבנו סביב שולחן מסודר טיפ־טופ כמה עתונאיות וכמה מאנשי צוות ביה"ס, כשחניכים מוזגים לנו במקצועיות ובחן ומגישים מנה אחר מנה, אחת טובה מהשניה, לא בטעם סטרילי של מלון אלא עשוי באהבה, לא מקושקש אף יפה, לא מחומרים יקרים ומפוצצים (אין תקציב, זה רק בי"ס תיכון), אבל עם הרבה דמיון המתבטא גם במראה, אבל בהחלט גם בטעם. לא סינתטי. המורים והמדריכים שיושבים אתנו, נינוחים, נעימים ואוהבים את מלאכתם, חלקם בוגרי ביה"ס שחזרו לאחר הכשרה נוספת ללמד בו.

טעמנו מיצירות מגמת הבישול המלונאי (כיתה י"ב) הקונדיטוריה וזה היה כיף אמיתי. אני מאוד מקוה שההתלהבות הזאת לא תחלוף כשהמקצוע יהפך לפרנסה.

אביא שני מתכונים, אחד מהם לפסח שאר־טורטו מגיע.

אסקבש מדגים

(10 מנות)

החומרים:

600 – 800 גרם דג פילה או נסיכת־הנילוס
מעט קמח
שמן לטיגון
מלח

לרוטב:

2 בצלים בינוניים
1 גזר גדול
1 פלפל ירוק או אדום
½ כוס חומץ
2 כוסות מים
2 עלי דפנה, מעט פלפל אנגלי
מלח, מעט סוכר
פטרוסיליון קצוץ.

אופן ההכנה:

1. חותכים את הדגים לקוביות, וממליחים.
2. מקמחים ומטגנים בשמן חם טיגון קצר.
3. חותכים את הבצל, הגזר והפלפל לרצועות דקות.
4. מערבבים את המים עם החומץ והתבלינים, מוסיפים את הירקות החתוכים ומבשלים כ־5 דקות.
5. יוצקים חם על הדגים ומשהים בקרור עד למחרת. מקשטים עם הפטרוסיליון הקצוץ.

טורט לפסח

החומרים:

7 ביצים
1 כוס סוכר
½ כוס קמח הפ"א
100 גרם אגוזים טחונים
100 גרם שוקולד מריר מרוסק
1 כף קוניאק
½ שקית אבקת אפיה
קורט מלח
קליפת לימון מגוררת מלימון אחד

אופן ההכנה:

1. להפריד בין החלמונים לחלבונים. להוסיף את מחצית הסוכר ולבחוש לתערובת סמיכה ושבירה. להוסיף קוניאק וקליפת לימון.
2. לערבב יחד את כל החומרים היבשים: קמח הפ"א, אגוזים, שוקולד, מלח ואבקת אפיה.
3. להקציף את החלבונים לקצף חזק עם הסוכר שנותר.
4. להוסיף את החלמונים הבחושים לקצף תוך ערבוב קל במרית. להוסיף את החומרים היבשים בפעמיים, תוך ערבוב קל בצורת עטיפה.
5. להכניס לתבנית עגולה משומנת (מס' 28) לאפות בחום בינוני בערך 40–50 דקות.

קרם משמנת מתוקה:

החומרים:

1 שקית שמנת מתוקה
2 כפות סוכר
1 כף קקאו מסונן
כמה טיפות תמצית רום

אופן ההכנה:

להכניס את כל החומרים לסיר ולבשל על אש קטנה עד לנקודת הרתיחה. להכניס למקרר לשעות אחדות. להקציף לקרם ולמרוח על העוגה. לקשט בדובדבנים מסוכרים.

אידי לונג ממליץ ולהיפך

חג פסח לבן

איזה מזל שיש לנו פסח לפחות פעם אחת בשנה.

כי לכבוד הפסח מציעים לנו רהיטי גבעת־ברנר (ברנר, נו, הסופר הזה שבטח גם כן חגג את הפסח) את רהיטי הנוער "כל־מילי" שלהם בצורה המתאימה בדיוק לפסח.

איך?

במקום באורן פיני זה בא עכשיו בצבע לבן, כנראה לזכר הבגדים הלבנים שלבשו בני ישראל בפסח.

והם גם מודיעים לנו שהצבע הלבן של הרהיטים "נבחר לאחר חיפוש ממושך של צבע" (אני נשבע לכם שככה כתוב בנייר שהם שלחו לי).

אבל...

הם לא מחייבים אותנו על הצבע והמחיר של הלבן, שווה למחיר של העץ הטבעי.

לדוגמה – מכתבה עם כוננית ספרים (בתמונה) 295 ש"ח. נכון שזה יפה מאוד מצידם?

וחוץ מזה זה מקיבוץ אז זה בטח גם כן טוב.

מה שכבר מזמן לא היה לנו.

ואולי הוא גם צודק?

איזה יופי?

הצצנו במכתב...

והריהו לפניכם בקיצורים שהמקום גרמם.

הנדון: אמת בפרסום

לאחרונה הושפעתי מפרסום של תוסף שמן מנוע חדשני בשם NRG והחלטתי לנסותו במכוניתי.

מחירו הגבוה אמנם הרתיע אותי (כ־50 $ למיכל), אך הפרוספקט שמסר לי המוכר שכנע אותי כי "$1 ל־1000 ק"מ" הוא הוצאה אפסית בהשוואה ליתרונות הנרכשים (רצ"ב צילום הפרוספקט).

לפני השימוש, התיישבתי לקרוא את ההוראות שעל גבי האריזה ונדהמתי: אין כל דמיון בין המובטח על גבי האריזה בהשוואה למובטח בפרוספקט. אני מרשה לעצמי לצרף בזה תרגום מדויק של הכתוב: 1. נער היטב לפני השימוש. 2. רוקן את השמן והחלף מסנן. 3. השאר קוורט אחד של שמן לכל קוורט NRG שבו תשתמש. 4. הוסף את כל השמן + NRG. 5. התנע מנועך והשאר אותו עובד לפחות 15 דקות. 6. החלפת השמן המסנן הבאה חייבת להעשות

על פי המרווחים, סוג השמן והמסנן המומלצים על ידי יצרן רכבך. 7. תוצאות אופטימליות ניתן להשיג על ידי יישום NRG שתי החלפות שמן עוקבות. אחרי היישום השני, NRG עשוי להיות טוב ל־25,000 מייל. אף על פי כן, כדי לקבל תוצאות מקסימליות, יש לחזור על צעדים 1–7 כל החלפת שמן שניה (EVERY OTHER OIL CHANGE).

משמעות כל הוראות השימוש הנ"ל היא: א. כדי לקבל תוצאה חייבים לטפל שני טיפולים עוקבים, דהיינו, אחרי כ־5000 או 10,000 ק"מ, תלוי בסוג הרכב. ב. בשום מקרה לא מבטיח היצרן יעילות ל־50,000 ק"מ, אלא פחות מ־40,000 ק"מ. ג. כדי לקבל תוצאה מקסימלית יש להעזר בחומר כל החלפת שמן שניה, כלומר כל 10,000 ק"מ במרבית כלי הרכב בארץ.

משמעות הנ"ל שמחיר החומר ל־1000 ק"מ נע בין 5 ל־6 וחצי $ ולא כמצויין בפרסומי המפיץ – $1 ל־1000 ק"מ.

אני מקוה שתמצאו לנכון להתריע בפני ציבור הנהגים על הטעיה מכוונת או בפרסום.

בכבוד רב,
דן בירן

אנחנו מודים למר בירן על מכתבו ומחכים לתשובה מסוכני החומר המופלא הזה ולתגובה ממי שרוצה...
ט.ש

דבר פתוח

לא לקנא בישמעאל

מאת שמעון צמרת

מלחמת העצמות בנושא המתרחש בשטחים מתרחבת והולכת. את הזירה הזו, של הקול הציבורי, גודשים עתה הרכבים שונים של תושבי הארץ: בעלי מקצועות חופשיים, תלמידי תיכון, קציני צבא, סוחרים, בעלי־מלאכה ואזרחים מן השורה. לא עוד חתימותיהם של סופרים ומשוררים בלבד, לא עוד „החותמים בע"מ", כפי שנתפתה לחשוב דן בן־אמוץ, בהגדירו כך את התגייסותם הספונטאנית של אנשי־מצפון רבים בראשית פרוץ המהומות. לא עוד „אנשי רוח", על־פי תפישתם של הוגי־דעות דוגמת גאולה כהן או נתן ברזן. לא עוד „יפי נפש", על־פי עולם המושגים החשוך של קלגסי־הנפש השונים. עכשיו זה קולו של העם, קולם הברור של אזרחי המדינה, הנשמע ברחובי הארץ, קול ציבורי, הנושא אופי אמיתי של מחאה, בבטאו אי־שקט פנימי, אגרסיבי, אך עדיין מבוקר ותרבותי.

עכשיו מתברר לכל, שאותם החותמים – סופרים, משוררים ואנשי רוח – היו החיילים הראשונים שהסתערו בקרב זה, לא לפני שקלטו, ופיענחו נכון, את האותות ששודרו מתוך הסבך הנוראי, שהיה אז בחיתוליו. עכשיו מתברר שאותם חלוצי־הזועקים ידעו לקרוא את מפת ההתרחשויות קודם הקריסה הגדולה – אותה קריסה המאלצת עתה כל אחד מאיתנו לקבל הכרעה, לקום ולנקוט עמדה. ואכן, כך קורה בתקופה זו של אידאונות פוליטית: קבוצות קבוצות מתייצבים אזרחי הארץ, בכפר, בעיר ובמושבה, תחת סיסמה, תחת כרזה תחת דגל.

אמנם כל קבוצה מבטאת את הלך־רוחה שלה, על־פי ניואנס זה או אחר, אך יחד הן מתלכדות לכדי מחאה ציבורית גדולה, הקוראת לשינוי המצב הנוכחי. קריאה אותנטית זו, ותהא נאיבית, הובבנית ומבולבלת ככל שתהא, מצביעה באינסטינקט על יעד־קיום, גם כאשר החותמים עליה אינם חברי־כנסת, אינם עסקני־שלטון ואינם בקיאים ברקוויות הפוליטיות הכרוכות בכל מהלך מדיני. תחושת המועקה השלטת כיום בתודעת כולנו נובעת מהסבך הנוכחי, המצטייר כמצב קריטי המחייב הכרעות קשות, הרות גורל. לפיכך קול ציבורי זה, כפי שהוא עולה ומתעצם מתוך האוכלוסיה הישראלית, מעבר להיבטים ההומאניים הנגזרים ממנו, הוא מרכיב חשוב בתהליך אכיפת האחריות המעשית על קובעי המדיניות, ומתקבל כלחץ שיש להתחשב בו.

על רקע כל אלה מפתיע הדבר, שמשורר ותיק, יקר ומיוסר כחיים גורי, מפרש את הרגישות המוסרית, את הלבטים התרבותיים ואת גילויי ההומאניזם בחברה הישראלית, דווקא כחולשה ולא כעוצמה. במאמר שפורסם ב„דבר" בשבוע שעבר, תחת הכותרת „קנאה בישמעאל", מתח גורי שרה ארוכה של תכונות אופי, של נורמות מוסר ושל אינסטינקטים קיומיים, המתגלים בחברה הישמעאלית ואינם מופיעים בתודעה ובתרבות הישראלית, תוך שהוא מעמת אותן, אחת לאחת, עם קלות־הדעת, עם רפיון־המחשבה ועם חולשת האופי, המתקיימים, כביכול, אצלנו.

אילו מצב הדברים היה הפוך, חלילה, והם, הישמעאלים, היו בני העם הכבוש, ניתן לשער כי אותן תעצומות־נפש ואותן נורמות התנהגות, כפי שתוארו במאמר הנ"ל, דווקא הן ולא אחרות, היו תשתית מוסרית – ואולי אף פיגום תרבותי – לטיפול שונה במתקוממים היהודים, והאפו אל אסאד, אותו אריה מדמשק, כבר הוכיח מה טיבו של טיפול שונה זה, שעה שנדרש, לפני מספר שנים, לדכא התקוממות של אזרחים סוריים, אשר העזו לחולל מהומות בתוך ארצם ובתוך מולדתם. ושם, אכן, התרחשו הדברים בהפגנת אותן תעצומות נפש, חד וחלק: אותו טבח התחולל שם לפי הקודקס הישמעאלי המצוי – בלי שקציני צבאו ישגרו פטיציה, בלי שגדולי סופריו יכנוהו ישמעאל־נאצי, בלי שהזוועה, על כל היבטיה, תקבל ביטוי בשירתם, ובלי שאזרחיו יזדקקו לאהדת העולם באמצעות התקשורת, משום שהיו אלה „חשבונות בתוך המשפחה שאין לזרים חלק בהם" כלשונו. הנה כי כן, אותן נורמות מוסריות שהיטיבו לעמוד במבחן המציאות שם, מתקבלות בברכה כאן.

האם כך רוצה חיים גורי לראות את העם היהודי, את אזרחי ישראל, את חיילי צה"ל וקציניו, את הסופרים ואת המשוררים? האם זו משמעות דבריו? האם זה המסר?

„מה לא הייתי נותן תמורת אחוז אחד מתחושה נפלאה זו (תחושת האמת העומדת לצידנו – ש.צ.) בספרותנו, המתייסרת כל־כך כסימן היכר עיקרי למהותה", הוא מוסיף ואומר. אני מכבד את רגישותו, את אחריותו ואת דאגתו האמיתית של גורי כלפי המתרחש בארץ, אך גם מתפלא על שכך הגה וכך כתב.

במלחמת ששת הימים, כאשר הגב הישראלי הוצמד לקיר ונכפתה על תושבי הארץ מלחמת „אין ברירה", לא הופיעה בעם שום מבוכה מוסרית, כפי שהיא נחשפת עתה וכפי שנחשפה במלחמת לבנון. ההכרח הקיומי פטר או מייסורי ההיסוס, והכוח המוסרי (זה המתגלה בימים אלה בדמות עצומות, התלבטויות והפגנות־רחוב) שוחרר מתוך התודעה הישראלית כראש־נפץ גרעיני ופרץ את טבעת החנק. כיום המצב שונה בתכלית, על כך אין חולק, ו„שרביט האין־ברירה" מצוי בידי ישמעאלי־השטחים. גבם המוצמד לקיר הוא הוא מקור כוחם. אם, חלילה, תורכב שוב טבעת החנק סביב גבולות המדינה, הרי אין להעלות על הדעת שיתקיימו בחוצות הערים מחזות אלה של המחאה הציבורית. יש להניח כי העמידה, הנחישות הפנימית ונחרצות התגובה, תהיינה שונות בתכלית.

צדקת המלחמה איפוא – אם מותר להתבטא כך – מתקשרת, ככל הנראה, אך ורק עם מצבים כאלה: מצבים של גב וקיר. לפיכך מן הראוי לבחון את ההתרחשויות של ימינו בחינה מאוזנת ולשפוט אותם בסיטואציות נכונות. הרגישות המוסרית, זו המתפרשת בטעות על־ידי הישמעאלים כעקב אכילס של העם היהודי (ואף מתקבלת כך, למרבה הצער, גם מדבריו של גורי), היא ללא ספק נקודת הכוח ולא החולשה, שהרי כל בר־דעת צריך היה לדאוג, אילו הגיב הציבור בארץ כפי שעשו, להבדיל, האזרחים, הסופרים והקצינים של אסאד.

כיום, כשערביי השטחים נהפכו לסבלים, למנקי הרחובות ולשוטפי הכלים של החברה הישראלית, תופעה המתגלית בכל חצר, בכל רחוב ובכל עיר, כבר מוכר הדימוי העצמי שלנו בקונוטאציה אובססיבית עם דימויה העצמי של החברה הדרום־אפריקאית, על סבך מרכיבי האשמה שבה, אף שבמצב הנוכחי יש לחשוש יותר מפני הידרדרות אל לבנטיזאציה של מדינת ישראל.

בטוחני כי העמידה המוסרית הנוכחית תתגלה בעתיד כנכונה עשרת מונים מן „העמידה המוסרית", הנשענת על אותן תעצומות הנפש שהציע גורי במאמרו. אל ייחפז משורר יהודי בקומתו לנטוש את תכונותיו שלו ולהתקנא בישמעאל. ישמעאלים רבים ודאי מתקנאים, גם בימים אלה, בעמידה הישראלית הנאורה, באומץ־הרוח שלה ובאופיה הדמוקראטי, אף שמצויים ביניהם גם כאלה המחשבים כיצד לנצלו.

כך או כך דומני כי מותר לנו, לחיים גורי ולי, לקוות יחדיו, שכאשר ישתנו פני הדברים ויחזרו להיות כפי שהיו לפני הכיבוש המשחית, ישוב הכוח המוסרי ללבוש דמות אחרת בתודעה הישראלית, ויעדיו יהיו יעדים אחרים. עד אז אין להתבייש ברגישות של העם היהודי, אפילו היא כרוכה בחיטוט פומבי ובסצינות מגוחכות של הלקאה עצמית.

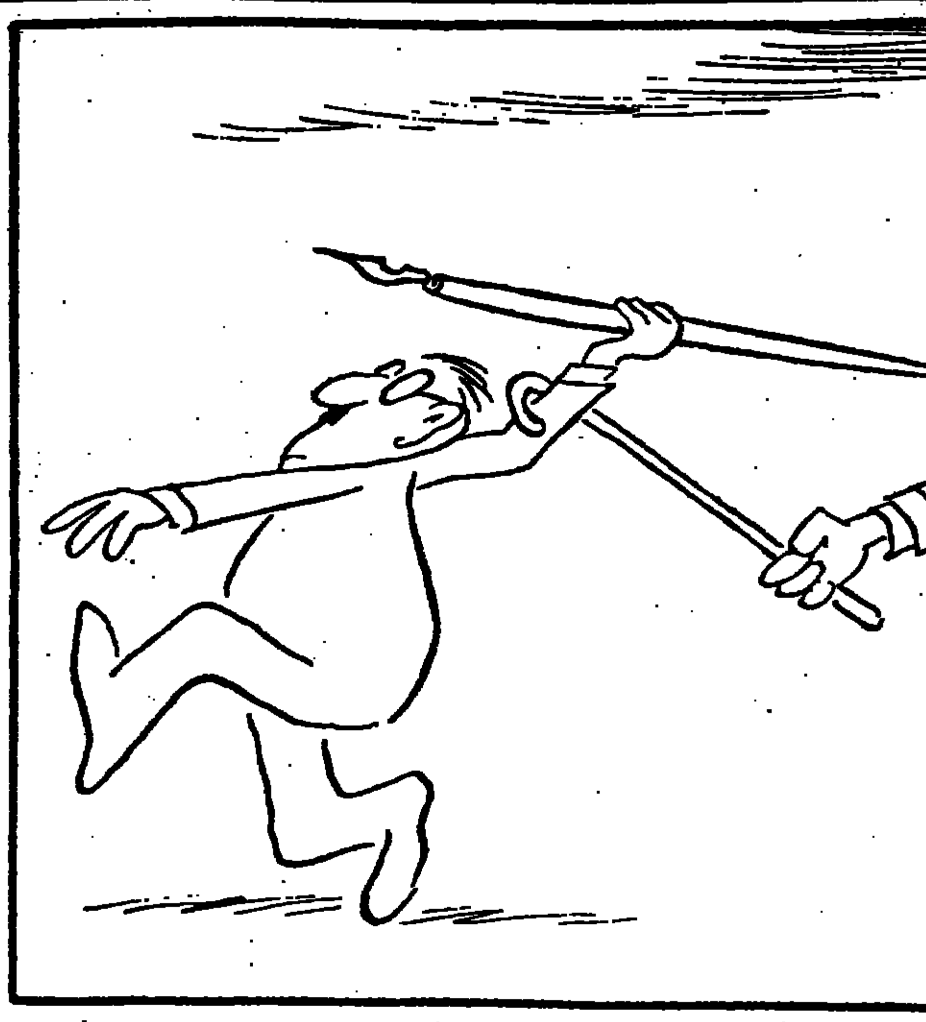

אסור להתייאש מהשלום

מאת משה גול

הרצח המתועב של אנשים חפים מפשע בכביש באר־שבע־דימונה זיעזע את העם בישראל. גם ערבים בישראל גינו את הפשע ואמרו שהוא הזיק לעניין הערבי. אכן, לעם הפלשתיני יש מנהיגות אומללה. בכל פעם שמחפשים דרך לשלום אומרים המנהיגים הללו דברים ועושים מעשים, שמקוממים נגדם אף את ידידיהם. בהיסטוריה של הסכסוך היהודי־ערבי שמענו לאווים לא מעטים, שהערבים הצטערו עליהם אחר־כך. כך היה ב־1947, כאשר האו"ם הציע להם מדינה; כך היה ב־1967, כאשר הצענו שטחים בעד שלום וענו לנו בהחלטות חרטום הידועות, וכך היה עתה, כאשר שר המדינה האמריקאי רצה להיפגש אתם אך הם סירבו. במקום לשבת עם שולץ שלחו מרצחים לישראל. בכך ביקש, כנראה, אש"ף להוכיח, שאי־אפשר להתעלם ממנו.

התגובות החריפות שלנו בכנסת לא העידו על איזון. רק לפני כמה שבועות אמר שר הבטחון כי יש לנו עניין בשטחים עם תנועת מרי של עם ולא עם ארגוני טרור, ואחרי הפשע דיבר בכנסת על ארגון הרוצחים האש"פיסטי. מוטב שמנהיגי ישראל לא יראו ברצח הנתעב מקרה יחיד. היו לאחרונה כמה מקרים של טרור ומי יודע אם לא יהיו עוד. בצדק אמר ראש הממשלה, כי המעשה בכביש לא צריך להפריע לתהליך השלום.

רוב מנהיגי ישראל מודים עתה, כי בשטחים מתקיים עימות בין שני עמים. שר הבטחון אמר, שהאנשים הלוחמים בנו נואשו מאש"ף, מהעולם הערבי ובוודאי גם מאתנו. שנים טענתי, בממשלות שבהן השתתפתי, כי לעינינו גדל דור ערבי צעיר, ובתוכו אלפי בוגרי אוניברסיטאות, שאינו רוצה להשלים עם שלטוננו. הצעתי שנסכים לפשרה טריטוריאלית. מבין השרים בשלוש הממשלות שבהן השתתפתי רק לוי אשכול חיפש ברצינות פתרון. הוא מת באמצע חיפושיו.

כן טענתי כי עלינו לשלב את ערביי ישראל בחיי הכלכלה והחברה, כדי שלא יתייאשו מישראל. הרי הבטחנו במגילת העצמאות שוויון זכויות לכל האזרחים. עתה, 40 שנה אחרי קום המדינה, מחפשת הממשלה, לפי הצעות משה ארנס ועזר וייצמן, כיצד לבצע שוויון זה. האין זו בושה?

אל נתפלא כי גברה ההזדהות של ערביי ישראל עם הערבים בשטחים; אל נשלה את עצמנו שאנו נדכא את ההתקוממות בשטחים. במכות וביריות אין פותרים בעיות לאומיות. צר על חיילינו הטובים, שצריכים עתה לקיים תפקיד של מיליציה ולהתנהג על־פי הוראות של הרמטכ"ל כאשר זורקים עליהם אבנים, ברזלים ובקבוקי תבערה. טוב שההוראות הללו ניתנו, אולם השאלה היא, אם יוכלו לעמוד בהן זמן רב. טוב גם שהוחלט להגביל את תקופת שירותם בשטחים, אולם מי יודע אילו מצבים עוד עלולים להתהוות שם.

לצה"ל אין ברירה, אולם למדינאי ישראל יש ברירה. שר המדינה האמריקאי והסנאטורים ידידי ישראל קוראים לנו להיענות בחיוב להצעות שולץ. כך גם נציגי יהודי ארה"ב. על ממשלת ישראל להבין כי הגענו לרגע של אמת. דחיות לא יעזרו. אסור שאש"ף יהיה הנציג היחיד של הפלשתינאים, אך בלעדיו, על־אף פרצופו המכוער, לא יושג פתרון חיובי. מה שהיה בלונדון בין פרס וחוסיין אינו בר־תוקף עתה. המציאות היא כבר אחרת.

הכרחי שנביא בחשבון את המציאות החדשה ונגלה חוכמה וגמישות. אנו מדברים על ההחלטה 242, וההחלטה זו פירושה שטחים תמורת שלום. לא כל השטחים, אבל שטחים. את רצועת עזה יש למסור למינהל בין־לאומי, כי מדינת ישראל לא תוכל לשאת את מיליון הערבים שיהיו שם בסוף המאה. בצדק לא רצה בן־גוריון את הרצועה על תושביה אחרי מבצע קדש. האם הימין הישראלי איבד את שכלו? האם הוא חושב שיוכל לספח את השטחים ולא לתת לתושביהם זכויות הצבעה בכנסת? הרי הוא גורר אותנו למדינה דו־לאומית. אנו עלולים להישאר מיעוט במדינת היהודים. הדיבור על „טראנספר", שיפתור כאילו את הבעיה הדמוגראפית המחמירה, הוא אשליה מסוכנת.

ראש הממשלה יצטרך לענות לשר שולץ. למה לנו להגיע עתה למשבר עם ידידתנו הגדולה? למה להרשות שמדיניות פנים, ומדיניות פנים־מפלגתית, תדחוף אותנו למשבר כזה? טוב שוושינגטון נרתמה לעזור לנו. אל נחמיץ את ההזדמנות. הרי אנו מבודדים בעולם ואף בין ידידינו. ביטולי הביקורים אצלנו בשנת הארבעים למדינה הם הוכחה מה חושבים עלינו. אל נחמיץ הזדמנות היסטורית לשים קץ למרחץ הדמים הטראגי ולאסונות שפוקדים אותנו ואת הערבים, שנצטרך לחיות אתם בדרקים לאורך ימים.

בין דגל רעיוני ולוגו מסחרי

מאת א. אביהוד

א. משהו על אידיאולוגיות

יתכן שיש בכך מן האנכרוניסטי, אך עובדה היא כי המפלגות בישראל, ורוב רובן של אלה המיוצגות בכנסת, מעדיפות ליחס לעצמן אידיאולוגיות־על המדריכות אותן בכל המהלכים הפוליטיים. אידיאולוגיות אלה, המנוסחות בדרך כלל בהכללות מעט מעורפלות או בפרזנטות מיגעת, מקשטות את מצעי המפלגות ומכונות „דגל רעיוני" ואילו הציניקנים יכנו אותן פשוט „לוגו מסחרי".

ואף על פי כן, למרות התיישנותה, משמשת אותה „אידיאולוגיה" היטב במישור הפנים־מפלגתי שימוש רב־כוח כפי שהוכח שוב ושוב. אסור לשכוח שגם ל„כותרת", לאותו לוגו, יש ערך לא מבוטל. גם אם סר טעמה ונס ליחה, בהיותה משאלת לב של אבות אותה תנועה פוליטית, גם אם נותרה חסרת הגיון, עוד יש בכוחה להלהיב המונים ולשמש סיסמת בחירות מושכת המוני תמימים; וזה טוב כמוסיקת רקע באסיפת בחירות.

השימוש האחר, זה המסוכן הרבה יותר, הוא השימוש בסיסמאות האידיאולוגיות השחוקות לצרכי ניגוח ופסילה של מפלגות יריבות אשר „אינן משכילות לתמוך" בסיסמאות הריקות מתוכן, גם מכוח העובדה הפשוטה שאין סיסמאות אלה ניתנות כלל ליישום. אלא שהשימוש הקטלני מכל הוא דווקא נגד חברים לאותה תנועה אשר העזו להביע דעה המנוגדת לאותן סיסמאות דמגוגיות, שימוש שנעשה מתוך תככנות פנים־מפלגתית. ועל כך עוד נרחיב.

ב. משהו על פרגמטיזם

ההבדל בין אידיאולוג למדינאי הוא בכך שאין האידיאולוג עוסק ביישום הרעיונות והציוויים שהוא מנסח ואילו המדינאי אמור, תיאורטית, ליישם אותם רעיונות ומאוויים הלכה למעשה. לא כאן המקום להרחיב על הפער בין הכוונות למעשים, בין הרצוי העיוני לאפשרי למעשה. לכן יוערך פועלו של המדינאי לפי השיגיו ולאו דווקא לפי דבקותו בסעיפי האידיאולוגיה. מלאכת התרגום של האידיאולוגיה למעשים ההולמים והאפשריים באותה שעה ובאותו מצב מכונים פרגמטיזם.

מהו המרחק המותר בין האידיאולוגיה, שהמדינאי כאילו דוגל בה, לבין הפתרון הפרגמטי שהוא נזקק לו? מרחק זה תמיד גדול ולעתים גדול מאוד. הסיבה היא שאין פשרות אידיאולוגיות ואילו בחיים אין עשייה ללא פשרות; ולא נביא דוגמאות שצוטטו כבר לעייפה.

לכן כל מפלגה השותפה לשלטון ולעשייה מדינית נזקקת לפתרונות פרגמטיים ורק המפלגות באופוזיציה – כל עוד הן באופוזיציה – יכולות לנפנף בסיסמאות אידיאולוגיות מיושנות על־מנת לגייס, בעזרת סחורה מפוקפקת, בוחרים תמימים, כי הרי תמיד יימצאו פתאים שיאמינו – מכוח רצונם להאמין או מכוח בורותם הפוליטית – שהסיסמאות ניתנות ליישום וכי המפריחים אותן יוכלו, אם רק ינסו, להגשימן.

ג. תנועת „חרות" במשבר

לא כאן המקום לצטט את כל הפרוגרמה האידיאולוגית של תנועת „חרות", אם כי מעניין לבחון את המטמורפוזה שחלה במצע האידיאולוגי – התנועתי הפוליטי – למן תורת ז'בוטינסקי עד הלום. ניטול כאן לדוגמה רק את העיקרון של „שלמות הארץ", עיקרון שהוא בוודאי אבן ראשה במבנה האידיאולוגי של התנועה.

מסיסמת „שתי גדות לירדן" לסיסמת „קדושת הקו הסגול" ועד לצמצומו של קו זה לכדי רבע או פחות אחרי מסירת סיני „עד שעל אחרון", כל אלה מלמדים כל בר דעת כי סיסמת „שלמות הארץ" או „אף שעל" היא, בסופו של דבר, „גמישה מאוד". „חרות", מאז עלותה לשלטון ב־77, נזקקה להרבה מאוד פרגמטיזם, מידה שאין לה אח ורע בתולדות המדיניות במדינת ישראל. בכך היא הוכיחה מידה של שפיות פוליטית שגברה בה מאז פרשו ה„פאנאטיים" ל„התחיה" והמניאקים הלכו ל„כך". ההנהגה שנותרה היא קבוצת אנשים מפוכחת שאינם שוגים יותר על המידה בהזיות. אם נתבונן באותה הנהגה נמצא ביניהם אנשים מעשיים הנשמעים על פי רוב כמודעים לגבולות האפשרי.

אלא שכאן אליה וקוץ בה. גם אלה השפויים אינם רוצים, או יכולים, לוותר על המטריה האידיאולוגית היפה להבלטת „הייחוד" של התנועה, מה גם שמטריה מטורטשת זו עדיין טובה לשימוש באסיפות ואפילו בנאומים בכנסת. אין ספק שבעיתות משבר, ב„רגעי אמת", היו רוצים אלה או לפחות חלקם לסטות בפומבי מן ה„קו", אך הדבר אינו אפשרי וכרוך באיבוד „לדעת (פוליטי)" או לפחות באובדן הכסא. מצב זה מוכיח ש„חרות" אינה יכולה לתפקד כמפלגה דמוקרטית (גם אם הנהיגה בחירות פנימיות דמוקרטיות לכאורה). ב„חרות" לא היה, וספק אם אי־פעם יהיה, פלורליזם רעיוני המאפשר ויכוח חופשי לא על זכות הצבעה בכינוסי מרכז המפלגה, כי אם על עקרונות, כדי לגבש פתרונות פרגמטיים יעילים. רק מנהיג סמכותי, שאין עוררין על החלטותיו, איפשר בעבר חריגה מן „ההמנון האידיאולוגי", ובאין מנהיג כזה לא יעז איש לחרוג מן הדוגמאות המקודשות פן יקום עליו חברו, גם אם זה מתוך ממנו, ויקרא אותו לסדר. אז, תחת איומי נידוי חרום, ייאלץ אותו איש לחזור בו בפומבי מ„סטייתו" הנוראה, להתכחש לדברי עצמו; ולא – אחת דינו: להיות מורחק מן התנועה.

מעריב-עכשיו

קרא מחר במעריב יום ו':

אורי בן־ארי

סמוך הקטן

יוסף פפירניקב

מעריב שבת:
עמיר בטשונגבק – קירו דיסנציק
העפרה ישועה־לית ● שקיעת האופציה הירדנית – יוסף חריף ● מתח בשכם – אביבעם בר־יוסף ● עם יצחק מודעי – אברהם תירוש ● הגליל התחתון: 6,000 יהודים, 50,000 ערבים – אהרון דולב ● סמוך הקטן – מנחם תלמי

מעריב – שבועות:
אורי בן־ארי. העלבון של הגורל
– סימה קדמון ● מלחמת האלות: מה אומרים החיילים – עמנואל רוזן ● מנחם עיני, שחקן, רגע לפני ה"בוס" – אבי מורגנשטרן ● לאה אילון, התפשטות – בילי מוסקונה־לרמן ● פפירניקב, משורר בן 90 – אביבה מק ● יוסף גרוס, נרבן, מולטימיליונר, סיפור של אהבה וכסף – יאיר לפיד ●

מעריב כלכלה:
על הקש ועל התבן – אורי גינוסר
ועודד שורר

מעריב קריה:
ציפי פיבס. נשיאת פותחת דלתות
– טלילה בן־זכאי

מעריב–פנאי:
הבטלנים עובדים: בעיניים.
סרטו החדש של יגאל שילון בכיכובם של קושניר ודסטר יוצא למסכים – עירית שמגר

מעריב ספרות:
הסמל הטוב ביותר. ראיון עם אבנר טריינין עם צאת ספרו שירים – ענת לוים

אפרים סידון – דעות ● דליה רביקוביץ – טלוויזיה ● יוסף הלפר – אומרים השבוע ● סיפור נפש ● שלישיות באוויר – דוש

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

תושב אילת, מנוי מס' 602654

זכית בבית דו־קומתי ON THE HOUSE

בהגרלה המיוחדת לחברי תוכנית המינויים של מפעל הפיס זכה: בבית דו־קומתי, תושב אילת, מנוי מס' 602654.

כדאי גם לך להצטרף עוד היום, למאות אלפי חברי תוכנית המנויים של מפעל הפיס, ולזכות ב"בונוס" מיוחד:

הגרלה בלעדית לבעלי הכרטיס הכחול, אחת לחודש, שבה מועלה בגורל בית דו־קומתי.

זאת, בנוסף להגרלה השבועית של המספר העשיר, שיכולה לזכות אותך ביותר מרבע מיליון ש"ח.

להתראות בהגרלה הבאה
31.3.88 י"ג ניסן תשמ"ח

צריך פיס בחיים!

תכנית המנויים הכרטיס הכחול למי שיכול!

הלוח הכללי

המשך מעמ' 4

● "אפרודיטה" יפהפיות, צעירות, סקסיות לפינוק ביותר בביתך/ מלון 24 שעות. 03-442703 (15991)

● שחורות קלאסיות לביתך/ מלון 24 שעות 03-449313 (15998)

● "פנטסטיק" מסג' יחיד לביתך 03-592239 (15973)

● צייתן: מתמסר אלי [illegible] 03-815832 (15958)

● "נוגה" 32 יפיפיות מהממות ומפתות לפינוק מושלם 03-815833-4 (15968)

● "נוגה" [illegible] 03-815837 (15953)

● מבצע: [illegible] בביתך/ מלון 03-245862 (15956)

● [illegible] 03-231547 (15946)

● [illegible] 052-570073 (15941)

פוליש ונקיון

● "הנדאס" ניקיון פוליש והברקה +הדרקה קריסטלית במבצע! 03-591005 (25776)

● שרביט פוליש +קריסטל +ניקוי שטיחים 03-749723 (16183)

● "המבריק" נקיון ופוליש +הברקה +קריסטל +ניקוי שטיחים 03-315599 (16149)

● "הנוצץ" פוליש ונקיון +שטיחים +קריסטל מבצע לפסח 03-501119 (16129)

נרשמו לנישואין

● [illegible] (16141)

● [illegible] (16155)

● [illegible] (16127)

● [illegible] (16121)

שונות

● [illegible] 03-5742236 03-5742234 (16192)

הכרזות

● [illegible] 03-825431 (16258)

● [illegible] 03-248533 03-249326 (16248)

● [illegible] 03-204316 03-703629 (16246)

● [illegible] 03-5792991 (16228)

● [illegible] 03-442685 (16215)

● [illegible] 03-812623 (16212)

● [illegible] 03-282661-2 (16281)

● [illegible] 03-7524921 (16182)

● [illegible] 03-5101929 03-657566 03-5101331 (16181)

● [illegible] 03-5468297 03-5465778 (16163)

● [illegible] 03-221941 (16155)

● [illegible] 03-442685 (16146)

● [illegible] 03-5464514 (16123)

● [illegible] 03-5464514 (16120)

● [illegible] 03-7521199 03-5742084 (16066)

● [illegible] 03-289829 (16045)

● [illegible] 03-204316 03-703629 (16016)

● [illegible] 03-815850-1 (15955)

● [illegible] 03-299407 (15935)

● [illegible] 03-299407 (15934)

ירושלים

ריפוי והרזיה

● [illegible] 02-245136 (16188)

● [illegible] 02-388772 02-385893 (16150)

● [illegible] 02-224141 (16053)

● [illegible] 02-232883 (16052)

● [illegible] 02-384107 (15977)

חיפה

הכרזות

● [illegible] 03-249326 03-248533 (16062)

תודה מקרב לב"י

קרן לב"י מודה לאזרחי ישראל וליהודי התפוצות על תמיכתם בצה"ל באמצעות לב"י

ניתן לתרום בחשבונות לב"י בכל סניפי הבנקים ובהמחאות בדואר לפי הכתובת:
לב"י – הקרן למען בטחון ישראל
רח' ארניא 17, הקריה, ת"א 64754

לב"י למען בטחון ישראל

אור(טז) בקצה המנהרה

מכבי ת"א ניצחה בחוץ את אחת היריבות החלשות ביותר בהן נתקלה באירופה

שירות „דבר"

מכבי ת"א יודעת לקבל מתנות. אמש הוכיחו המכבים כי הם קרובי משפחה של אלוהים. הם ניצלו עד תום את חולשת ההרכב המגבר של אורטז, ועשו צעד חשוב לקראת הופעתם שמשחק חצי הגמר שיערך באתונה. המכבים גברו בדי הגעש של „להתמוטטות" של האלופה הצרפתית החלשה בתוצאה 82:91 (36:41).

בית הגמר לאלופות

מכבי	91 (41)
אורטז	82 (36)

המצטיין: קן בארלו
המאכזב: פרדי אופנאגל
שופטים: מוסארד והורמן
צופים: 6000
אולם: להרמוס, אורטז

★ מכבי ת"א: בארלו 34, ג'מצ'י 27, מאגי 15, סימס 12, דניאל 2, ליפין 1.

★ אורטז: קרטר 21, באוד 16, האקה 15, דגאנס 14, קאבה 8, אורטגה 5, אופנאגל 2.

אין ספק, כי המזל מהווה חלק בלתי נפרד מהצלחת קבוצת כדורסל ויתכן שהמזל הולך עם הטובים. בכל מקרה אמש נהנתה מכבי מכמה מתנות בלתי צפויות. השחקן הגבוה של אורטז, תום שפלד לא שיחק בגלל פציעה בקרסול, הרכז המצטיין, פרדי אופנאגל התולה שיחק רק כמה דקות והוא גילה יכולת עלובה. הקלע המצטיין, האוורד קרטר הציג במחצית הראשונה את אחד ממשחקיו הגרועים ביותר העונה ורק כשהמשחק היה גמור הוא התחיל לאפס את ידו ובנוסף לכל אפילו השופטים היו טובים עבור מכבי, אם לא יותר מכך.

העיקר: הנצחון

אולם, התוצאה היא החשובה ביותר ואמש זכתה מכבי בנצחון משכנע. אין ספק, כי מכבי ראויה להנות מהמזל. אומנם קשה למדוד את יכולתה מול קבוצה חלשה כאורטז, אבל השחקנים גילו שאפתנות רבה וצריך לזכור, שמכבי שיחקה באולם ביתי מכוער, שבו נדיר מאוד לראות את אורטז מפסידה. כוכב המשחק היה ללא ספק קן בארלו, שהציג את משחקו הטוב ביותר במדים ה„צהובים".

בארלו שלט ללא עוררין מתחת לסלים וגילה יכולת קליעה מעולה. הצרפתים הנמוכים נראו חסרי אונים מולו. לא רק בארלו היה מעולה. וילי סימס ביצע עבודת שמירה נהדרת על קרטר והצליח להוציאו משיווי משקלו. אומנם במחצית הראשונה ידו של קרטר לא היתה מאופסת, אבל לסימס היה חלק בלתי מבוטל בשיתוקו.

הדורון של ג'מצ'י

דורון ג'מצ'י התאושש מפציעתו והוא גילה כושר קליעה מעולה ממרחק. ג'מצ'י אף הצליח לסחוט תשואות סוערות מהקהל הצרפתי הקנאי. חן ליפין היכו היטב את משחק חבריו והוא הצליח להכתיב את הקצב המתאים למכבי. קוין מאגי לא היה אומנם בשיאו, אבל הוא השתלב היטב במשחק חבריו. מוטי דניאל ששיחק לעיתים היה טוב בהגנה. מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי לא שיחקו אפילו דקה אחת והדבר מרמז לגבי העתיד.

כאמור, לאורטז לא היה מה להציג. ללא כוכביה שחקני הספסל שלה לא הצליחו לחולל ניסים. רק במחצית השניה הם הצליחו להוות יריב שקול למכבי, אבל בהמשך הם נאלצו להניף דגל לבן. 6000 אוהדי אורטז, שהגיעו למשחק מכל כפרי האזור ומילאו את האולם עד אפס מקום התקשו במהלך המשחק להשלים את יתרונה המוחלט של מכבי ולעיתים הם השליכו חפצים, אבל בסך הכל הם היו הוגנים וידעו לקבל את העובדה שהקבוצה הטובה יותר נצחה.

בארלו: הגיע הזמן

פתיחות המשחק היתה שקולה. הצרפתים הצליחו לשלוט בכדורים החוזרים מהסל ולהיות בתמונת המשחק. באותן דקות בלטו בשורותיהם באוד, דגאנס והאקה. מכבי נהנתה מיכולת מעולה של בארלו. בשלהי המחצית הראשונה הצליחו המכבים לברוח במעט ולרדת להפסקה עם יתרון של חמש נקודות – 36:41.

במחצית השניה הגיעה ההסתערות הגדולה של מכבי. בארלו המשיך לקלוע וג'מצ'י נכנס לפעולה. הצרפתים שיחקו באותן דקות כסירונים והיתרון המכבי טפח עד ל־16 נקודות. בדקות הסיום נזכר קרטר להתחיל לקלוע, אבל זה כבר היה מאוחר מידי.

שריקת הסיום מצאה את מגוזלי ושחקני מכבי מאושרים ויורדים מחובקים לחדרי ההלבשה. אין ספק, כי אוהדי מכבי כבר יכולים להכין את הנסיעה לבלגיה בתחילת החודש הבא.

נצחון דחוק לאריס בהולנד

קבוצת אריס סאלוניקי זכתה אמש בקושי רב בנצחון בחוץ על האלופה ההולנדית השאפתנית, דרבוס – 87:88. המשחק היה שקול וההולנדים עמדו על סף הפתעה. בשורות אריס בלט ניקו גאליס, שקלע 38 נקודות.

לפני המשחק נראו המאמנים מאושרים. ראלף קליין (משמאל) צחק אחרון ומאמן אורטז, ג'ורג' פישר יכול לשמור את התמונה באלבום למזכרת...

דעה אישית — אהרן להב

עוד טיפטיפה מזל

„לילה טוב לתל־אביב", סיים שדר הטלוויזיה, אורי לוי, את השידור מאורטז. ואמנם, אחרי סיום המתח שזימנה לנו אמש מכבי ת"א גם במשחק, שלכאורה נראה קל להכרעה, נזקקו לאיחולי לילה טוב. הקהקים בנצחון, אבל ניכר בעליל שהקבוצה התל־אביבית אינה נמצאת העונה במיטבה. [illegible]

מכבי ת"א הפסה אתמול את הטרנסים בהרכב הניף לחקי הגמר שופטים, מבלגיה ומשותפים שמרה עצמה בכוללה במשימתה. הם נכנסו להר הגעש של האיצטדיון באורטז ולא נכנעו ללחץ הקהל על הקיים. לא צעקות ולא זריקת חפצים עירערו אף לרגע את השיפוט האובייקטיבי.

אם בכל זאת זכו המהובים בנצחון שהשאיר אותם בתמונת חצי הגמר, לפחות עד ליום חמישי הבא למשחק המכריע נגד פרטיזן בלגראד ביד אליהו, הרי היה זה בזכות קן בארלו, שהפגין משחק מבריק. איש אחד של החמישיה היה חן ליפין כרכז משחק בעל נסיון שלא הדריך את המשחק, אלא ניהל אותו בישוב הדעת.

רלף קליין לא הימר על מחליפים. הוא פתח עם ג'מצ'י, ליפין, סימס, מגי ובארלו ונתן לצוות הזה לרוץ כל הזמן, להוציא שלוש דקות בהן כיכב רע מוטי דניאל. המשחק של מכבי אמש התבסס בעיקר על מבצעים אישיים. משחק קבוצתי לא נראה וגם על הכדורים החוזרים השתלטו המכבים בקושי רב.

מה יש לדבר? עם טיפטיפה מזל נגד פרטיזן עוד תגיע מכבי ת"א לשלב חצי הגמר של גביע אירופה ואת בעונה החלשה ביותר שלה מאז החלה לשחק במסגרת האירופית.

השנה חל שינוי קיצוני לרעה באורטז ואתמול התגלתה סיבה מרכזית: פרדי אופנאגל. הרכז הצרפתי ממוצא שווייצרי סובל מדיכאון נפשי תקופה ארוכה למדי. השנה הוא לא מצליח למצוא את יכולתו והדבר ניכר היטב בתוצאות משחקי קבוצתו. אתמול נפוצו שמועות, כי אופנאגל משתמש בסמים ואם לשמועות האלה יש בסיס, הרי ברור לכולם מה גרם הסם לעיירה הקטנה בעלת 11,000 התושבים, שהכדורסל הוא סם החיים של תושביה.

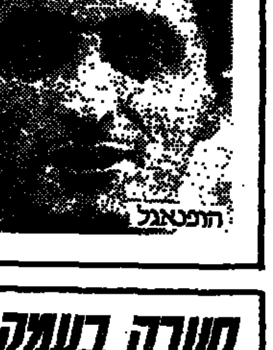

הופנאגל

סערה בעמק: לכדורסלן צעיר מחפציבה אישרו רכב צמוד לנסיעה לגליל־עליון

מאת שמעון דים

בעמק ובגליל מתחוללת בימים אלה סערה סביב הכדורסלן הצעיר שני כהן מחפציבה, תלמיד תיכון בכתה י"ב במוסד „גלבוע", הזוכה למעמד של כוכב בקבוצת הפועל גליל־עליון מהליגה הלאומית אף שאינו מרבה לשחק בשורותיה והוא מתמיד בינתיים את קבוצת הנוער של האגודה.

העילה לסערה סביב כהן היא העובדה שקיבל רכב שכור צמוד שנשכר מחברת „הרץ", הממומן על־ידי הגליל העליון וחונה דרך קבע ליד ביתו.

יצויין כי כרטיסו של שני כהן נרכש העונה על־ידי הגליל העליון מהפועל בקעת בית־שאן ובכוונת אנשי הגליל לטפחו בקבוצת הנוער שם הוא שחקן מפתח כדי להביאו בשלב יותר למשחקי הקבוצה הבכירה מהגליל. לדברי כהן, הרכב הצמוד שהועמד לרשותו, מסייע לו בנסיעותיו התכופות מהעמק לגליל לאימונים ולמשחקים.

בבקעת בית שאן מציינים כי עדיף היה לשני כהן להתמודד בקבוצתם בטרם יעבור לגליל שם הוא מתבזבז על הספסל. את העובדה שהעמידו לו רכב שכור, לא רואים בבקעת בית־שאן בעין יפה. לדברי חברים בקיבוצי האזור, זו פעם ראשונה שתלמיד תיכון בן 17 מקיבוץ זוכה לרכב צמוד החונה ליד ביתו ובין הסתם, גם מנקר עיניים.

מזכיר קיבוץ חפציבה אמר לכתב המקומון „כל העמק והגליל", שחשף את הפרשה, כי מדובר במצב חריג שתלמיד תיכון בקיבוץ מחזיק ברכב צמוד ואומנם ההחלטה לאשר לשני כהן את הרכב מטעם הגליל עברה בקושי במזכירות הקיבוץ, לא לפני שהוטלו עליה סייגים מחמירים. בשיחה שהתקיימה לאחרונה בין נציגי הקיבוץ לראשי הגליל העליון, דווח כי הקבוצה הצפונית מרוצה משני כהן והוא נחשב לשחקן שישי בקבוצה.

מנהל קבוצת הכדורסל של הפועל גליל עליון, עמית גל, אמר כי חברת „הרץ" בצפון מסייעת לקבוצתו ובמסגרת זו השכירה את הרכב לקבוצה וזו החליטה להעמידו לרשות שני כהן. לדברי גל, החלום בגליל לטפח את שני כהן ולהכשירו כשחקן מרכזי בקבוצה בתוך השנים הקרובות וזו הסיבה שהחלום ללכת לקראתו בכל הקשור להגעתו לאימונים ולמשחקים.

אופק – מועמד יחיד למזכ"ל הפועל

בפגישה שנערכה אתמול ב„מיפגשים" ביוזמת גד אגוזי, גזבר ההתאחדות לכדורגל, הודיע יעקב אבימור ליצחק אופק, כי החליט שלא יתמודד על תפקיד מזכ"ל הפועל.

אבימור אמר, כי הגיע להחלטה זו בעקבות פניות של חברים בעפולה, כי הם רואים בו מועמד לראשות העיריה וההתמודדות שם היא נגד הליכוד ולא נגד חברים. מסיבה זו ובעקבות פנייתו של גד אגוזי וחברים מרכזיים נוספים, החליט להסיר את מועמדותו לתפקיד.

אופק אמר במהלך הפגישה, כי הוא מעריך את ההתמודדות שהסתיימה בדרך חברית לטובת „הפועל" וההסתדרות. אופק הביע תקוה, כי היחסים הטובים יוסיפו לשרור ביניהם גם בעתיד. (הודעה משותפת זו לעתונות נוסחה ונחתמה על־ידי השניים בתום פגישתם והם מציגים אותה לעין העדשה). (צילום: יוחנן סלינגר, ישראל־סאן)

ריאל מאדריד עשתה זאת

אמש ברבע הגמר האירופי בכדורגל: ריאל עבדה את באיירן ■ מכלן (תיקו במינסק משער של אוחנה) ובריד' (נצחון על פנאתנייקוס) בחצי הגמר

במשחק המרכזי ברבע גמר גביע אירופה (גומלין) בכדורגל גברה ריאל מאדריד בביתה על באיירן מינכן 0:2 והעפילה לחצי הגמר. הספרדים עשו עד כה דרך קשה ביותר, כשהדיחו בדרך את אלופת אירופה פורטו, אלופת איטליה נאפולי ואלופת מערב־גרמניה באיירן. (הקבוצה באותיות זהרות עלתה לחצי הגמר ובסוגריים התוצאה בסיכום שני מפגשי רבע הגמר).

● ריאל מאדריד – באיירן מינכן 0:2 (3:4). 95,000 צופים, שמילאו את איצטדיון „ברנבאו" במאדריד ראו את קבוצתם האהובה, ריאל, חולפת על פני משוכה גבוהה נוספת בדרך לחצי הגמר. התוצאה נחתמה כבר במחצית הראשונה משעריהם של מילאן יאנקוביץ' (27) ומישל גונזאלס (41). הענק הגרמני הוחלל משהו בחצי השני, כפי שעשו להם הספרדים לפני שבועיים, עלה בתוהו.

● גלאזגו ריינג'רס – סטיאווה בוקרשט 1:2 (2:3). האלופה הרומנית ואלופת אירופה לשעבר, סטיאווה בוקרשט נוצחה אמנם בגלאזגו ע"י הריינג'רס (של אבי כהן, השוהה באוקיאניה) 2:1, אך עלתה בגלל נצחונה לפני שבועיים 0:2 בביתה. הרומנים הודימו בשער פתיחה מרגלי מריוס לאקטוס (3) ושני שערי המהפך – ריצ'ארד גוף (16) ואלי מקויסט (30) – כבר לא הועילו לסקוטים, שלחצו עד הסיום אך לא פיצחו את ההגנה הרומנית.

● אנדרלכט – בנפיקה ליסבון 0:1 (2:1). 44,000 צופים מעודדים ושער נצחון של האיסלנדי הבינלאומי ארנור גודיונסן (64) לא הועילו לאנדרלכט, בעונה לא מוצלחת. הבלגים ניצחו אמש 0:1, אך הפסדם בליסבון 2:0 הכריע את גורלם.

● איינדהובן – בורדו 0:0 (1:1). והאלופה ההולנדית עלתה לחצי הגמר, למרות התיקו הביתי 0:0 מול בורדו מצרפת לעיני 27,000 צופים. התוצאה בסיכום שני המפגשים 1:1 וההולנדים נהנים מיתרון שער החוץ שהבקיעו לפני שבועיים.

גביע המחזיקות

● אייאקס – יאנג בויס 0:1 (0:2). מחזיקת גביע המחזיקות, אייאקס אמסטרדם, עלתה לחצי הגמר בעקבות נצחון ביתי 0:1 על יאנג בויס ברן משוויץ. גם בחוץ ניצחו ההולנדים באותה תוצאה. את שער הנצחון, אמש, לעיני 30,000 צופים, הבקיע פיטר לארסן בדקה ה־39.

● דינמו מינסק – מכלן 1:1. קבוצתו של אלי אוחנה, מכלן הבלגית, חוללה את הבלתי יאומן, כאשר כפתה תיקו 1:1 במינסק משער יתרון של אוחנה ועלתה לחצי הגמר בזכות ה־0:1 הביתי (ראה מסגרת).

גביע אופ"א

● ורדר ברמן – ורונה 1:1. הקבוצה הגרמנית, וורדר ברמן נפרדה אמש בתיקו ביתי 1:1 מורונה האיטלקית לעיני 39,000 צופים. הגרמנים הוליכו 0:1 משערו של סאואר (32), אך חלפסינה השווה (53).

● פ.צ. בריד' – פנאתנייקוס אתונה 0:1 (2:3). שער הנצחון של קנת ברילה (43) העניק לבריד' את הכרטיס לחצי הגמר. המשחק באתונה נסתיים בתיקו 2:2 מבישול שוזין של רוני רוזנטל, שאמש שחק רק בחלק מהמשחק. 15,000 צופים חזו במשחק.

★ הונגריה גברה בבודאפסט רק 0:1 על תורכיה במשחק רעים בכדורגל, משער של יוזף קיפריך בדקה ה־90.

★ השחיין הסובייטי איגור פוליאנסקי קבע שיא עולמי חדש ב־100 מ' גב (55.16) בפעם השניה בתוך 24 שעות.

הרוסים חשו מרה רגלו של אוחנה

הקבוצה הבלגית מכלן וכוכבה אלי אוחנה [illegible] בגביע [illegible]

מכלן יצאה למינסק [illegible] יתרון דחוק 0:1 מהמשחק הראשון. [illegible] שהבקיע את השער הסוקמי בדקה ה־29 [illegible] 50,000 הצופים.

מינסק תקפה בהמשך [illegible] בדקה ה־69 [illegible]

להזכירכם, אוחנה הבקיע [illegible] העלה לרבע הגמר.

הפועל ר"ג והראשוניות עדיין „צמודים"

מאת שמואל קלינר

סטטוס קוו בצמרת: כל 3 הגדולות – מכבי הפועל ראשל"צ והפועל ר"ג – ניצחו בצורה משכנעת יריבות נחותות והפער ביניהן נשמר בצמרת – הפועל יוצא – גם הסיכוי להשתלב בפלייאוף העליון נותר בעינו.

הפועל ר"ג	29
מכבי נתניה	24

שערים לר"ג: גרא 10, וליגנר 8, סומך 7, בני גת 2, ספקן 1, דגן 1.
שערים לנתניה: אלסקאוגה 11, פינקלשטיין 4, דווידאי 3, פפירוביץ' 2, הרבון 2, שמיר 1, לימן 1.

הפועל רחובות	19
הפועל פ"ת	16

שערים לרחובות: ולצר 7, יורם כהן 6, משיח 3, זבולון 2, גמליאל 1.
שערים לפ"ת: טנגבים 3, אמר 3, אוברקוביץ' 2, זלדינר 2, שמי 2, גולדבליט 2, חלוצה 1, ברעמי 1.

הפועל ראשל"צ	33
אליצור הרצליה	14

שערים לראשל"צ: ודי 10, אקרמן 7, חיים רון 3, קישניר 3, שלום כהן 3, פרי 3, דיין 2, נחמני 1, אליהו 1.
שערים לאליצור: פיירלבר 4, הג'ג' 4, שמידט 3, הרסמן 1, קורן 1, גולדשטיין 1.

ארזים ר"ג	23
קרית שרת	20

נצחון בכורה לארזים. שערים לארזים: מרגלם 7, אלינב 5, ונינקר 3, בן־עמי 3, פרי 2, ראב 2, יואב דורון 1.
שערים לקרית שרת: דיין 7, גרינפלד 4, וזהבה 4, מטלסון 3, צילינגר 3, פישר 1.

מכבי פ"ת	25
נוף ים	20

שערים לפ"ת: בכר 6, מגדל 6, ברוייר 4, קביליו 3, מלקין 3, רוזוביץ' 2, קרבי 1.
שערים לנוף ים: בס 6, פריקמן 5, אלמוליגוס 3, הרמל 2, קוזם 1, דייפרד 1, מרינה 1.

מכבי ראשל"צ	33
מכבי רחובות	17

נצחון קל לאלופה, כמעט זהה לנצחונה של יריבתה העירונית, הפועל ראשל"צ.

מיטצ'ל: אחתוך הגנת ישראל

[illegible]

דריקס שנכנס במחצית השניה, פורץ בין שני סינים

סידני (שירות „דבר"). – בעוד נבחרת ישראל ממשיכה בהכנותיה כאן לקראת המשחק המכריע עם אוסטרליה ביום א' הקרוב בניו־זילנד, שבשבילה יהיה זה בבחינת לישרוד או להיעלם מהמאבק על סיאול – פנינו לראות כיצד מתכונן הצד השני של המטבע לאותו מאבק עצמו: פרנק ארוק ולהקת הקנגורוס שלו.

האוסטרלים מצפים כמובן בכליון עיניים להופעתו של דייוויד מיטצ'ל, התוצרת חוץ שלהם בפיינורד ההולנדית, אותו מכתירים העתונאים האוסטרלים בתואר „השחקן הזר הטוב ביותר בהולנד ובאירופה כולה".

ארוק שיחרר את שחקני הנבחרת שלו לשלושה ימי שהיה במחיצת המשפחות. אתמול הם שבו חזרה למסגרת של אימונים. היום ימריאו האוסטרלים לקרייסטצ'רץ' ויגיעו לעיר זו 24 שעות לפני נבחרת ישראל.

גם לידידנו יש בעיה של פציעות. אתמול נתגלתה פציעה אצל הקפטן הוליבר שלום צ'ולי יאנוקס, נפצע באצבע רגלו ועובר סידרת טיפולים מרוכזת. יאנוקס אמר: „אני מאד מתוח לקראת המשחק הזה עם ישראל כך שמעט כאבים לא ימנעו ממני לשחק".

בדרכו לאוסטרליה נחת הכוכב מיטצ'ל בלונדון שם תפסו אותו, בין לבין, לראיון טרנס יבשתי לסידני. הוא אמר: „אני מוכן ודרוך להגיע ולחתוך את ההגנה הישראלית ביום א' הקרוב". במשחק האחרון במסגרת פיינורד רוטרדאם נגד איינדהובן נפצע מיטצ'ל 15 דקות לפני הסיום, אולם הפציעה איננה רצינית. ועוד מפניני מיטצ'ל: „המשחק הזה נגד ישראל הוא מסוג המשחקים שאני מצפה להם. מעולם לא שררה אהבה גדולה ביני לבין ההגנה של ישראל. זה לא ישתנה גם אחרי המשחק הקרוב".

האוסטרלים יוצאים לניו־זילנד בהרגשה מרוממת. עתה נוסף על ג'ימי פטיקאס ופראנק פארינה יש ברשות ארוק את הכוכב הגדול של אוסטרליה אי פעם.

שלושה שבועות בחוץ

אתמול מלאו שלושה שבועות להימצאות נבחרת ישראל מחוץ לבית. „מיחוש" מתחיל לחוש לחץ מתגבר אצל שחקני ישראל. הגעגועים אוכלים כבר בכל פה. אין רגע פנוי בקוי הטלפון לכיוון ישראל. כל שחקן תלוי על שפופרת הטלפון. שומעים סיפורים מהארץ, קולות הנשים והילדים וכל אחד שב מהתייחדות זאת עם הסיפורים והבנים והלא נכבנים על הנעשה בנבחרת בסידני.

בעיקר מתבטא הלחץ הנפשי של השחקנים בכל מיני דברים פעוטים המקבלים פרופורציה של בלון. כל תקל – אגדה כל אי הבנה – סיפור במשכים. מה חושש מיחוש? אבל אינו מפגין כלפי חוץ אלא מנסה להרגיע ולהגיד כי זה הצוות הנוח ביותר שיש לישראל באוקיאניה. המלווה של המשלחת הישראלית כאן, בני שפייזר, תורם אף הוא להפגת המתח. יום ארוחות ערב תג'יגית שכללה מופע חשפנות. השחקנים לטשו עיניים, נהנו והלכו לישון. כולם מאוחדים ובראשם אורי מלמיליאן כי ההכנות בסידני בסדר גמור והנבחרת מתכוננת נכון לקראת יום א' הקובע.

טניסאי הודו יגיעו שבוע לפני הדייוויס

מאת יצחק אשל

נבחרת הטניס ההודית, שתתמודד בתחילת החודש הבא עם ישראל בגביע דייוויס, תגיע לארץ ב־1 באפריל ותתכונן במשך שבוע להתמודדות.

ההודים לא יצביעו את הופעתם בישראל הרי איהבנות הפוליטית שלהם. בראש המשלחת יעמוד מזכ"ל התאחדות הטניס ההודית, פ.ג. רידי, שאף יקדים את בואו ביומיים כדי לתאם סידורים טכניים עם הישראלים.

במברק מההתאחדות הבינלאומית נמסר הרכב הנבחרת ההודית לתחרויות: האחים ויג'יי ואננד אמריטראג', ראמש קרישנן ורומנתאן. המאמן הוא ראסל סימפסון.

● שני ישראלים העפילו לחצי גמר הסבב הבינלאומי בטניס באשקלון. רביב ויינפלד גבר על בודע מרנשטיין 2:6,6:7,6:1 ואילנה ברגר ניצחה את דליה קדיאס 2:6,6:7.

מנסדורף לסיבוב השני בפלורידה

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, העפיל לסיבוב השני בטורניר בקי ביסקיין, פלורידה, כשגבר על הדרום אפריקאי גרי מולר 1:6,3:6,3:6.

מנסדורף מדורג 18 בטורניר, בו יוענקו פרסים בגובה 2.1 מליון דולאר.

מכבי ת"א נוצחה גם ע"י הנוער

מאת שמואל קלינר

נבחר הנוער בכדורגל גברה אתמול על מכבי ת"א 0:3. מחצית ראשונה משופרת של הנערים הציגה את המכבים במערומיהם גם במסגרת משחק אימון בלתי מחייב.

כבר בהפסקה נרשמה התוצאה המשכנעת. יוסי מרד מבני יהודה הבקיע ראשון, דני ניראון מהפועל פ"ת העלה ל־0:2 ויצחק זוהר ממכבי יפו השלים את המלאכה ל־0:3.

באופן טבעי ירד הקצב לאחר ההפסקה, אבל בהחלט אפשר לשאוב עידוד מיכולת הצעירים, שהציגו שיפור לעומת המשחקים האחרונים. בשער המכבי עמד שוער הנערים של הקבוצה, אבל לא בו יש לתלות את קולר ההפסד הקבוצתי. חרף חסרון שחקני הנבחרת קשה היה להתלהב ממשחקם של אלון נתן, סבק וגריאבי, שהיו נרפים וחלשים.

למשחק האימון הזמין המאמן שלמה שרף רק 14 שחקנים. ביום שני הקרוב יהיה אימון נוסף ולמחרת יצאו הנערים למחנה אימונים בשפיים עד סוף השבוע, שבמהלכו יתמודדו עם הכח ר"ג (ביום ג') ועם הפועל חיפה (ביום ד'). לאחר מכן תצא נבחרת הנוער לטורניר בפורטוגל ובשוויץ.

אליצור צפוייה להפסד בגליל

מאת משה כהן

קבוצת הפועל גליל־עליון תשאף הערב לנצל את ביתיותה כדי לזכות בנצחון ביתי על אליצור נתניה. המשחק נערך הערב לאחר שהמשחק הקודם בין שתי הקבוצות הופסק בגלל דליפת מים למגרש.

אין ספק, כי שחקני הגליל הם הפייבוריטים לזכות בנצחון, שיבסס אותם במקום השלישי בטבלה.

תמריץ הונגרי באליפות השחיה

מאת ברוך דגון

נבחרת השחיה ההונגרית תהווה „תמריץ איכותי" באליפות החורף, שתפתח היום במכון וינגייט ותמשך שלושה ימים.

ההונגרים הצעירים, שקיימו מחנה אימונים בארץ, עשויים, אולי, למשוך את השחיינים הישראלים לשפר את הישגיהם. במיוחד אמורים הדברים לגבי שבט פורת וערן גרומי, חברי הסגל האולימפי הרחב, המבקשים לקבוע באליפות את התוצאות, שיבטיחו את נסיעתם לסיאול.

האליפות תהיה הפעם „חמה" במיוחד גם משום שבסיומה תקבע הנבחרת הישראלית לתחרות האומות לנוער בחודש הבא בבלגיה. מצפים לתוצאות טובות מהאולימפיים ומשני השחיינים, שהתאמנו באחרונה בגרמניה – הותיק שבט פורת והצעיר בן ה־17 גלעד חן. אייל שטיגמן, ה„אס" הישראלי, לא יטול חלק באליפות מאחר ששב לגרמניה להמשך הכנותיו לסיאול.

הבולטים בנבחרת ההונגרית, ששבה לישראל לאחר 22 שנות ניתוק, הם פטר סאבו בן ה־20, שהישגו ב־200 מ' חזה דירג אותו תשיעי בעולם בשנה שעברה, ואלופי הנוער באירופה, טמש דבנר (משוחי החזה, טיבור קיש (200 מ' פרפר) וזרוזה וארגה בת ה־17 (100 מ' גב).

חדשות של שבת

■ **רפי מלכא**, חושף מסכת בידוי הראיות בשב"כ, על יצחק זמיר, אברהם שלום, דו"ח לנדוי, יוסי גינוסר, נורמות והתמוטטות, אשמת לבנון, ההתקוממות בשטחים, אומץ לב, "אמיץ קטן מאוד אני". ראיון ופרופיל מאת **יעל גבירץ** ■ שמיר משתדל בוושינגטון, צוות "חדשות" באימפריה ■ **דורון רוזנבלום**: מה עושה מפא"יניק לג'וב ולהפך ■ **אורית שוחט**, תשובה לרוזנבלום ■ דיינסטי ויז'ניץ מאת **אמנון לוי** ■ עמוס קינן: למה אני בורח לשתיה, מאת **שרית ישי־לוי** ■ **מאיר שניצר**: מה עשה ברבש לקלי מקגיליס! ■ דאוד טורקי: "אם ילחצו יותר מדי, תהיה התקוממות". מאת **יגיר אלפיה** ■ **אלישע שפיגלמן** עם דוד מושביץ ■ **אלעזר שטורם** ■ המתאגרף הוריקן זכאי סופית ■ **דן בן אמוץ**: דמיאניוק, משפט ללא מוסר השכל

הודעה לבעלי היחידות של

„אלמוג" — קרן צמודה באמנות לתשלומים שוטפים.
„צבר" — קרן להשקעות משותפות באמנות.

תשלום הדיבידנד החודשי במאמן פטור ממס־הכנסה לחודש מרץ 1988 כדלקמן:
ב„אלמוג" 6.8% מהערך הנקוב.
ב„צבר" 5.5% מהערך הנקוב.
התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים בע"מ החל מיום 28.3.88 בגין יחידות שהיינה במחזור ביום 20.3.88.
לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם יבוצע התשלום כדלקמן:
ב„אלמוג" – בתמורה ולאחר הפקדת תלוש מס' 140.
ב„צבר" – בתמורה ולאחר הפקדת תעודותיהם.
תלושים ותעודות למוכ"ז ניתן להפקיד באמצעות כל אחד מסניפי הבנקים בארץ וחברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
המרת הדיבידנד ביחידות חדשות – ללא שיעור הוספה
בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום 28.3.88.
לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם ונבצע המרת הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום ההפקדה.

מנהל הקרן: **פועלים – ניהול קרנות באמנות בע"מ**
הנאמנים: **בנק הפועלים בע"מ**
בנק דיסקונט לישראל בע"מ

פועלים-קרנות נאמנות

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	‎-7	0	מעונן
אמסטרדם	2	9	מעונן
בואנוס איירס	15	27	בהיר
הלסינקי	‎-8	‎-1	בהיר
הונג קונג	16	19	מעונן
וינה	3	6	מעונן
טוקיו	2	11	בהיר
טורונטו	‎-7	‎-1	מעונן
יוהנסבורג	15	27	בהיר
לונדון	5	11	מעונן
ליסבון	9	18	מעונן
מדריד	5	19	מעונן
מונטריאול	0	0	מעונן
ניו יורק	0	6	בהיר
סאן פאולו	18	29	מעונן
פרנקפורט	5	11	מעונן
ציריך	4	6	גשום
ריו דה ז'נרו	20		בהיר
שיקגו	‎-8	‎-1	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל' 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384455
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282

swissair

כוכבים ולילות

תקליט ישראלי

המחוג הקטן

חוה אלברשטיין, „הצורך במילה הצורך בשתיקה" (C.B.S 460232). יארוסלב יעקובוביץ – סקסופונים, מפוחית; מיקי שביב – גיטרה חשמלית, באס; דורון פיקר – פסנתר; מאיר ישראל – כלי הקשה; חוה אלברשטיין – גיטרה אקוסטית; קולות: מני בגר, הראלה בר, מיקי שביב וחוה אלברשטיין. עיבודים והפקה מוסיקלית – יארוסלב יעקובוביץ'.

חוה אלברשטיין היא צב עם אמביציות. כאשר היא כובשת בסופו של דבר, יעד זה או אחר, אף אחד כבר לא יזיז אותה משם. זה שלה על בטוח. בעולם כזה שבו מופיעים רישות וקוששנידים שחולפים ומהבהבים במהירות הבזק, דמית התקדמותה של חוה אלברשטיין לתנועת המחוג הקטן בשעון: אטיתה, בטוחה, אך בלתי נראית לחלוטין.

היא הייתה „הגברת הקטנה עם הגיטרה" שביצעה שירים של אחרים, כשקולה הוא היתרון העיקרי, אחר כך, משצברה לה מוניטין, החלו היוצרים לכתוב שירים שהוקדשו לקולה והיא עצמה נשארה ברשות המבצעת המסתפקת באינטרפרטציות פרי־גרונה. לפני מספר שנים הוציאה תקליט שהופיע בו רוב עבודה משותפת שלה ושל גידעון כפן. רוב הטקסטים באלבום היו שלה. טקסטים אישיים בדרך כלל, פשוטים ותמימים וניכר שחלקם נכתבו זמן רב לפני שהוצאו לאור.

בתקליט החדש, בן שיתוף פעולה עם המעבד יארוסלב יעקובוביץ' היא כתבה לחנים לעשרה מתוך 12 השירים ולתשעה מהם, כתבה את המילים. בנוסף לבעלות על חלק הארי של המנגינות, הצליחה חוה אלברשטיין להשתחרר לחלוטין מן הדימוי הישן ולקבל על עצמה באופן מלא את התסרוקת המתולתלת. התהליך כל־כך שלם, שאפילו בשעה שהיא שרה את „קרקס" (שיר שיכול היה להתאים לרפרטואר הישן שלה) אפשר להבחין בבירור כי שירתה העכשווית נעימה מפרספקטיבה וניסיון חיים בריא. וזהי בלדה המאוחדת בתוכה שניים מן הישנים: „הבלדה על הסוס עם כתם על המצח וכו'" של יהורם טהר־לב ומתי כספי כמקבילה טקסטואלית ואת „חיוכים" של קבוול בתרגומה של לאה נאור, כמקבילה מוסיקלית. „קרקס" לעומתם, הינה הבלדה הפרטית של חוה אלברשטיין שחתומה על המילים והלחן.

הגישה הכללית בתקליט מינימליסטית למדי, עוברה בולטת במיוחד בשיר „הצורך בשתיקה גובר" (מילים: עמוס לויתן, לחן: חוה אלברשטיין). הגיטרה החשמלית של מיקי שביב היא הצליל היחיד הנאבק, באגרסיביות, בנוכחותו השלטת של קולה הערין, עד שבסוף נרמה, פקעו מיתרי המתכת ומיתרי הקול ניצחו. כאשר היא שרה את המילים: „הצורך במילה..." קשה שלא לראות את פיו המרובע ופניו המיוסרים של שלום חנוך כשהוא שר את אחד מן הבלוזים המוקדמים שלו, ונדמה שחוה אלברשטיין אומרת בפה מלא ובצניעות כנה: „כן, אני שואבת השראה מאחרים".

לגלגולה הקודם עם כפן היה טעם חריף של רגאי. כאן, מביא יארוסלב יעקובוביץ' ניחוחות רוק טוב, שלעיתים מתערבב ב„הולשתה" הדרום אמריקאית של הזמרת (כמו ב„קרקס" וב„מים רבים רבים"). רק הביצוע הווקאלי לוקה בחסר. חוה אלברשטיין עדיין חשה מחויבות גדולה מדי לדיוק הטונלי ואינה מרשה לעצמה לגלוש אל מבוכות הדרמטיזציה שכבראה מתחבאת מתחת.

חנוך רעים

חגיגה צרפתית בערוץ השני

חגיגה אמיתית צפויה לחובבי התרבות הצרפתית על כל מרכיביה. החל מסוף השבוע הזה עומד הערוץ השני לפתוח בתקופת שידורים מגוונת ביותר שכל כולה על טהרת הטעם הצרפתי. המתקפה הזאת תימשך שבועיים ותסתיים בסוף החודש. לשם כך, עומד הערוץ השני לפנות את לוח השידורים הרגיל שלו לטובת לוח השידורים הצרפתי. אין כמעט פן מתחומים הצרפתיים שאינו מיוצג במאה (!) התכניות שעומדות להציף את מרקע הערוץ השני.

ניתן יהיה לראות סרטי ילדים וסרטי אנימציה מדי יום. במשך ששה ימים תשודר בהמשכים „ננה", סדרה דרמטית על פי ספרו של אמיל זולה. הסדרה תשודר בשעה לא נוחה לילדים (21.30) בשל הרמזים המיניים המודגשים בה ושפע המראות האירוטיים המופיעים בה. עוד בתכניות, סרט דוקומנטרי על יהודי פאריס. הסרט מביא את סיפורם של יהודי מזרח אירופה אשר ברחו ממנה והשתקעו בפאריס, שם הם יצרו מסגרת חיים חדשה.

איב מונטאן, ברברה, מישל ז'ונאס הם רק מעטים מכוכבי הזמר והשנסון שיעטרו את תכנית הבידור, שיוקרנו במסגרת התכניות. מדי יום תפתח את התכניות הצרפתיות פינה דוקומנטרית על „צרפת היום", המצלמה תטייל ברחובי המדינה ותתמקד בזוויות שונות ומעניינות של חיי הצרפתים.

הספרות תיוצג על ידי המגאזין הצרפתי המהולל „אפוסטרוף". זוהי תכנית יוקרתית של „אנטן2" שמארחת מדי שבוע סופרים, עיתונאים ואנשי אקדמיה עלית. המנחה ברנרד פיבו הפך בעקבות התכנית לאחת הדמויות הפופולאריות בצרפת.

„בטעם צרפתי" שימשך שבועיים נותן טעם של עוד. הטלוויזיה הישראלית נתונה בשנים האחרונות תחת השפעה אמריקאית שלא הותירה מרחב מחייה לתרבויות אחרות. מי שיצפה בשבועיים הצרפתיים של הערוץ השני עשוי לגלות שהטלוויזיה הכללית אינה נותנת לו תמורה הולמת עבור האגרה שלו. אולי זה יהיה צעד ראשון לקראת יצירת איזון בין תוכניות ולבנאריות ממוצא אמריקאי לבין תכניות קלאסיות ממוצא צרפתי.

דניאל בן סימון

בקרוב

„מוכת ירח", „אימפריית השמש", „הילד שידע לעוף", „לאור היום", „לוחמי החופש", „הכלב בעל לב הזהב", „מחנה קיץ בחלל", „חבורת הזבל" ו„עבודה בעיניים". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

שר מבססת את מעמדה ככוכבת ב„מוכת ירח", הסרט עליו היא מועמדת לפרס האוסקר. היא מגלמת את לורטה קאסטוריני, אלמנה שמסכימה להנשא לג'וני קאמרי, לאו דווקא מפני שהיא אוהבת אותו. מפגש עם אחיו של ארוסה, רוני, מבעיר בלב אהבה אמיתית. טיפוסים איטלקיים ניו יורקיים עסיסיים מעטרים את הקומדיה שביים נורמן ג'ואיסון („בנר על הגג", „ספורה של אגנס"). ניקולס קייג' („בייבי אריזונה") הוא רוני, דני איילו באחיו ג'וני, ויגסנט גרדיניה ואולימפיה דוקאקיס כהוריה של לורטה.

★

„אימפריית השמש", על פי רומן מאת ג.ג. באלארד, הוא עוד ספקטקל של נער הזהב ההוליוודי, סטיבן שפילברג, שלאחר „הצבע ארגמן" הוליס לטפל בנושאים רמי מעלה. זהו סיפורו של הילד ג'ים גרהם שחי ברובע הבריטי של שנחאי. הקשר עם הוריו ניתק עם הפלישה היפאנית לסין. הוא נאלץ להתמודד בכוחות עצמו בתנאי המעצר הקשים במחנה הסגר שבו מרוכזים היפאנים אירופאים ואמריקאים. תסריט של המחזאי הבריטי טום סטופרד, שמימדיו המיסטיים מזכירים בכל זאת את עברו של שפילברג. כריסטיאן בייל הצעיר בתפקיד הראשי ולצידו ג'ון מלקוביץ' ומירנדה ריצ'רדסון.

★

מציאות ודמיון בסרטו של ניק קסל „הילד שידע לעוף", סיפור ידידות בין מולי, נערה בת 14, לאריק, נער אוטיסטי המאמין ביכולתו לעוף. כאשר מולי מאושפזת לאחר פציעה, אריק נוטל אותה לטיסה מעל העיר. האם זה רק חלום או שהוא באמת מסוגל לעוף? לוסי דיקנס וג'יי אנדרווד הם שחקניו הצעירים של הסרט. בין המבוגרים – בוני בדליה, קולין דיוהארסט ולואיז פלטשר.

★

„לאור היום", סרטו של פול שריידר („קללת אנשי החתול", „מישימה"), מתרכז באח ואחות חברים בלהקת רוק וביחסיהם הסבוכים עם הוריהם. תערובת של סרט רוק ומלודרמה משפחתית על רקע מעמד העובדים בקליבלנד. מייקל ג. פוקס („בחזרה לעתיד") וג'ואן ג'ט בתפקידים הראשיים. ג'ינה רולנדס („גלוריה") מגלמת את אמם. ברוס ספרינגסטין מספק את שיר הנושא „נולד בארה"ב".

★

בשכירי חרב לבנים בשרותו של רודן אפריקאי עוסק סרט הפעולה „לוחמי החופש", סרטו של הבמאי הישראלי רייקי שלח („החורף האחרון") שהופק בידי מנחם גולן ויורם גלובוס. בין השחקנים פיטר פונדה, רב בראון ורון אונטל.

בדרך לאוסקר. שר ב„מוכת ירח".

★

פסח מתקרב ועמו סרטי הילדים וה„סרטים לכל המשפחה". בסוף השבוע יוצאים למסכים ארבעה סרטים המתאימים לקטגוריה זו:

● „עבודה בעיניים", מהתלת מתיחות ישראלית, שמותנייה, לשם שינוי, הם נתן דטנר ואבי קושניר – „הבטלנים". בין המתוחים דודו דותן, מנחם זילברמן, תיקי דיין וכמה משדרני הטלוויזיה. ביים יגאל שילון, קודם במאי שותף בסרטי המתיחות של יהודה ברקן.

● „הכלב בעל לב הזהב" הוא מוצר של אולפני דיסני. הכלב המפורסם בנג'י, גוזר קופות ידוע בארה"ב, מטפל בסרט זה בארבעה גורי פומה תמודים, שהתייתמו מאמם. ביים את הסרט ג'ו קמפ.

● „מחנה קיץ בחלל", קומדיית הרפתקאות בחלל החיצון. חבורת בני נוער מתנגנים ומדריכתם בקייטנה מטעם סוכנות החלל „נאסא", משוגרים לחלל בטעות. סרט ראשון לבמאי האריי וינר.

● „חבורת הזבל" מביא לקולנוע כמה מהמפורסמים מבין גיבורי כרטיסי הגועל. חבורת המקיאים, הזבים והנגועים משתחררת מפח אשפה כדי לסייע לנער חביב להשיג את אהובתו. אנתוני ניולי ומקנזי אסטין בסרט שביים רוד אמאטו.

בעריכת זאב פרי

מספרים מישראל בפסטיבל לסיפורי עם באוסטריה

שלושה מספרים ישראליים משתתפים בפסטיבל סיפורי עם שייערך באוסטריה בין ה־19 באפריל ל־5 במאי השנה. פולקה סגנהוף, הנחשב מחשובי המספרים כיום, וסופר בזכות עצמו, מארגן, זו הפעם הראשונה פסטיבל נודד שיבקר בתשע ערים אוסטריות, בגלזן וינה, זלצבורג, אינסברוק וגראץ. הוא בחר בטליה שפירא, יענקל'ה יעקובסון ויוסי סלע להצטרף אליו במסע ובין בדן יאשיאסקי, יהודי קנדי ובצמד מנגנים אוסטרים המנגנים בשירים באידיש. שלושת הישראלים יספרו בעברית ובגרמנית. פולקה טנגהוף שהה בשבוע שעבר בישראל, ערך אירועי קריאה ב„בית אריאלה" והעביר גם סדנה באוניברסיטה. מכאן הוא יצא למצרים. הוא מקווה כי הפסטיבל יהפוך למסורת קבועה.

ורדה צימרמן

יום עיון בנושא ארבעים שנות תיאטרון בישראל

יום עיון בנושא ארבעים שנות תיאטרון בישראל, משולב בביקור בארכיון ובמוזיאון לתיאטרון על־שם ישראל גור במשכנו החדש על הר הצופים, יתקיים ב־20 במארס באוניברסיטה העברית. ברב שיח תחת הכותרת „מה ישראלי בתיאטרון הישראלי" ישתתפו המחזאי יוסף בר־יוסף, הבמאים מיכאל גורביץ, רעמית נזית, המחזאי והבמאי הלל מיטלפונקט, העיתונאי מיכאל הנדלזלץ ומנכ"ל התיאטרון הקאמרי עודד פלדמן. קודם לכן ישא הרצאת מבוא פרופ' גרשון שקד, ד"ר ברעמי פיינגולד ידבר על הסאטירה בדרמה הישראלית וד"ר ריטה בן שחר תספר על תהליך החדירה של העברית המדוברת לתיאטרון בארץ.

ורדה צימרמן

נותנים הסברים

הנהלת פסטיבל ישראל והנהלת הפילהרמונית מסבירים את ביטול הקונצרט בניצוח פנדרצקי

בעקבות הודעה, מטעם פסטיבל ישראל ירושלים, על ביטול הקונצרט בניצוח המלחין הפולני פנדרצקי (בתל אביב) נתקבלו בינתיים שתי גירסאות על סיבת הביטול. הנהלת הפסטיבל מסבירה שהפילהרמונית דרשה סכום של חמישים אלף דולאר עבור הקונצרט החד פעמי (כולל החזרות) בעוד שבשנים קודמות שולם לה סכום של 15 אלף דולאר לקונצרט. עם ההוצאות הנוספות (המקהלה האורחת והסולן) היה התקציב הכללי של הקונצרט חורג מהיכולת הכספית של הפסטיבל.

הפילהרמונית מצידה אינה מכחישה את גובה התשלום שהוזכר, אולם טוענת שלא סוכם דבר סופית עם הפסטיבל. מהתזמורת נמסר כי עוד בטרם הופצה התכניה המודפסת, הכוללת גם את הקונצרט האמור, מן הראוי היה להגיע להסכמה מפורשת בין הצדדים. הפילהרמונית מצריקה, בין השאר, את השכר שדרשה גם בהתאם לתעריפים המקובלים וגם בהתחשב במצבה הכספי הקשה. מיותר להתווכח איזו גירסה נכון להצדיק. העובדה היא שקהל שוחרי המוסיקה בישראל הוא שיפסיד חוויה מוסיקלית. לא נוכל לשמוע את „תחייה" של פנדרצקי ושתיים מיצירותיו הגדולות של אחד מחשובי המלחינים בזמננו ובניצוחו. תוצאה של האווירה הקרתנית שבה מנהלים אצלנו ענייני אמנות.

ישראל דליות

אורחים מפולין בתזמורת י"ם

שני מוסיקאים חשובים מפולין הגיעו לישראל להופיע עם התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור. השניים הוזמנו במיוחד על ידי התזמורת. המנצח אנתוני ויט, בן ה־44, יליד קראקוב, המנהל המוסיקלי והמנצח הראשי של התזמורת הסימפונית הלאומית של שירות השידור הפולני, המרבה לנצח גם מחוץ למולדתו, והצ'לן רומן יבלונסקי, בן ה־43, יליד גדאנסק, המופיע כסולן עם תזמורות נודעות באירופה ובארה"ב. שני האמנים זכו בפרסים יוקרתיים בתחרויות בין־לאומיות.

בשלושת הקונצרטים למנויים בירושלים יהיה יבלונסקי סולן ב„כל נדרי" של מקס ברוך וב„וריאציות רוקוקו" של צ'ייקובסקי. עוד בקונצרט הסימפוניה החמישית של שוסטאקוביץ' והשירה הסימפונית לתזמורת גדולה „קזשאני", בהשראת המוסיקה של אזורי ההרים בפולין, מאת המלחין הפולני בן זמננו וויקייץ' קילאר.

ישראל דליות

יצירות נורווגיות בביצוע ישראלי

שבעה מוסיקאים ישראליים התכנסו, בימים אלה, כדי להשמיע יצירות מאת מלחינים נורווגיים מתקופות שונות. רק יצירה אחת מוכרת בארץ – הסונטה בלה מינור לצ'לו ולפסנתר מאת גריג. האחרות הן: שלושה שירים (למילים של משוררים נורווגיים) מאת אייבין אלנס; „על אודות האהבה" לקול ולפסנתר מאת אויסטיין סומרפלד, יוצר חשוב בן זמננו. הטכסטים מאת סטיין מירן מהבולטים שבמשוררי נורווגיה כיום; „הגר" מאת לאסה טורסן, מלחין מהדור הצעיר, חוברה ב־1976 לשישה מבצעים, עם מילים מאת המשורר והפילוסוף הפרסי עבדול בהא. המבצעים הם: צביה ליטבסקי (מצו־סופראן), יהודית ורשבסקי (כינור), אלכסנדר קגנובסקי (צ'לו), חן צימבליסטה וגלעד דוברסקי (כלי נקישה) ומלורה מרגלית (פסנתר) שהיא גם היוזמת והעורכת של התכנית. המנצח על „הגר" יהיה ריקרדו הגמן. הקונצרטים יתקיימו במוצ"ש במרכז לתרבות ע"ש ספיר בכפר סבא וביום שני ה־21.3, באולם ליאו מודל במרכז זיראר בכאר בירושלים.

כתב עת חדש בנושא פרסום

כתב עת חדש יראה אור בסוף החודש. „פרסום" – מגאזין הפרסום בישראל. האיגוד הישראלי לפרסום, בראשות אבנר בראל, הגיע למסקנה כי יש לתת במה לתחום מקצועי זה, לתת פתחון פה לבעיותיו, התלבטויותיו ועבודתו. עיתון לקמצועים שייכתב בידי מקצוענים ויהיה מיועד גם לכל המתעניין בנושאי שיווק, פרסום, יחסי־ציבור ותקשורת. בגליון הראשון – 44 עמודים.

הכתבה המרכזית מוקדשת לבעיות ההסברה הישראלית בעקבות ההתקוממות בשטחים. כתבה נוספת תדון בשאלה כיצד ישווקו חברות הדלק את מוצריהם לאחר ביצוע הרפורמה. בכתב העת יהיה מדור שיתרכז בחדשות ענף הפרסום הישראלי מבחינת תקציבים, שיטות חדשות, ציוד חדש וכדי ומדור נוסף שיעסוק בנעשה בחו"ל באותם תחומים.

במועצת המערכת חברים אריה רוטנברג, צביקה קרמון, חיים פרס וצבי רימון. נחום ברץ ודוד גרין הם העורכים. את כתב העת יפיק „מוניטין", על־פי הנחיות ואישור האיגוד. מדובר בהסכם מסחרי, שפרטיו עדיין חסויים. המימון, כך מקווים, ייעשה באמצעות מודעות.

בגליונות הבאים צפויים מדורים אישיים, ויוקדש מקום נרחב לנושאי שיווק. באשר לביקורת (האיגוד הישראלי לפרסום מבקר את חבריו) תיתכן הרכבת צוות שבו יהיו חברים מי־שהיו פרסומאים בעבר ואינם מעורבים בתחום היום אשר יתייחסו לנושאים שונים גם מזווית זו.

ורדה צימרמן

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: מצה א (כ).
08.40 ראשית קריאה: בלי סודות בינתיים צירה.
09.00 ארץ מולדת: הנעוזים (כ).
09.20 מדעי הטבע (ז'–ט') העולם מתחת לפני המים.
10.10 אנגלית (ה').
10.30 מה פתאום: פסח.
11.00 אנגלית (ו').
11.15 ערבית מדוברת (ד'–ה') וין (אלטסלה)
11.30 אנגלית (ח').
12.00 מדעי הטבע (על יסודי) חיסון השתלת איברים.
12.25 אנגלית (ס').
13.00 הסטוריה: מתולדות ישראל, חוקרי א"י במאה הי"ט.
13.30 מוסיקה: שירי אביב ופסח.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בלי סודות: בינתיים שווא.
14.30 קשר משפחתי: ש.ח. מ־14.3.88 (כ).
15.10 רחוב סומסום – „מורה לכינור". חכמות ברחוב לקונצרט. קיפי רוצה גם הוא להשתתף בנגינה בכינור, הבעייה היא איך לומדים את כל התורה בשעה אחת.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאחורי שניות לדפוס: דפי מידע טלטקסט.
15.55 ממלכת הדוב הלבן. סידרה תעודית חדשה בת שלושה פרקים המתארת את חיי הדובים הלבנים בקוטב מצפון לקנדה. על חדירת האדם והטכנולוגיות המפרות את האיזון בחיי הטבע. (פרק ראשון) מחזור החיים של הדובים לאורך עונות השנה.
16.50 40 – עד כאן: מגזין טלטקסט יומי כולל מידע הסטורי, סיפורי רקע ומושגים מ־40 שנות מדינת ישראל.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 „הגומוגים" – שם הפרק: „הידעוני".
17.55 דיוויד קופרפילד (על־פי ספרו של צ'ארלס דיקנס). (פרק שישי): דיוויד וחברו סטירפורת' נוסעים לגורפולד לביקור אצל פגוטי ומשפחתה. שם הם פוגשים את אמילי – כעת כבר נערה יפה ומבוקשת. אחרי הביקור חוזר דיוויד ללונדון, מתוודע אל דורה ומתאהב בה (עברי־ערבי).
18.25 הגיע זמן לשון – הפעם על „אפריים פשל ונון של יהושע".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 למשפחה – ענייני הבית המשפחה: צרכנות, עיצוב פנים, בישול, אפנה ובעיות סוציאליות. 1. פינת הבישול – הכנת עוגת פירורים, המבוססת על מתכי שוקולד (שוקולד־צ'יפס); 2. תערוכה של שטיחים ועבודות אחרות – פרי יצירתה של גילה אהרוני משאריות בדים, נייר קרטון, חוטי חשמל ועוד; 3. מרכז לנפגעות אונס – בירושלים נפתח המרכז הראשי לנפגעות אונס במגזר הערבי. נסרין קרטאן – אחת ממרכזות המקום – מספרת על פעילותו של המרכז. יינתנו מספרי טלפון של המרכז ושל המרכזים האחרים לסיוע נפגעות אונס בארץ; 4. תצוגת אפנה בסגנון דרמאטי־תיאטראלי, בעיצובה של דפנה מאור (תרגום עברי).
19.00 מפגש – ענייני השעה (עברי־ערבי).
19.30 החשוב...
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.55 הגיע זמן לשון – הפעם על „רמבראנדט וכתובת על הקיר".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 בית דין לילי – שם הפרק: „הצוענייה" (עברי־ערבי).
22.00 לשבור את השתיקה – סרט תעודה. המוני ילדים חיים בצעירותם במבוכה ובבושה, סבוכים בסודות. אלה ילדים שהם קורבנות גילוי עריות וניצול מיני, ילדים שמתבגרים תוך כדי מאבק. הסרט פורץ את דממת ילדותם של נשים וגברים שהיו קרבנות להתעללויות מיניות בתוך משפחותיהם (עברי־ערבי).
22.55 מסלוק – שם הפרק: „הפרחחים". צעיר מצליחן ויפה־מראה נעצר באשמת רצח של כוכבת הוליוודית מתחילה. מסלוק יוצא לקליפורניה להגן על הנאשם ולגלות את הרוצח האמיתי (עברי־ערבי).
23.45 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „קימבה – האריה הלבן" (פרק עשרים ושלושה).
19.00 „הים האדום" – על חוף הים האדום נפגשים שני דייגים על רקע התמורות הפוליטיות שהתחוללו בסיני. השניים, בדואי וישראלי, מכירים זה את זה עשר שנים. למרות היותו של הבדואי חירש־אילם, נוצרת בין השניים הבנה הדדית.
19.50 „בקרוב בערוץ 2" – סקירת תכניות חדשות שיוקרנו בשבוע הבא.
20.00 „מסע אל האמנות המודרנית" (פרק שביעי): „המציאות החדשה", התקופה שבין שתי מלחמות העולם היא תקופה של חוסר ודאות באמנות. המלחמה מחריבה השקפה ריאליסטית של העולם גם באמנות. האמנים, הזזים הנמסים עם האסכולה... הפריזאית – (כגון מודיליאני ושאגאל) מבטאים את חוסר הוודאות של התקופה ביצירותיהם. באותו זמן יש אמנים המעדיפים דווקא את האשליה (וו דונגן, קיסלינג וגרומייר). אמנים אחרים מעדיפים את החבעה באמצעות העיגול והמרובע (כמו ולמיר, מישל סופור ועוד). האמנים מקסמים מהטכנולוגיה המודרנית ומאמינים כי האמנים האמיתיים של התקופה הם המהנדסים.
21.00 להיטים בשרשרת עם ריק אסטלי, וקס ויוריתמיקס.
21.30 להיטים ברצף.

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי התבובות (מצויירי); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 שוכני השלגים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „הפיראט שחור הזקן" עם רוברט ניוטן; 18.00 פאנקי ברוסטר (סידרה); 18.30 עבודת חיים (קומי); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקירקו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לשמים (דרמה); 22.00 „קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.45 רחוב סומסום (בערבית, ער' 1); 17.20 עולם הקסמים – סידרה לילדים באנגלית (ער' 1); 17.40 שיעור בצרפתית; 18.00 רחוב קרמו (צרפתית); 18.30 הרפתקאות וסכנות בצרפתית על הטבע; 18.35 ראש העיר (אנגלית ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מבזק ספורט; 20.30 קומדיה חדשה; 21.10 משחק לעושר (סידרה מוסיקאלית אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

לקראת שידור

„גילדה". סרט הקולנוע, מתר בטלוויזיה „גילדה" (1946), קלאסיקה הוליוודית נפלאה, הוא סרטה המפורסם ביותר של ריטה הייוורת. כאן היא מבצעת את אחת הסצינות מהיותר מצטטות בתולדות הקולנוע. בשמלת סטין שחורה, בכתפיים חשופות, ובידיים עטויות כפפות שחורות ארוכות, היא שרה, שולפת כפפה אחת ומשגעת את קהל הגברים. **גלן פורד** מגלם כאן את ג'וני פארל, מהמר אמריקאי בבואנוס־איירס, ציניקן בשיער משוח בבריליאנטין. הוא פוגש בגילדה במאורת הימורים לא חוקית. הוא היה מאוהב בה בעבר, ועתה מסתבר שהיא נשואה לבוס. מלודרמת פשע אפלה שביים **צ'רלס וידור**. לאווירה המחשמלת דואגים גם הדיאלוגים השנונים ושחקני אופי נהדרים כג'ורג' מקרידי כבעל המרושע של גילדה או **ג'וזף קאליה** כמפקח המשטרה. אבל בעיקר זו הייוורת, תערובת מופלאה של יופי, תושיות, חוכמה ותמימות. הוליווד של שנות הארבעים בשיאה.

דני ורט

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניגונה – גלינה: סימפוניה על נושאים רוסיים; צ'ייקובסקי: וריאציות רוקוקו אופ. 33; אריניסקי: לילות מצרים; רימסקי קורסקוב שחרזדה.
09.00 קונצרט בוקר – מוצרט: סימפוניה מס. 36; קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת ק. 450 מס. 15 ברהמס: 2 פרלודים כורליים אופ. 122; לאלו: סימפוניה ספרדית אופ. 21; אלגר: פלסטף אופ. 62; חלטון: משתה בלשצר.
11.57 פינת השיר – משירי אריה סיון.
12.00 מן הסרטיה – היידן: רביעיה בסי במול מג'ור, אופוס 103, לכלי־קשת (רביעיה ישראלית חדשה); בטהובן: סונטה מס' 3 בלה מג'ור, אופוס 69 לצ'לו ולפסנתר (פול טורטלייה); הינדמית: סונטה לקרן ופסנתר (איפור ג'יימס / רות מגאה).
13.05 בהאזנה ניגונה – הנדל: קונצ'רטו גרוסו בפה מג'ור, אופ. 6 מס. 9; מוצרט: סרנדה מס. 10 ל־13 כלי נשיפה, ק. 361; רודריגו: „פנטסיה לבן אצולה" לגיטרה ותזמורת; ובר: סימפוניה מס. 1 (עיג ה'ק).
15.00 מפגשים מוסיקליים – ראיונות, סקירות, דיווחים.
16.00 אנתנותא – שידור חי מאולם ימקי"א בירושלים – נעשה טודטן פסנתר – באך: טוקאטה בפה דיאז מינור, ר.י.ב. 910; שוסטקוביץ': סונטה מס. 2, אופוס 61 (1942); שופן: 3 מאזורקות, אופוס 50; אלקאן: „הילולות אזופ", אופוס 39/12.
17.30 קשת של צלילים – וויליאם לואס: יצירות לכלי מיתר וקונטינואו (להקה כלית / מוסטאב לאונהרדט).
18.00 אנתולוגיה בצליל – מוסיקה כלית בצרפת של תקופת הבארוק המוקדם.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.30 אופרה – ורדי: „יום של מלכות".
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: לאון גוסנס + אבוב (תכנית ראשונה) מיצירות: באך, מוצרט, שומאן, פיירנה, סמפלטון, סנאיי ויקלי (ש.ח.).

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 „חוגה".
09.05 „טלרדיו".
10.05 „שירוקוד".
11.05 „גניני בוקר".
12.05 מעורב יום תימוני.
14.06 באראש צעיר.
15.30 האוניברסיטה המשודרת.
16.05 ארץ לא נודעת.
17.10 צבעי הקשת.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 יש לי חלום.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 „ביקור ביתי".
10.05 „כל צבעי הרשת".
12.10 „אלף־אלף" ב„ביתי".
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 „שירים ושיעורים".
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 „רגעי קסם".
18.06 „ארקור".
19.00 היום הזה.
19.35 שירים עבריים.
20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 „הלילה החמישי".
00.05 יומן חדשות.
00.15 „להאזין בחלומי".

רשת ג'

06.11 בתזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 „מה, כבר תשעה".
10.05 „דברים טובים".
11.05 „שבועים מי יודע".
12.05 „אהבה יומיומית".
13.05 „רק בימי חול".
14.06 „לי ולך" – שיר וברכה.
15.05 „חדש, חדיש ומחודש".
16.05 הצגה יומית.
18.06 „קול־בר".
20.05 „קו ההתחלה".
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 מקוחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.00 „אדלה בוקר".
10.05 שירים.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 זו רה יומי.
13.55 40 לאחור – סיפור היום בתשרת.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לתע.
16.05 שירים עבריים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות – ענייני צבא ובטחון.
19.00 מבזק ידיעות.
19.05 יעד משודר ענייני צבא ובטחון (ש.ח.).
20.05 בעיקר מוסיקה – המכללה המוסיקלית המשודרת.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
23.55 שיחות חצות – עם אריה אורי – משודר.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.00 צר־8 – תוכנית יומית לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הצבא האה.

קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: אבא רד מבטי 9.40, 7.30, 5
אורלי: היזור גורלי 9.30, 7.00 4.30
בית ליסין: שנטן בחלל 23.15
בן־יהודה: היזור גורלי 9.30, 7, 4.30
גורדון: יופיו של החטא 9.30, 7.15, 4.30
גת: הקיסר האחרון 9, 6
דיזנגוף 1: ז'אן דה פלורט 9.45, 7.15, 4.30, 1.45, 11
דיזנגוף 2: מורים 9.45, 7.15, 4.30, 1.45, 11
דיזנגוף 3: תקווה ותהילה 9.45, 7.15, 4.30, 1.45, 11
דקל: חשוד 9.30, 7.00
חייב־ראיין: ללא מוצא 9.30, 7.15, 24 סקס
הוד: תנובה קטלנית 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): רחל צ'רינג קרוס מס' 84 9.30, 7.30, 4.30, 23.45 כלבי הקש
חן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5, 2
חן 2: תרגילים בזיזור 9.50, 7.25, 5
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.25, 5
חן 4: משחק הלכבות 9.50, 7.25, 5, 2, 11
חן 5: יום בפלכורות 9.50, 7.25, 5, 2, 11
לב 1: חופשה בכפר 9.55, 7.40, 5, 2
לב 2: מלאכים בשמי ברלין 9.45, 7.15, 4.45, 2
לב 3: שובו של מרטין גר 9.50, 2 מגדל הדבורים 7.30, 5
לב 4: ספמטו 7.40, 2
נערות עבודות 10, 5
ליסודי: ללא מוצא 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
פריזאון: עיניים שחורות 9.30, 7, 4.30
מקסים: הבלתי משוחדים 9.30, 7.30
סיון (לשעבר אלנבי): ויתג'ל ואני 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: קולנוע טיילת הפתיחה בקרוב
סינמה 2: קולנוע טיילת הפתיחה בקרוב
פאוזיה: סגור
פאר: דודו טופז תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30, 5
פריז: יהושע יהושע 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 משפחת המלוכלכים
צפון: מאנון 9.30, 7
שחף: העוקץ לתמיד 9.15, 5.45
תמוז – רמת־אביב: קו הקוקיה 9.30, 7.00
תכלת: עשבי בר 9.45, 7.25, 5
תל־אביב: צרק־הפלדה 9.30, 7.15, 5
הסינמטק הישראלי: 22.15 תעודת מעבר
22.45 תעודת מעבר

■ ירושלים

אדיסון: העוקץ לתמיד 9, 5.45
אורגן: לילה מגניב 9, 7, 4.30
אורית 1: תל־אביב לוס אנג'לס 9.15, 7, 4.30
אור 2: מאנון 9.15, 6.45, 4.30
אור 3: ז'אן דה פלורט 9.15, 6.45, 4.30
אור 4: חוכמת רחוב 8.45, 6.45, 4.30
23.00 האמים בלח
אור 5: יהושע יהושע 8.45, 6.45, 4.30
23.00 הכבוד של פריצי
בית אגרון: 6.00 מרד הנעורים
8.00 מלכוד 22
10.15 וודי אלן – זליג
12.00 מלכוד 22
אורגיל: מעקב צמוד 9.15, 7.00, 4.30
כפיר: היזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
מיטשל: כתום הנוף 9.00, 7.00
סמדר: נערות עבודות 9.15, 7
עדן: אבא רד מבטי 9.00, 7, 4.30
רון: חשוד 9.15, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: תקוה ותהילה 9.30, 7

■ חיפה

אורה: אורות הכרך 9.15, 7, 4.30
אורלי: יופיו של החטא 9, 6.45
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: אבא רד מבטי 9, 6.45, 4.30
עצמון 3: ללא מוצא 9.10, 6.45, 4.30
חן: אבא רד מבטי 9, 6.45, 4.30
עצמון 1: היזור גורלי 9, 6.45, 4.15
עצמון 2: זעם של כבוד 9.15, 7.00, 4.30
פאר: הפורצת מסן פרנסיסקו 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

כפיר: יהושע יהושע 9.15, 7
מביך: הנסיכה מבבורלי הילס 9.15, 7
אורות: תל־אביב לוס אנג'לס 9.15, 7
בית העם: תל־אביב לוס אנג'לס 9.15, 7
היובל: שנטן בחלל 9.15, 7
ליצן: יופיו של החטא 9.15, 7

■ אשדוד

אסתר: ריקוד מושחת 9.30, 7.15
אשדודה: מחלון הדר המיטות 9.30, 7.15

■ אשקלון

אסתר: ללא מוצא 9.30, 7.00
מאור: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
רחל: הנסיכה מבבורלי הילס 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: היזור גורלי 9.15, 7
היכל התרבות: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00
קריאור: תל־אביב לוס אנג'לס 9.15, 7.00, 4.30
רון: העוקץ לתמיד 9.00, 6.00
רב גת 1: החשוד 9.15, 7
רב גת 2: הקיסר האחרון 8.15, 5

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: מלתעות 4 הנקמה 9.30, 7.15, 5
מלך דניאל: מלאכים בשמי ברלין 9.30, 7.00
כוכב: 4.15 הסוס החוזר
7.00 אהבה בחלון ראוה
9.30 שם הורד

■ עפולה

מוסיקוק: עכבר הבארים 9.00

■ חולון ■ בת־ים

ארמון: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30, 5
אורניב: הנסיכה על הנסע 9.30, 7.00

■ חדרה

חדרה: ריקוד מושחת 9.15, 7.00

■ כפר־סבא ■ רעננה

שמש: ריקוד מושחת 9.15, 7.00
חן: ללא מוצא 9.15, 7.00
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
בית זית: זעקת הנשרים 9.30, 7.15
אורן: זעקת הנשרים 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: ז'אן דה פלורט 9, 7

■ נתניה

סמדר: חופשה בכפר 9.15, 7.00, 5
אסתר: היזור גורלי 9.30, 7.15
שרון: מעקב צמוד 9.15, 7
דוד: 7.15, 9.30 חוכמת רחוב
מגדל: הקיסר האחרון 9, 6
מתנ"ס קרית שרת: סגור
כפיר: היזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
עצמאות: היזור גורלי 9.30, 7, 4.30
ריגה: הנסיכה על הנסע 9.30, 7.15

■ קרית אונו

מתנ"ס: סגור
מרכז קהילתי: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.15
היכל 1: היזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: העוקץ לתמיד 9, 6
היכל 3: שיגעון בחלל 9.30, 7.15, 5

■ קרית שמונה

שגיא: סוד ההצלחה 9, 7

רון: סגור
אודיטוריום: סגור

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: היזור גורלי 9.30, 7, 4.30
ג.ג. רון 2: ז'יזור מקסים 9.30, 7.15, 5
נעמה: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.00
ראשון: סגור

בית העם: החגגת בעבר לפיצה 9.15, 7.15
חן: עכבר הבארים 9.30, 7.15
חן: מאושרת כזות 4 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: בייג 9.50, 7.25
ארמון: סגור
ליליה: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.15, 5
הדר: היזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רב גן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: ללא מוצא 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: ריקוד מושחת 9.55, 7.25, 5
רב גן 4: הקיסר האחרון 9, 6
סביבות: המשמשה 9.30, 7.15